

การปรับโครงสร้างการส่งกำลังบำรุงของกองทัพไทย
ศึกษากรณี กองบัญชาการช่วยรบที่๑
กองทัพภาคที่ ๑

โดย

พลตรี ศิริวัฒน์ ทับทิมเทศ
ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก
กองทัพน้อยที่ ๑

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๗
ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๗-๒๕๕๘

บทคัดย่อ

เรื่อง การปรับโครงสร้างระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกไทย ศึกษากรณี

กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑

ลักษณะวิชา การทหาร

ผู้วิจัย พลตรีศิริวัฒน์ ทับทิมเทศ

หลักสูตร วปอ.

รุ่นที่ ๕๗

การศึกษาเรื่อง การปรับโครงสร้างระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกไทย : ศึกษากรณี กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวคิดในการจัดการส่งกำลังบำรุง ให้เกิดประสิทธิภาพทั้งในยามปกติและยามสงคราม วิเคราะห์ปัญหาในการส่งกำลังบำรุง ขจัดความ ซ้ำซ้อน และความขัดแย้งในการทำงาน ระหว่างหน่วยต่าง ๆ ในระบบการส่งกำลังบำรุง พิจารณา แบ่งมอบภารกิจความรับผิดชอบ และพื้นที่ที่เหมาะสมให้แก่หน่วยทางการส่งกำลังบำรุง และเสนอ แนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการส่งกำลังบำรุง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยสัมภาษณ์ นายทหารทางด้านการส่งกำลังบำรุงของกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑ จำนวน 5 คน ผลการศึกษาพบว่า แนวคิดในการจัดการส่งกำลังบำรุงให้เกิดประสิทธิภาพในระดับกองทัพภาค ทั้งในยามปกติและยามสงคราม พบว่าระบบส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ไม่ว่าจะเป็นโครงสร้าง หรือ กระบวนการในการปฏิบัติ น่าจะต้องใช้ได้ทั้งในยามปกติ และยามสงคราม จึงจะเกิดประสิทธิภาพ ปัญหาด้านโครงสร้างการจัดหน่วย มีปัญหาทั้งในระดับกองพลและต่ำกว่า และในระดับกองทัพภาค คือ ปัญหาการขาดความสมบูรณ์ของหน่วยส่งกำลังบำรุง คือจะต้องสามารถปฏิบัติงานส่งกำลัง สิ่งอุปกรณ์ กับการปฏิบัติงานซ่อม สิ่งอุปกรณ์ ได้ครบทุกประเภท และทุกสายยุทธบริการ จึงจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการด้านยุทธการได้ทุกกรณี ไม่ว่าจะเป็นยามปกติ หรือยาม สงคราม ปัญหาด้านระเบียบปฏิบัติทางการส่งกำลังบำรุง ส่วนใหญ่เกิดจากความล้าสมัย คำสั่ง ไม่ชัดเจน ไม่สามารถนำไปใช้ในยามสงครามได้ ปัญหาจากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งกำลัง ขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ปัญหาที่เกิดขึ้นคือมีการส่งกำลังบำรุงแบบพันธกิจ และแบบกรม ฝ่ายยุทธบริการ ทำให้เกิดความสับสน และไม่ได้เป็นรูปแบบเดียวกัน การแบ่งหน้าที่ ไม่มีความ ชัดเจนติดขัดในด้านกำลังพล เสนอแนะ โดยพิจารณาการจัดหน่วยให้สามารถรองรับหรือสามารถ ปฏิบัติงาน ด้านการส่งกำลังบำรุงได้จริง ทั้งในยามปกติและในยามสงคราม

คำนำ

เอกสารวิจัย เรื่อง การปรับโครงสร้างระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกไทย ศึกษากรณี กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวคิดในการจัดการส่งกำลังบำรุง ให้เกิดประสิทธิภาพในระดับกองทัพภาค ทั้งในยามปกติและยามสงคราม โดยวิเคราะห์ปัญหา และข้อจำกัดต่าง ๆ ในการส่งกำลังบำรุงระดับกองทัพภาค ขจัดความซ้ำซ้อน และความขัดแย้งในการทำงาน ระหว่างหน่วยต่าง ๆ ในระบบการส่งกำลังบำรุง พิจารณาแบ่งมอบภารกิจ ความรับผิดชอบ และพื้นที่ที่เหมาะสมให้แก่หน่วยทางการส่งกำลังบำรุง และเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการส่งกำลังบำรุงในระดับกองทัพภาค เพื่อใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกในอนาคตต่อไป

โดยในการปรับโครงสร้างระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก กองทัพภาคที่ ๑ นั้น เป็นประเด็นที่น่าสนใจที่จะทำการศึกษาเพราะว่าเป็นองค์การที่มีโครงสร้างขนาดใหญ่ มีทรัพยากร ทั้งองค์วัตถุและองค์บุคคลจำนวนมากและมีความซับซ้อนในการปฏิบัติงาน มีการบังคับบัญชาซึ่งมีแบบธรรมเนียมและวัฒนธรรมองค์การเป็นของตนเอง ทั้งนี้ในการดำเนินการปรับโครงสร้างระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพภาคที่ ๑ จะต้องทำให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว เพื่อที่จะให้กระทรวงกลาโหม ได้ปฏิบัติราชการของแผ่นดินตอบสนองนโยบายของรัฐบาลอย่างมีประสิทธิภาพ

พล.ต.

(ศิริวัฒน์ ทับทิมเทศ)

นักศึกษาวินิจฉัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๑

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	๖
ขอบเขตของการวิจัย	๖
วิธีดำเนินการวิจัย	๗
ข้อจำกัดของการวิจัย	๘
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๘
คำจำกัดความ	๙
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	๑๑
แนวคิดเกี่ยวกับการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก	๑๑
ความรู้เกี่ยวกับกองทัพภาคที่ ๑	๒๐
แนวทางการส่งกำลังบำรุงในระดับกองทัพภาคที่ ๑ ผ่านมา	๒๓
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการวิจัย	๓๕
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	๓๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๔๔
ระเบียบการวิจัย	๔๔
กลุ่มตัวอย่าง	๔๕
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๔๕
การสร้างแบบสัมภาษณ์	๔๖
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๔๖
การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล	๔๗
ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล	๔๘
บทที่ ๔ ผลการศึกษาวิจัยและบทวิเคราะห์	๔๙
ลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก	๔๙
ผลการสัมภาษณ์ผู้บังคับหน่วยและฝ่ายเสนาธิการ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑	๕๒
สรุปประเด็นสำคัญของข้อเท็จจริง ประเด็นปัญหาและอุปสรรค	๕๔
บทวิเคราะห์	๕๕
สรุปผลการวิเคราะห์	๖๔
บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ	๖๖
สรุป	๖๖
ข้อเสนอแนะ	๗๗
บรรณานุกรม	๗๘
ภาคผนวก	๘๐
ผนวก ก แบบสัมภาษณ์	๘๑
ประวัติย่อผู้วิจัย	๙๖

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๒-๑	เปรียบเทียบงานการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกสหรัฐอเมริกา กับกองทัพบกไทย	๓๓
๕-๑	ระเบียบปฏิบัติที่สมควรได้รับการแก้ไข	๗๔

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๒-๑	ผังการจัด กองทัพภาคที่ ๑	๒๑
๒-๒	การจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงของกองทัพน้oyสหรัฐอเมริกา	๓๑
๒-๓	การจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงในระดมกองพลของสหรัฐอเมริกา	๓๑
๒-๔	การจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงในระดับกรมและต่ำกว่าของสหรัฐอเมริกา	๓๒
๒-๕	ปรัชญาของ แมกซ์ เวเบอร์ ในการบริหารภาครัฐ	๓๘
๕-๑	ผังการรวมสนับสนุนกองพล	๗๒
๕-๒	ผังการจัดหน่วยกองบัญชาการช่วยรบ	๗๓

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การทหารหรือกองทัพเป็นสถาบันที่เกิดขึ้นควบคู่กับชาติบ้านเมือง หรือรัฐ มาเป็นระยะเวลานาน มีหน้าที่ปกป้องคุ้มครอง รักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงทั้งภายในและภายนอกของรัฐ จึงนับว่าเป็นเครื่องมือหรือกลไกอำนาจของรัฐที่มีศักยภาพ ในอดีตชนชาติใดหรือรัฐใดที่มีกองทัพที่มีขีดความสามารถและประสิทธิภาพสูง ย่อมได้เปรียบในเชิงการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ ต่อชาติหรือรัฐที่มีกองทัพที่ด้อยหรือไร้ประสิทธิภาพเพราะฉะนั้นการมีและใช้พลังอำนาจและขีดความสามารถของกองทัพจึงมีความจำเป็นที่ต้องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่ชัดเจน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง ซึ่งหมายถึงหลักประกันความมั่นคงของรัฐนั่นเอง

จากสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมจากอดีตสู่ปัจจุบัน จนถึงอนาคต ทั้งด้านสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้เกิดผลกระทบโดยตรงกับความมั่นคงของชาติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ประเทศไทยก็เช่นเดียวกันกับชาติอื่นๆ ที่ได้รับผลกระทบดังกล่าวนี้ เช่น การแบ่งขั้วอำนาจของชาติมหาอำนาจในช่วงสงครามเย็นในอดีต หรือกระแสโลกาภิวัตน์ในปัจจุบันที่มีผลกระทบต่อชาติต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันเนื่องมาจากวิกฤติเศรษฐกิจ แต่อย่างไรก็ตามปัจจัยหนึ่งที่ไม่สามารถมองข้ามได้ก็คือการเปลี่ยนแปลงสภาวะการเมืองภายในประเทศ ทำให้กองทัพในฐานะเป็นหน่วยงานที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยตลอดมา จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงบทบาทในฐานะองค์กรที่เป็นกลไกของรัฐให้สอดคล้องกับการปฏิรูประบบบริหารราชการของประเทศไทย ให้สอดคล้องและทันสมัยรวมถึงอยู่รอดทัดเทียมกับชาติหรือรัฐอื่นๆ ในสภาวะของโลกในปัจจุบันและอนาคต

ที่ผ่านมา ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิรูปกองทัพไทย ซึ่งเป็นงานของ สุรชาติ บำรุงสุข (๒๕๔๖ : ๓๕-๕๗) มีความเห็นว่าโครงสร้างกองทัพไทย โดยเฉพาะกองทัพบก ถูกสร้างขึ้นมาจากโลกของสงครามเย็น (เช่นเดียวกับกองทัพอื่นทั่วโลก) ได้รับการสนับสนุนอย่างมาก ในเรื่อง ยุทธโศปกรณ์ การฝึกศึกษา การจัด และอื่น ๆ ตามโครงการความช่วยเหลือและป้องกันร่วม จาก

สหรัฐอเมริกาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๓ แต่เมื่อสงครามเย็นสิ้นสุดลง กระทรวงกลาโหมของหลาย ๆ ประเทศได้ผลักดันให้เกิดการปฏิรูปโครงสร้างกองทัพ ตามที่นำเสนอไปแล้วนั้น สำหรับที่กองทัพไทยถึงแม้จะมีเหตุการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นให้ห้วงเวลาจนถึงปัจจุบัน อาทิ ๑. ภัยคุกคามคอมมิวนิสต์ที่เป็นปัจจัยหลักในกระบวนการกำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ ไม่หลงเหลือให้เป็นปัญหาทั้งในทางการเมือง และการทหารอีกต่อไป ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๖ ๒. วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ ส่งผลทำให้งบประมาณโดยรวมของประเทศในปีต่อ ๆ มาต้องถูกตัดทอนลง ซึ่งรวมถึงงบประมาณด้านการทหารด้วย และ ๓. นโยบายสำคัญของรัฐบาลคณะที่ ๕๔ กำหนดให้ “การปฏิรูประบบราชการ” เป็นวาระแห่งชาติ ซึ่งได้ออกกฎหมายหลักสองฉบับซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ เพื่อให้การปฏิรูประบบบริหารจัดการภาครัฐมีความครบถ้วนและสมบูรณ์ นั่นคือพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ (ราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๔๕ข, เล่ม ๑๑๘ ตอนที่ ๕๘ ก) มีสาระสำคัญ กำหนดให้การบริหารราชการแผ่นดิน ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน, เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจภาครัฐ, เกิดความมีประสิทธิภาพ, ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ, การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจ และยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็นเป็นต้น และพระราชบัญญัติ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ (ราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๔๕ ก, เล่ม ๑๑๘ ตอนที่ ๕๘ ก) กำหนดอำนาจหน้าที่และการจัดการของกระทรวงในการบริหารราชการแผ่นดิน ที่พิจารณาแล้วว่าสอดคล้องและเหมาะสมในการปฏิบัติราชการจำนวน ๒๐ กระทรวง โดยที่การจัดระเบียบราชการของกระทรวงกลาโหมให้เป็นไปตามกฎ ข้อบังคับและระเบียบแบบแผนว่าด้วยการนั้น แต่เหตุการณ์ทั้งสามที่กล่าวมา กองทัพบกยังไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างใด ๆ ให้เห็นชัดเจนเลย สุรชาติ บำรุงสุข (๒๕๔๖ ก, : ๕๘-๖๐) จึงได้เสนอข้อคิดเห็นว่า กองทัพมีความจำเป็นต้องปฏิรูปปัญหาที่มีความเร่งด่วนในเวลานี้ คือ การจัดโครงสร้างองค์กรใหม่ ซึ่งมีประเด็นที่จะต้องยึดถือเป็นหลักการสำคัญสี่ประการ คือ การปฏิรูปจะต้องทำให้สายการบังคับบัญชาสั้นลง(shorter chain of command), ขนาดขององค์กรจะต้องมีความกระชับ และมีความเหมาะสมและชัดเจนในภารกิจ (rightsizing), องค์กร ที่หมดภารกิจและไม่มีความจำเป็นจะต้องยุบไป (downsizing)และการใช้งบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ ต้องมีประสิทธิภาพ (efficiency) หลังจากนั้น จึงดำเนินการในเรื่องวัฒนธรรมองค์กร เนื่องจากการสร้างวัฒนธรรมองค์กรใหม่สามารถกระทำได้โดยกระบวนการหล่อหลอมที่ผ่านโครงสร้างองค์กรใหม่กองทัพบก นับว่าเป็นกำลังรบหลักของกองทัพไทย เป็นกำลังสำคัญในการเผชิญกับอริราชศัตรู รวมทั้งภัยคุกคามต่อเอกราชและอธิปไตยของชาติ ด้วยการใช้กำลังเข้าหุดยังและทำลายข้าศึกศัตรู รวมถึงผู้ไม่หวังดีเหล่านั้นให้หมดสิ้นไป

ปัจจุบันกองทัพบกมีกำลังประจำการจำนวน ๑๕๐,๐๐๐ คน (The International Institute for Strategic Studies, ๒๐๐๓, : ๑๗๒) โครงสร้างการจัดประกอบด้วยส่วนราชการที่แบ่งตามลักษณะงานหน่วยนั้น ๆ รับผิดชอบตามภาระหน้าที่ที่กำหนดไว้เป็น ๗ ส่วนหรือกลุ่มงาน (cluster) โดยมีสัดส่วนกำลังพลในแต่ละส่วน ดังนี้คือ ส่วนบังคับบัญชา : ส่วนกำลังรบ : ส่วนสนับสนุนการรบ : ส่วนส่งกำลังบำรุง : ส่วนภูมิภาค : ส่วนการศึกษา : ส่วนช่วยการพัฒนาประเทศ คิดเป็นร้อยละ ๕ : ๕๑ : ๗ : ๖ : ๑๒ : ๑๑ : ๔ ตามลำดับ (กรมกำลังพลทหารบก, ๒๕๕๕, หน้า ๓-๑๐) งบประมาณค่าใช้จ่ายของกองทัพบก ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖ จำแนกตามประเภทบรายจ่าย คือ งบบุคลากร : งบดำเนินงาน : งบลงทุน : งบเงินอุดหนุน : งบรายจ่ายอื่น คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๕๕ : ๑๑.๓๗ : ๒.๑๕ : ๐.๒๗ : ๑๙.๖๓ ตามลำดับ (กองทัพบก, ๒๕๕๖ข, หน้า ๑๒-๑๕) ทำให้กองทัพบกต้องประสบปัญหาหลัก ๆ ที่สำคัญโดยสังเขป ได้ดังนี้

๑. ด้านโครงสร้าง โครงสร้างการจัดส่วนราชการต่าง ๆ ของกองทัพบกทั้ง ๗ ส่วน คือ ส่วนบังคับบัญชา, ส่วนกำลังรบ, ส่วนสนับสนุนการรบ, ส่วนส่งกำลังบำรุง, ส่วนภูมิภาค, ส่วนการศึกษา และส่วนช่วยการพัฒนาประเทศนั้น ยังขาดความสมดุลและอ่อนตัว เช่น หน่วยในส่วนกำลังรบและส่วนสนับสนุนการรบ มีสัดส่วนเกินขนาดขีดความสามารถด้านงบประมาณ โดยมีจำนวนทั้งสิ้น ๒๐ กองพล (กรมยุทธการทหารบก, ๒๕๕๖ : ๕-๑๑) และบางหน่วยมีภารกิจหลายบทบาทในส่วนราชการต่าง ๆ เช่น กรมการทหารช่าง ซึ่งมีหน่วยในบังคับบัญชาดูแล คือ กองพลทหารช่าง และมีบทบาทในโครงสร้างการจัดของกองทัพบกถึง ๔ ส่วน คือ ส่วนบังคับบัญชา, ส่วนสนับสนุนการรบ ส่วนส่งกำลังบำรุง และส่วนช่วยการพัฒนาประเทศ การปฏิบัติภารกิจหลายบทบาทดังกล่าวนี้ ทำให้โครงสร้างกองทัพบกมีขนาดใหญ่โตเกินความจำเป็น และเกิดลักษณะงานที่ซ้ำซ้อนกัน

๒. ด้านกำลังพล เนื่องจากปัญหาด้านความมั่นคงในอดีตที่ผ่านมา ทำให้รัฐบาลมีนโยบายรับกำลังพลเข้ามาประจำการในกองทัพเป็นจำนวนมาก ส่งผลถึงปัจจุบันที่ทำให้กำลังพลในระดับชั้นยศ “พันเอกขึ้นไป” มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นตามแนวทางรับราชการ ทั้งนี้เพราะรัฐบาลยังไม่ได้กำหนดระบบปลดถ่ายที่เป็นรูปธรรมและยังทำให้สัดส่วนงบประมาณด้านกำลังพลของกองทัพบกเพิ่มสูง ขึ้นทุกปี

๓. ด้านการบริหารงาน รูปแบบการบริหารงานทั่วไป ยังคงเป็นไปตามขั้นตอนตามโครงสร้างการจัดหน่วย การตัดสินใจ และอนุมัติยังรวมศูนย์ตามแนวทางแบบดั้งเดิมของระบบราชการ ทำให้เกิดความล่าช้า ขาดประสิทธิภาพ

๔. การขาดแคลนด้านยุทธโศปกรณ์หลักในส่วนกำลังรบ เนื่องจากโครงสร้างหน่วยรบมีจำนวนจำกัด และรัฐบาลไม่สามารถให้การสนับสนุนงบประมาณได้อย่างเพียงพอ กองทัพบกจำเป็นต้องชะลอการจัดหายุทธโศปกรณ์ทดแทนให้หน่วยต่าง ๆ เช่น ยานพาหนะประเภทต่าง ๆ และ

เครื่องมือสื่อสาร เป็นต้น รวมทั้งชะลอโครงการเสริมสร้างกำลังรบด้วย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความพร้อมรบของหน่วยในอนาคต

๕. ด้านการฝึก-ศึกษา เป็นผลต่อเนื่องจากปัญหาด้านงบประมาณ ทำให้กองทัพบกต้องชะลอการเปิดหลักสูตรการศึกษาหลักในโรงเรียนต่าง ๆ ลง และงดการส่งกำลังพลเข้ารับการศึกษาศึกษาในสถานศึกษาทั้งภายในและต่างประเทศ รวมทั้งต้องปรับวงรอบการฝึกให้ลดลงเหลือเท่าที่จำเป็นในหน่วยรบ และหน่วยสนับสนุนการรบ ทำให้การพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์ขาดความต่อเนื่อง

กิจกรรมทางทหารที่สำคัญประการสุดท้าย คือ การสนับสนุนการช่วยรบ หมายถึง การปฏิบัติทั้งปวงเพื่อสนับสนุน การปฏิบัติทางทหารให้บรรลุภารกิจ กล่าวคือ ปฏิบัติการสนับสนุนทั้งส่วนการรบและส่วนสนับสนุนการรบ ซึ่งประกอบด้วยงานสำคัญ ๓ งาน คือ การส่งกำลังบำรุง การกำลังพล และกิจการพลเรือน ซึ่งศึกษาครั้งนี้จะมุ่งให้ความสำคัญ ศึกษาเฉพาะงานด้านส่งกำลังบำรุง

การส่งกำลังบำรุงเป็นกิจกรรมหนึ่งของการปฏิบัติการทางทหาร อันที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติการทางทหารให้ บรรลุตามความมุ่งหมายที่ต้องการ การส่งกำลังบำรุงมีผลกระทบสำคัญต่องานของกองทัพ ในอดีต การส่งกำลังบำรุงของกองทัพก ได้รับ的帮助เหลือสนับสนุนจากพันธมิตร จึงทำให้ระบบส่งกำลังบำรุง ต้องยึดถือหรืออ้างอิงจากระบบของต่างประเทศ แต่ในปัจจุบัน การสนับสนุนให้ความช่วยเหลือด้านการทหารจากต่างประเทศลดลง ประเทศไทยต้องพึ่งพาตนเอง ในห้วงที่ผ่านมาประเทศไทยเองก็ประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งปัญหาด้านอื่น ๆ จึงทำให้การสนับสนุนด้านการทหารไม่ได้รับการตอบสนองตอบสนองให้เพียงพอกับความ ต้องการ ซึ่งทำให้เกิดปัญหาหลาย ๆ ประการ รวมทั้งงานด้านการส่งกำลังบำรุงด้วย การส่งกำลังบำรุงในแง่ทางการทหาร ได้แบ่งงานในหน้าที่การส่งกำลังบำรุงไว้ ๕ กิจ ประกอบด้วย การส่งกำลัง การซ่อมบำรุง การขนส่ง การรักษาพยาบาลและการส่งกลับ การบริการอื่น ๆ จะเห็นว่า การส่งกำลังบำรุงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทรงชีพและความพร้อมรบ ของหน่วยโดยเทียบเท่ากับงานด้านอื่น ๆ คืองานด้านยุทธการ การข่าว การกำลังพล กิจการพลเรือน และการบริหารงบประมาณทางทหาร เป็นต้น

การพัฒนากองทัพบกในช่วงที่ผ่านมา มุ่งพัฒนาหน่วยกำลังรบให้มีประสิทธิภาพทันสมัย ซึ่งหน่วยกำลังรบหรือหน่วยที่ปฏิบัติทางยุทธวิธี ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความสมบูรณ์เพื่อให้สามารถต่อสู้ต่อภัยคุกคามที่จะมีผลต่อประเทศ ในขณะที่กองทัพบกให้ความสำคัญในการพัฒนาหน่วยทางการส่งกำลังบำรุงน้อยมาก การพัฒนาหน่วยทางการส่งกำลังบำรุงทุกระดับไม่ได้มีการพิจารณาถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของหน่วยอย่างแท้จริง

การจัดหน่วยทางด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพไทย มีการจัดระบบส่งกำลังบำรุงออกเป็นสองลักษณะ คือหน่วยตามแบบสายยุทธบริการและหน่วยแบบพันธกิจ รวมทั้งการจัดลำดับหน่วยด้านการสนับสนุนด้านการส่งกำลังบำรุง ออกเป็น ๓ ระดับ คือ หน่วยระดับคลัง (ระดับกองทัพ) หน่วยสนับสนุนทั่วไป (ระดับกองทัพภาค) และหน่วยสนับสนุนโดยตรง (ระดับกองพล) ระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพไทยปัจจุบันนั้น ในระดับคลังและการสนับสนุนทั่วไป จะเป็นการส่งกำลังบำรุงแบบสายยุทธบริการ ส่วนสนับสนุนโดยตรงที่หน่วยกำลังรบระดับ กองพล จะเป็นการส่งกำลังบำรุงทั้งแบบพันธกิจและแบบสายยุทธบริการ จะเห็นได้ว่าในระดับกองทัพภาค ซึ่งมีการสนับสนุนด้านการส่งกำลังบำรุงมีทั้ง ๒ แบบ การจัดการส่งกำลังบำรุงดังกล่าว สามารถใช้ในการสนับสนุนทั้งยามปกติและยามสงคราม

หลักการประการหนึ่งที่สำคัญในการส่งกำลังบำรุงทางทหารคือ ต้องพยายามให้ระบบการส่งกำลังบำรุงในยามปกติเหมือนหรือใกล้เคียงกับการส่งกำลังบำรุงในสนาม แต่จากประวัติศาสตร์ของกองทัพไทยที่ผ่านมา เมื่อเราท่านได้วิเคราะห์ให้ลึกไปในรายละเอียดแล้วจะพบว่า ข้อบกพร่องของการส่งกำลังบำรุงจะเป็นเหตุผลสำคัญประการหนึ่ง ที่ส่งผลกระทบต่อปฏิบัติการทางทหารในครั้งนั้น ๆ ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรจะเป็น ระบบ หน่วย และหลักนิยมทางการส่งกำลังบำรุงที่อาจจะไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ มีภารกิจหลัก คือ ให้การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงแก่หน่วยในอัตราของกองทัพภาค รวมทั้งหน่วยบรรจุมอบหรือขึ้นสมทบและหน่วยอื่นๆ ตามที่กองทัพกำหนด โดยมีความรับผิดชอบให้การสนับสนุนการส่งกำลังบำรุง แก่หน่วยในอัตรากองทัพภาค รวมทั้งที่บรรจุมอบหรือขึ้นสมทบและหน่วยอื่น ๆ ตามที่กองทัพและกองทัพภาคกำหนด จัดตั้งสถานส่งกำลังบำรุง/ตำบลส่งกำลังหรือตำบลจ่ายขึ้น ณ ตำบลที่เหมาะสมตามความจำเป็น กำกับดูแลทางการส่งบำรุงต่อหน่วยและส่วนราชการที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการส่งกำลังของมณฑลทหารบก และจังหวัดทหารบก ในฐานะหน่วยรับผิดชอบทางการส่งกำลังบำรุงสูงสุดในกองทัพภาค โดยมีขีดความสามารถในการสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงหน่วยทหารได้ ๒ กองพล ในอัตราลด และ ๔ กองพลในอัตราเต็มขีดความสามารถเพิ่มได้โดยการเพิ่มหน่วยส่งกำลังที่จำเป็นให้

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าสภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันนั้น ทำให้มีผลกระทบต่อบรรยากาศของกองทัพรวมทั้งอยู่ในห้วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงในยุคของการปรับโครงสร้างกองทัพของกระทรวงกลาโหม ตามนโยบายการปรับปรุงระบบราชการของรัฐบาล กองทัพบกต้องกำหนดแนวทางในเรื่องความเหมาะสมในการจัดหน่วยว่า หน่วยใดบ้าง ที่ควรอยู่ในระบบราชการส่งกำลังบำรุง ระหว่างกองบัญชาการช่วยรบ ซึ่งเป็นองค์กรหลักทางการส่งกำลังบำรุงให้แก่ กองทัพภาค กรมสนับสนุน ซึ่งเป็นหน่วยส่งกำลังบำรุงให้แก่หน่วย กองพล

ดำเนินกลยุทธ์ มณฑลทหารบกและจังหวัดทหารบก ซึ่งเคยและยังคงมีบทบาทสำคัญในการส่งกำลังบำรุงบางเรื่อง เป็นพื้นที่ให้แก่หน่วยทหารที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ ที่ถนนเลทางดินแดน รวมทั้งรูปแบบการส่งกำลังบำรุงควรเป็นแบบสายยุทธบริการหรือแบบพันธกิจ ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาแล้วว่า การปรับโครงสร้างระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก โดยเฉพาะในกรณีของกองทัพภาคที่ ๑ นั้น เป็นประเด็นที่น่าสนใจที่จะทำการศึกษาเพราะว่าเป็นองค์กรที่มีโครงสร้างขนาดใหญ่ มีทรัพยากรทั้งองค์วัตถุและองค์บุคคลจำนวนมากและมีความซับซ้อนในการปฏิบัติงาน มีการบังคับบัญชาซึ่งมีแบบธรรมเนียมและวัฒนธรรมองค์กรเป็นของตนเอง หรืออีกนัยหนึ่งคือมีกฎ ข้อบังคับ และระเบียบแบบแผนเป็นการเฉพาะที่สำเร็จเด็ดขาดเคร่งครัดจากส่วนราชการอื่นโดยสิ้นเชิง มีวินัยทหารเป็นหลักรองรับอำนาจบังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชา ทั้งทางอาญาและปกครอง มีระบบอาวุโสเป็นแบบแผนที่มั่นคง ทั้งนี้การดำเนินการปรับโครงสร้างระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพภาคที่ ๑ จะต้องทำให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว เพื่อที่จะให้กระทรวงกลาโหมได้ปฏิบัติราชการของแผ่นดินตอบสนองนโยบายของรัฐบาลอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาหาแนวทางในการจัดการส่งกำลังบำรุง ให้เกิดประสิทธิภาพในระดับกองทัพภาค ทั้งในยามปกติและยามสงคราม
๒. เพื่อศึกษาปัญหา และข้อจำกัดต่าง ๆ ในการส่งกำลังบำรุงระดับกองทัพภาค ขจัดความซ้ำซ้อน และความขัดแย้งในการทำงาน ระหว่างหน่วยต่าง ๆ ในระบบการส่งกำลังบำรุง
๓. เพื่อเสนอแนะการแบ่งมอบภารกิจความรับผิดชอบ และพื้นที่ ที่เหมาะสมให้แก่หน่วยทางการส่งกำลังบำรุง
๔. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการส่งกำลังบำรุง ในระดับกองทัพภาค ใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกในอนาคตต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ กำหนดขอบเขตถึงการปรับโครงสร้างระบบการส่งกำลังบำรุงของกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อกองทัพบก มีฐานะเป็นหน่วยส่วนกำลังรบ หน่วยส่วนภูมิภาค และหน่วยช่วยการพัฒนาประเทศ ลักษณะที่เป็นกำลังหลักของกองทัพบก ในการป้องกันประเทศ โดยศึกษาโครงสร้างการจัดหน่วย แนวคิดในการ

แบ่งพื้นที่การใช้หน่วย รูปแบบและหลักนิยามที่เหมาะสมกับการส่งกำลังบำรุงระดับกองทัพภาค และความสัมพันธ์ทางการบังคับบัญชาเท่านั้น โดยกำหนดระยะเวลาในการศึกษา ในห้วงปีงบประมาณ ๒๕๕๗

ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บังคับบัญชาที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑ และนายทหารระดับฝ่ายเสนาธิการของกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองบัญชาการกองทัพภาคที่ ๑ จำนวน ๕ นาย

ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ในการศึกษา คือ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

ขอบเขตด้านเวลา

ตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ รวมระยะเวลาในการดำเนินการศึกษาวิจัย ทั้งหมด ๔ เดือน

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบของการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

๑. ข้อมูลทุติยภูมิ โดยการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานจาก ทฤษฎีหลักนิยามทั้งกองทัพไทย และต่างประเทศ เอกสารนโยบายสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการส่งกำลังบำรุง และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

๒. ข้อมูลปฐมภูมิ โดยการสัมภาษณ์ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริงเกี่ยวกับงานด้านการส่งกำลังบำรุงของกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑ และหน่วยชั้นตรงทั้งในสายงานปกติ สายงานการป้องกันประเทศ และสายงานการรักษาความมั่นคงภายใน เพื่อเก็บข้อมูล

๓. นำข้อมูลต่างๆ ตามข้อ ๒. มาพิจารณา วิเคราะห์ ต่อหลักนิยาม และการดำเนินการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑ และสอดคล้องกับแนวทางของกองทัพบก ที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ประกอบกับความรู้ ประสบการณ์ และความคิดของผู้วิจัยเอง แล้วจึงสรุปออกมาเป็นผลวิจัย

ข้อจำกัดของการวิจัย

เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยจะทำการสัมภาษณ์บุคคลที่มีประสบการณ์ด้านการส่งกำลังบำรุง ดังนั้นจึงได้ทำการกำหนดข้อตกลงเบื้องต้นว่า ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นเพียงแนวคิดที่วิชาการที่ไม่มีผลต่อกองทัพภาคที่ ๑ เพื่อให้สามารถทำการวิจัยได้อย่างเป็นผล รวมทั้งกำหนดให้กองบัญชาการช่วยรบ และกรมสนับสนุน เป็นหน่วยหลักในการส่งกำลังบำรุงของหน่วยระดับกองทัพภาค กองพลดำเนินกลยุทธ มณฑลทหารบก และจังหวัดทหาร มีหน้าที่และขีดความสามารถในการปฏิบัติงานทางการส่งกำลังบำรุง ในขีดจำกัด แต่สามารถให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของกองบัญชาการช่วยรบได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบถึงแนวคิดในการจัดการส่งกำลังบำรุง ให้เกิดประสิทธิภาพในระดับกองทัพภาค ทั้งในยามปกติและยามสงคราม
๒. ทำให้ทราบถึงปัญหา และข้อจำกัดต่าง ๆ ในการส่งกำลังบำรุงระดับกองทัพภาค ขจัดความซ้ำซ้อน และความขัดแย้งในการทำงาน ระหว่างหน่วยต่างๆ ในระบบการส่งกำลังบำรุง
๓. ทำให้เกิดความเข้าใจต่อหน่วยกำลังรบว่าจะรับการสนับสนุนสิ่งอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติการในยามปกติ และยามสงคราม
๔. ทำให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการส่งกำลังบำรุง ในระดับกองทัพภาค ใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกในอนาคตต่อไป
๕. เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา จัดวางที่ตั้งทางการส่งกำลังบำรุง และพิจารณา จัดหาเครื่องมือทางการส่งกำลังบำรุงให้เหมาะสมต่อการรบ ในการป้องกันประเทศได้ตั้งแต่ยามปกติ ให้สอดคล้องกับยามสงคราม
๖. สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการฝึกและศึกษาของหน่วยๆ ในด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกได้

คำจำกัดความ

เพื่อให้เป็นที่เข้าใจตรงกันในความหมายของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ จึงได้กำหนดความหมายของศัพท์ต่างๆ ดังนี้

กองทัพภาคที่ ๑	หมายถึง	หน่วยงานหลักของกองทัพบก มีที่ตั้งกองบัญชาการอยู่ในบริเวณสวนมิสกวัน ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
พื้นที่รับผิดชอบของกองทัพภาคที่ ๑	หมายถึง	พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ในภาคกลางของประเทศไทย จำนวน ๒๖ จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม นครปฐม สุพรรณบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา อุทัยธานี สระบุรี ลพบุรี อ่างทอง สิงห์บุรี และชัยนาท
หน่วยส่งกำลังบำรุงของกองทัพภาคที่ ๑	หมายถึง	หน่วยที่ปฏิบัติงานด้านการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่รับผิดชอบ ของกองทัพภาคที่ ๑ โดยปฏิบัติงานทั้ง ๕ กิ่ง ของงานด้านการส่งกำลังบำรุง
กองบัญชาการช่วยรบ	หมายถึง	หน่วยส่งกำลังบำรุงโดยตรง เป็นหน่วยหลักของกองทัพภาคที่ ๑ ในการปฏิบัติงานด้านการส่งกำลังบำรุง
กรมสนับสนุน	หมายถึง	หน่วยส่งกำลังบำรุงโดยตรง เป็นหน่วยหลักของกองพลในการปฏิบัติงานด้านการส่งกำลังบำรุง
กรมส่งกำลังบำรุง	หมายถึง	งานสาขาหนึ่งของการช่วยรบ ซึ่งว่าด้วยการจัดหาสิ่งอุปกรณ์ และบริการอย่างเพียงพอสำหรับกำลังทหาร เพื่อให้การปฏิบัติการกิจที่ได้รับมอบสำเร็จตามแผนและการดำเนินงาน

ระบบการส่งกำลังบำรุง	หมายถึง	การจัดการทางทหารเพื่อให้สามารถส่งยุทธโศปกรณ์และดำรงรักษาไว้ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่หน่วยทหาร ตามความต้องการ ณ เวลาและตำบลที่ต้องการ
การส่งกำลัง	หมายถึง	การปฏิบัติการในเรื่อง ความต้องการ การจัดหา การเก็บรักษา การแจกจ่าย และการจำหน่ายสิ่งอุปกรณ์ รวมทั้งการควบคุมการปฏิบัติตามขั้นตอนดังกล่าว
การซ่อมบำรุง	หมายถึง	การดำเนินการเพื่อให้สิ่งอุปกรณ์อยู่ในสภาพที่ใช้การได้หรือให้สิ่งอุปกรณ์ที่ใช้การไม่ได้คืนสู่สภาพที่ใช้การได้
สิ่งอุปกรณ์	หมายถึง	สิ่งของที่จำเป็นทั้งหมด สำหรับหน่วยทหารรวมทั้งที่มีไว้เพื่อการดำรงอยู่ และการปฏิบัติของหน่วยทหารด้วย เช่น อาหาร เครื่องแต่งกาย เชื้อเพลิง สัตว์ยานพาหนะ อาวุธ กระสุน วัตถุระเบิด เครื่องจักรกล ตลอดจนเครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ เป็นต้น

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การปรับโครงสร้างระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพไทย : ศึกษากรณี กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อวิเคราะห์ปัญหา และข้อจำกัดต่าง ๆ ในการส่งกำลังบำรุงระดับกองทัพภาค ขจัดความซ้ำซ้อน และความขัดแย้งในการทำงาน ระหว่างหน่วยต่าง ๆ ในระบบการส่งกำลังบำรุง หาแนวคิดในการจัดการส่งกำลังบำรุง ให้เกิดประสิทธิภาพในระดับกองทัพภาคทั้งในยามปกติและยามสงคราม เพื่อพิจารณาการจัดหน่วย แบ่งมอบภารกิจความรับผิดชอบ และพื้นที่ที่เหมาะสม ให้แก่หน่วยทางการส่งกำลังบำรุง และเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการส่งกำลังบำรุงของกองทัพในระดับกองทัพภาค ในบทนี้เป็นการศึกษาทบทวนวรรณกรรม ซึ่งได้จากการสังเคราะห์แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวน แนวคิดการส่งกำลังบำรุงของกองทัพ รวมทั้งระเบียบที่เกี่ยวข้อง ที่หน่วยต้องยึดถือปฏิบัติ และการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จในการ สร้างระบบการส่งกำลังบำรุง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. แนวคิดเกี่ยวกับการส่งกำลังบำรุงของกองทัพ
๒. ความรู้เกี่ยวกับกองทัพภาคที่ ๑
๓. แนวทางการส่งกำลังบำรุงในระดับกองทัพภาคที่ผ่านมา
๔. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการวิจัย
๕. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการส่งกำลังบำรุงของกองทัพ

การดำเนินการส่งกำลังบำรุงของกองทัพ ได้ยึดถือกรอบแนวนโยบาย แนวคิด และ ความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพ ได้ยึดถือกรอบแนวนโยบาย แนวคิด และ ความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพ ซึ่งได้ออกเป็นอนุมัติหลักการที่เกี่ยวข้อง และ ให้ยึดถือการกำหนดภารกิจ นโยบาย แนวความคิด และความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงของ กองทัพ ตามคำสั่งกองทัพที่ ๔๘๗/๒๕๕๑ เรื่อง กำหนดภารกิจ นโยบาย แนวความคิด และ ความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพ ลง วันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนี้

๑. ภารกิจในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก

ตามพระราชบัญญัติ จัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๔ กำหนดให้กองทัพบกมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพบก และป้องกันราชอาณาจักร มีผู้บัญชาการทหารบกเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับหน้าที่ที่ได้รับ จึงกำหนดภารกิจในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ดังนี้

๑.๑ สนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงแก่หน่วยต่าง ๆ ในกองทัพบก ให้สามารถทรงชีพอยู่ได้และสามารถปฏิบัติภารกิจได้สำเร็จตามความมุ่งหมายและเป็นผลดีแก่กองทัพบก

๑.๒ สนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงให้แก่เหล่าทัพอื่น ๆ หน่วยราชการและองค์กรอื่นใด เมื่อได้รับการร้องขอ รวมทั้งกำลังชาติพันธมิตรตามที่ข้อตกลงไว้

๒. นโยบายในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก

๒.๑ ดำเนินการส่งกำลังบำรุงตามหลักการส่งกำลังบำรุง ดังนี้

๒.๑.๑ การรวมการสนับสนุน หมายถึง การรวมขีดความสามารถในการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงของหน่วยสนับสนุนทั้งปวง ไปสนับสนุนหน่วยทางยุทธวิธีให้สามารถปฏิบัติภารกิจตามที่ได้รับมอบ

๒.๑.๒ การสนับสนุนจากข้างหลังไปข้างหน้า หน่วยสนับสนุนทางการส่งกำลังที่อยู่ในเขตหลัง หรือใกล้กับฐานการส่งกำลังบำรุงจะต้องให้การสนับสนุนแก่หน่วยที่อยู่ใกล้พื้นที่การรบตามลำดับ รวมทั้งหมายถึงการสนับสนุนจะกระทำจากหน่วยเหนือไปยังหน่วยรองด้วย เพื่อเป็นการปลดเปลื้องภาระงานด้านการส่งกำลังบำรุงของหน่วยรองให้มากที่สุด

๒.๑.๓ ความเชื่อถือได้ หน่วยสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงจะต้องมีขีดความสามารถ ซึ่งทำให้หน่วยรับการสนับสนุนมีความมั่นใจได้ว่า จะได้รับการสนับสนุนได้ตามเวลาและสถานที่ที่ได้วางแผนไว้ ในการนี้จำเป็นต้องมีแหล่งสนับสนุนสำรอง และแผนสำรองไว้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น จะต้องป้องกันแหล่งสนับสนุนของตนจากการสูญหายจากสาเหตุต่าง ๆ ตลอดจน การใช้อย่างประหยัด

๒.๑.๔ ความง่าย ความยุ่งยากสลับซับซ้อนเกี่ยวกับระบบการส่งกำลังบำรุงจะต้องมีน้อยที่สุด ระบบการส่งกำลังบำรุงที่ดีควรหลีกเลี่ยงแบบพิมพ์ที่ต้องกรอกข้อความต่าง ๆ โดยที่ไม่ได้นำข่าวสารที่กรอกนั้นมาใช้ประโยชน์ ต้องไม่ผ่านสายงานและเจ้าหน้าที่มาก ตลอดจนต้องไม่มีการขออนุมัติกันหลายลำดับชั้น ความง่ายนี้ยังหมายรวมถึงการใช้สิ่งอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกันได้หลาย ๆ รายการ สามารถใช้งาน ถอดประกอบ และซ่อมบำรุงได้โดยง่ายอีกด้วย

๒.๑.๕ การทันเวลา การส่งกำลังบำรุงจะต้องมีและใช้ได้^๑ในปริมาณที่ต้องการ ณ เวลา และสถานที่ที่กำหนด เฉพาะเรื่องเวลานั้นต้อง^๑ให้มีความพอดีโดยไม่ล่าช้า แต่ไม่ควรก่อนเวลามากนัก

๒.๑.๖ การได้ส่วนสัมพันธ์ การจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงต้องให้เหมาะสมกับความต้องการในการสนับสนุน ไม่น้อยเกินไปจนทำให้ส่วนดำเนินกลยุทธ์ต้องเสียภารกิจทางยุทธการ เพราะขาดการสนับสนุนที่เพียงพอ การจัดงานของหน่วยส่งกำลังบำรุงเองต้องได้ส่วนสัมพันธ์กันด้วย เช่น ต้องมีเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุงให้สัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ส่งกำลัง หรือต้องมีหน่วยส่งกลับทางการแพทย์ให้สัมพันธ์กับหน่วยรักษาพยาบาล เป็นต้น

๒.๑.๗ อำนาจหน้าที่ ถึงแม้ความรับผิดชอบทางการส่งกำลังบำรุงจะเป็นความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาแต่เพียงผู้เดียวก็ตาม แต่ควรมอบอำนาจหน้าที่ให้กับผู้บังคับหน่วยสนับสนุนทางการส่งกำลัง ให้เพียงพอที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นผลสำเร็จ และมีความอ่อนตัวพอสมควร โดยไม่ถูกแทรกแซงจากบุคคลอื่น ๆ ด้วย

๒.๑.๘ ความปลอดภัย การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุง ต้องไม่ถูกขัดขวางอย่างรุนแรงด้วยการกระทำของข้าศึก และด้วยข้อห้ามจากมาตรการรักษาความปลอดภัยของฝ่ายเดียวกัน

๒.๑.๙ การประหยัด หมายถึง การใช้กำลังพล สิ่งอุปกรณ์ การบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งกำลังบำรุงเท่าที่จำเป็นให้คุ้มค่ามากที่สุด โดยคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นสำคัญ จะต้องพึงเล็ง^๑ในเรื่องการปรนนิบัติบำรุงและซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้สามารถใช้สิ่งอุปกรณ์นั้น ๆ ให้คงสภาพได้นานที่สุด

๒.๒ ทำการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก

๒.๒.๑ ใช้ระบบการส่งกำลังบำรุงระบบเดียวกันทั้งในยามปกติ และในยามสงครามให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

๒.๒.๒ ต้องเป็นตามมาตรฐานเดียวกันแต่อาจจะมีข้อแตกต่างกันบ้างทั้งนี้เนื่องจากความแตกต่างของที่ตั้ง สภาพภูมิประเทศ ลมฟ้าอากาศ และเหตุการณ์ที่เฉพาะหน้าที่หน่วยนั้น ๆ ต้องเผชิญ

๒.๒.๓ มอบความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุง ให้แก่ กองทัพภาคเป็นหน่วยดำเนินการสนับสนุนหน่วยใช้ที่อยู่ในเขตพื้นที่ให้มากที่สุด โดยการกระจายสิ่งอุปกรณ์ การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ออกไปยังสถานที่ตั้งการส่งกำลังบำรุงในส่วนภูมิภาค

๒.๒.๔ จัดและเตรียมการให้มีสิ่งอุปกรณ์อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานตลอดเวลา ด้วยการจัดหาตามปกติ และยึดถือนโยบายการดำเนินการเกี่ยวกับกิจการอุตสาหกรรมทหารของกระทรวงกลาโหมเป็นหลัก

๒.๒.๕ จัดและเตรียมให้มีการสะสมสิ่งอุปกรณ์สำรองสงครามที่จำเป็นไว้ รวมทั้งเตรียมการระดมสรรพกำลังบำรุงไว้ให้พร้อม

๒.๒.๖ จัดและเตรียมให้มีการบริการ สิ่งก่อสร้าง การสาธารณูปโภค รวมทั้ง สิ่งอำนวยความสะดวกทั้งปวง ให้สามารถสนองความต้องการแก่หน่วยต่าง ๆ ได้อย่างครบถ้วน

๒.๒.๗ จัดให้มีหน่วยส่งกำลังบำรุงอย่างเพียงพอ และให้ได้ส่วนสัมพันธ์กับ หน่วยกำลังรบ โดยการปรับปรุงเพิ่มขีดความสามารถของหน่วยส่งกำลังที่มีอยู่แล้ว และจัดตั้งหน่วย ส่งกำลังบำรุงขึ้นใหม่ตามความจำเป็น

๒.๒.๘ พัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุง ให้เหมาะสมและทันสมัยอยู่เสมอ

๓. ความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุง

๓.๑ ความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงโดยทั่วไป

๓.๑.๑ ผู้บังคับบัญชาหน่วยทหารทุกระดับ รับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุง ให้หน่วยของตน และหน่วยที่มาขึ้นสมทบ รวมทั้งหน่วยอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้ ความรับผิดชอบนี้จำแนกออกได้เป็น ดังนี้

๓.๑.๑.๑ ควบคุมให้หน่วยซึ่งตนรับผิดชอบปฏิบัติงาน ด้านการส่ง กำลังบำรุงตามแบบธรรมเนียม และหลักนิยมของทางราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้เป็นไปตาม หลักการส่งกำลังบำรุง

๓.๑.๑.๒ แก้ไขปัญหาข้อขัดข้องทางการส่งกำลังบำรุง ให้แก่หน่วย ซึ่งตนรับผิดชอบ โดยใกล้ชิด รวมทั้งการเพิ่มขีดความสามารถของหน่วยสนับสนุนนั้น ๆ ทั้งนี้ด้วย การใช้ความริเริ่มของตน และการใช้กำลังพลอีกทั้งสิ่งอุปกรณ์การบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกในความรับผิดชอบของตนให้เต็มความสามารถก่อนขอการสนับสนุนจากหน่วยอื่น หรือ หน่วยเหนือ

๓.๑.๑.๓ มอบภารกิจให้แก่หน่วยรอง ให้อยู่ภายในวิสัยที่สามารถทำ การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงได้

๓.๒ หน่วยใช้รับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุง ดังนี้

๓.๒.๑ ส่งข่าวสารเสนอความต้องการ และสถานภาพทางการส่งกำลังบำรุง ให้หน่วยบังคับบัญชา และหน่วยสนับสนุนทราบอยู่เสมอ

๓.๒.๒ ใช้สิ่งอุปกรณ์ การบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งกำลังบำรุงตามความจำเป็นโดยประหยัด และอย่างมีเหตุผล

๓.๒.๓ ดำเนินกรรมวิธีในการส่งกำลังบำรุง ให้ถูกต้องตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ

๓.๓ หน่วยสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุง รับผิดชอบในการให้การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงให้แก่หน่วยต่างๆ ที่ได้รับมอบภารกิจ และขีดความสามารถของตน รับผิดชอบนี้หมายรวมถึงการกำกับดูแล รวมทั้งการเชื่อมหน่วยเพื่อทราบข้างสารของหน่วยใช้โดยนำมาใช้ประโยชน์ในการพิจารณาให้การสนับสนุน และการควบคุมการสนับสนุนให้เป็นไปตามหลักการส่งกำลังบำรุงด้วย

๔. งานหลักของการส่งกำลังบำรุง ปัจจุบันยังยึดถือว่ามี ๕ งาน ได้แก่

๑. การส่งกำลัง (การกำหนดความต้องการ, การจัดหา, การเก็บรักษา, การแจกจ่าย และการจำหน่าย)

๒. การซ่อมบำรุง

๓. การขนส่ง

๔. การบริการทางการแพทย์

๕. การบริการทางการส่งกำลังบำรุงอื่น ๆ

๕. การส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ประเภทต่าง ๆ

ปัจจุบันกองทัพบกไทยแบ่งสิ่งอุปกรณ์ออกเป็น ๕ ประเภท โดยมีหลักการส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ประเภทต่าง ๆ สรุปได้ ดังนี้ (โรงเรียนส่งกำลังบำรุงทหารบก, ๒๕๔๓ : ๑๙-๒๕)

๑. การส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ประเภท ๑ (สป.๑)

สป.๑ หมายถึง เสบียง (อาหาร) ที่ใช้บริโภคสำหรับคน หรือสัตว์ที่ได้กำหนดเกณฑ์จ่าย ไว้ตายตัวเป็นรายวัน โดยไม่คำนึงถึงความเปลี่ยนแปลงได้ตามภาวะการณ์ต่างๆ และไม่เปลี่ยนแปลงเพื่อสนองความต้องการเฉพาะบุคคลแต่อย่างใด เสบียง (อาหารคน) ทาง ทบ. แบ่งออกเป็น ๕ ประเภทคือ

๑.๑ เสบียงประเภท ก. หมายถึง อาหารสดและแห้งทุกชนิด รวมถึงเครื่องปรุงตามส่วนสัมพันธ์ด้วย ปกติแล้ว หน่วยใช้บริโภคตามรายการอาหารประจำวัน หรือตามรอบเสบียงกำหนด ซึ่งเสบียงประเภทนี้ ก่อนการรับประทานจะต้องทำการหุงต้ม และปรุงแต่งเสียก่อน และเป็นเสบียงประเภทที่เสี้ง่าย หากจะเก็บอาหารสดให้นานวันก็จะต้องเก็บไว้ในที่เก็บเย็น เช่น เนื้อสด, ผักสด, ไข่สด, ปลาสด เป็นต้น

๑.๒ เสบียงประเภท ข. หมายถึง อาหารประเภทเครื่องกระป๋อง หรืออาหารบรรจุในภาชนะอื่นใดทำนองเดียวกันนี้ เสบียงประเภทนี้ สามารถเก็บไว้ในอุณหภูมิปกติ และเสียบยกก่อนรับประทานอาจต้องอุ่นให้ร้อน หรือปรุงแต่งตามต้องการได้

๑.๓ เสบียงประเภท ค. หมายถึง อาหารสำเร็จรูปบรรจุในภาชนะที่เหมาะสม หรืออาจเป็นเสบียงชุด ใช้รับประทานได้ทันที โดยไม่ต้องหุงต้มหรือปรุงแต่งใด ๆ อีก เสบียงประเภทนี้ใช้รับประทานประทังชีวิตในกรณีฉุกเฉิน หรือเมื่อไม่สามารถประกอบเลี้ยงด้วยเสบียงอื่น ๆ ได้

๑.๔ เสบียงประเภท ง. หมายถึง อาหารที่ใช้บริโภคสำหรับคนไข้หรือผู้ป่วยเจ็บเพื่อชูกำลังคนไข้หรือให้ย่อยง่าย เช่น อาหารอ่อน นม, เนย, และน้ำผลไม้ เป็นต้น

๑.๕ เสบียงเสริมเบ็ดเตล็ด หมายถึง รายการสิ่งของจำเป็นต่อความสะดวกสบายและอำนวยความสะดวกต่อชีวิตประจำวันของบุคคล เช่น ของใช้สอยส่วนบุคคล , แปรงสีฟัน, ยาสีฟัน, สบู่, ไม้ขีดไฟ, บุหรี่ และลูกกวาด เป็นต้น

การเบิกจ่าย สป.๑

๑. การร้องขอหรือเบิกเสบียง ประเภท ก. สำหรับเสบียงประเภท ก. นั้น หน่วยใช้ไม่ต้องดำเนินการเบิก เพียงแต่แจ้งยอดกำลังพอไปยังหน่วยให้การสนับสนุนเท่านั้น หน่วยสนับสนุนจะเป็นผู้ดำเนินการให้เอง โดยการยึดถือยอดกำลังพบประจำวันของหน่วยใช้นั้น ๆ เป็นเกณฑ์การจ่ายให้ตามวงรอบเสบียงที่กำหนด

๒. การร้องขอเสบียงประเภท ข. และเสบียงประเภท ค. ผบ.หน่วยใช้จะต้องดำเนินการตามระเบียบ โดยให้หน่วยใช้ระดับกองร้อยเป็นหน่วยเล็กที่สุดในการเบิกด้วยการใช้แบบฟอร์มใบเบิกที่สายพลการกำหนดให้ แล้วเสนอใบเบิกนั้นไปตามสายการส่งกำลังจนถึงกอง พช.พล. ที่ให้การสนับสนุนเพื่อดำเนินการให้ต่อไป

๓. เสบียงประเภท ง. การเบิกเป็นเจ้าหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ส่งกำลังสายแพทย์เป็นผู้ดำเนินการ

๔. เสบียงเสริมเบ็ดเตล็ด หน่วยเหนือจะเป็นผู้พิจารณาแจกจ่ายให้เป็นครั้งคราวตามยอดกำลังพลของหน่วย และจะดำเนินการแจกจ่ายไปพร้อมกับการจ่ายเสบียงของหน่วยใช้นั้น ๆ สำหรับการแจกจ่ายเสบียงแต่ละประเภท หน่วยสนับสนุนโดยตรงจะดำเนินการแจกจ่ายตามสายการส่งกำลัง ซึ่งอาจจะกำหนดช่วงการแจกจ่ายตามวงรอบเสบียงหรือย่านเสบียงที่กำหนดไว้ใน รปจ. หน่วย

๒. การส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ประเภท ๒ (สป.๒)

สป.๒ หมายถึง สป. ที ทบ. กำหนดอัตราจ่ายไว้ประจำหน่วยตาม อจย.หรือ อสอ. หรือบัญชีแบ่งมอบอื่นๆ ที ทบ. กำหนดไว้ให้ ซึ่งเมื่อหน่วยเข้าทำการรบแล้ว สป.๒ ที่ได้รับจ่ายไว้ในครอบครองขั้นต้นนั้น อาจได้รับความเสียหายเนื่องจากการรบ หรือสูญหายหรือชำรุดจนใช้การไม่ได้ หน่วยใช้นั้นๆ จะต้องดำเนินการจัดหาทดแทน วิธีการจัดหาตามระเบียบปฏิบัติ กำหนดให้กระทำได้ ดังนั้น ระบบการส่งกำลัง สป.๒ จึงแบ่งออกได้เป็น ๒ วิธี คือ รายการ สป.๒ ที่ผู้บังคับบัญชาควบคุมการส่งกำลัง และมีได้ควบคุมการส่งกำลัง โดยผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือเป็นผู้กำหนดและมอบอำนาจการอนุมัติให้กับผู้บังคับบัญชาในระดับต่าง ๆ ไปด้วย ดังนั้น กรรมวิธีการ เบิก สป.๒ รายการที่ควบคุม และมีได้ควบคุมการส่งกำลัง จึงมีวิธีปฏิบัติที่แตกต่างกันออกไปดังต่อไปนี้

๒.๑ สป.๒ รายการที่ควบคุม หมายถึง สป.๒ รายการใดก็ตามที่ ผบ.ยุทธบริเวณ มีบัญชีประกาศให้ควบคุมระบบการเบิกจ่าย หน่วยใช้จะต้องดำเนินการร้องขอและเบิกจ่ายตามสายการบังคับบัญชา เพื่อการขอรับอนุมัติจากผู้มีอำนาจอนุมัติจ่าย สป.๒ รายการนั้น ๆ ก่อนการดำเนินการตามสายการบังคับบัญชา มีระเบียบปฏิบัติตามลำดับ ดังนี้

กองพัน → กรม → กองพล → กองทัพภาค → กองทัพบก

๒.๒ สป.๒ รายการที่มีได้ควบคุม หมายถึง สป.๒ รายการที่มีได้มีการควบคุมระบบการเบิกจ่าย ซึ่งหน่วยใช้สามารถทำการเบิกจ่ายตามสายการส่งกำลังได้ การดำเนินการตามสายการส่งกำลังนั้น ให้หน่วยใช้ปฏิบัติตามลำดับ ดังนี้

หน่วยใช้ → หน่วยสนับสนุนโดยตรง → หน่วยสนับสนุนทั่วไป → กรมฝ่ายยุทธบริการ → กองทัพบก

๒.๓ ระเบียบปฏิบัติในการร้องขอและเบิก สป.๒ หน่วยใช้จะต้องทำการบันทึกลงในเอกสารที่ใช้ด้วยการแสดงเหตุผลที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่เสียหาย หรือการใช้สิ้นเปลืองเนื่องจากการรบโดย ผบ. หน่วยใช้เป็นผู้ทำบันทึกดังกล่าว

การจ่าย สป.๒ สำหรับการจ่าย สป.๒ หน่วยที่ให้การสนับสนุนจะทำการแจกจ่ายตามสายการส่งกำลังหรืออาจ “แจกจ่ายแบบสายตรง” ถึงที่ตั้งของหน่วยใช้โดยตรง หรืออาจเรียกว่า “การจ่ายแบบส่งผ่าน” เพื่อให้ สป.๒ ถึงหน่วยใช้หรือผู้ใช้โดยตรงก็ได้ การแจกจ่ายวิธีนี้จะช่วยให้เกิดความสะดวกรวดเร็วกว่าการจ่ายตามสายการส่งกำลัง และเป็นวิธีที่หน่วยใช้พึงประสงค์มากที่สุดด้วย

๓. การส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ประเภท ๓ (สป.๓)

สป.๓ หมายถึง น้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำมันอุปกรณ์ที่ ทบ. กำหนดความรับผิดชอบให้กับ พท.ทบ. เป็นผู้ดำเนินการสนับสนุนหน่วยต่าง ๆ ใน ทบ. และหน่วยอื่น ๆ ตามคำสั่งของ ทบ.

การร้องขอ และเบิก สป.๓ โดยทั่วไป หน่วยใช้จะต้องดำเนินการตามสายการส่งกำลังขึ้นไป จนถึงผู้มีอำนาจสั่งจ่ายสำหรับหน่วยใช้ระดับกรมลงมา จะได้รับเครดิตน้ำมันตามอัตราปกติ เพื่อใช้เติมเต็มถึงประจำรถ และถังอะไหล่ ที่จัดไว้ตามอัตราของยานยนต์ชนิดนั้น ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติการได้ทันทีในขั้นต้น และเมื่อได้ใช้พร่องลงแล้วก็จะต้องดำเนินการทดแทนให้เต็มอัตราปกติที่กำหนด ดังนั้น การเพิ่มเติม หรือทดแทน สป.๓ ประเภทเชื้อเพลิงในหน่วยระดับกรมส่งมาเมื่อการปฏิบัติราชการในสนาม มีหลักปฏิบัติแบบง่าย ๆ อยู่ ๒ ประเภท คือ

๓.๑ ใช้ถังเปล่าแลกเปลี่ยนน้ำมันเต็มถัง หรือใช้รถยนต์บรรทุกน้ำมันถังเปล่าแลกเปลี่ยนรถยนต์บรรทุกน้ำมันเต็มถัง ณ ตำบลจ่ายที่ให้การสนับสนุน

๓.๒ ยานพาหนะที่ต้องไปปฏิบัติงานทางราชการในพื้นที่ส่วนหลัง ก่อนที่จะกลับขึ้นไปยังพื้นที่ส่วนหน้าหรือที่ตั้งหน่วยของตน จะต้องทำการเติม สป.๓ จากตำบลส่งกำลัง หรือขึ้นไปยังพื้นที่ส่วนหน้าหรือที่ตั้งหน่วยของตน จะต้องทำการเติม สป.๓ จากตำบลส่งกำลัง หรือ ตำบลจ่าย สป.๓ ในพื้นที่นั้น ๆ ให้เต็มถึงประจำรถ และถังอะไหล่ประจำรถเสียก่อน

การแจกจ่าย หน่วยทำการจัดตั้งตำบลจ่าย สป.๓ เพื่อสนับสนุนให้กับหน่วยใช้อาจต้องทำเอกสารบันทึกการจ่ายน้ำมันของตนขึ้น เพื่อป้องกันการทุจริตของเจ้าหน้าที่แจกจ่ายและเพื่อใช้เป็นหลักฐานการจัดทำรายการสถานภาพ สป.๓ ประจำวันของหน่วย

๔. การส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ประเภท ๔ (สป.๔)

สป.๔ หมายถึง สป.ที่ ทบ. มิได้กำหนดเป็นอัตราจ่ายไว้ประจำหน่วยใช้หากแต่เมื่อหน่วยใช้มีความจำเป็นต้องใช้เพื่อการปฏิบัติการกิจของตน ก็จะต้องดำเนินการเสนอความต้องการได้เป็นครั้งคราวและเมื่อเสร็จภารกิจหรือหมดความจำเป็นต่อการใช้หรือเมื่อมีคำสั่งจากหน่วยเหนือให้ส่งคืน หน่วยใช้จะต้องดำเนินการส่งคืนหน่วยจ่ายตามระเบียบปฏิบัติที่ ทบ.กำหนดรายการ สป. ๔ ส่วนใหญ่ จะได้แก่ วัสดุซ่อมสนามหรือยุทธโศปกรณ์ต่าง ๆ ที่ ทบ. กำหนดความรับผิดชอบให้กับสายยุทธบริการต่าง ๆ

การร้องขอและการเบิก การเสนอความต้องการและการเบิก สป.๔ ทุกรายการ หน่วยใช้จะต้องดำเนินการตามสายการบังคับบัญชา จนถึงผู้มีอำนาจอนุมัติให้ยืมหรือส่งจ่ายได้

การจ่าย คงถือระเบียบปฏิบัติเช่นเดียวกับ สป.๒ คือ อาจจ่ายตามสายการส่งกำลัง หรือจ่ายแบบสายตรง หรือแบบส่งผ่านก็ได้ เพื่อความรวดเร็วทันเวลา หรือ ถ้า สป.๔ จำนวนน้อย อาจแจกจ่ายไปพร้อมกับการจ่ายเสบียงของหน่วยใช้ก็ได้

๕. การส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ประเภท ๕ (สป.๕)

สป.๕ หมายถึง กระสุน, วัตถุระเบิด, วัตถุเคมีชนิดต่าง ๆ ที่ได้จัดไว้ในความรับผิดชอบ ของสายสรรพาวุธ และสายวิทยาศาสตร์ของ ทบ.

ระบบการส่งกำลัง สป.๕ มีระบบที่แตกต่างไปจากระบบการส่งกำลัง สป.ประเภทอื่น ๆ ฉะนั้น ก่อนที่จะศึกษาในรายละเอียดของระบบการส่งกำลัง สป.๕ ให้เข้าใจดี จึงจำเป็นต้องศึกษาเกี่ยวกับ อัตรากระสุน และวัตถุระเบิดที่ ทบ. กำหนดไว้เสียก่อน ดังนี้

๕.๑ อัตรากระสุนมาตรฐาน คือ จำนวนกระสุนที่ ทบ. กำหนดให้หน่วยใช้ระดับต่าง ๆ มีไว้เพื่อการปฏิบัติการรบ หรือใช้ปฏิบัติการกรณีฉุกเฉินในขั้นต้น โดยกำหนดเป็นจำนวนนัดต่อกระบอกของแต่ละชนิดอาวุธนั้นๆ ซึ่งทหารจะต้องนำไปเป็นบุคคล หรือด้วยยานพาหนะประจำหน่วย หรือด้วยเครื่องมือขนส่งชนิดอื่น สำหรับ สป.๕ ชนิดอื่นๆ ที่มีลักษณะและวิธีใช้แตกต่างไปจากกระสุน ตามรายการอนุมัติจ่าย อาจกำหนดหน่วยนับแตกต่างกันออกไปซึ่ง สป.๕ ชนิดต่าง ๆ เหล่านี้ มักจะกำหนดอัตรามาตรฐานไว้เป็นหน่วย เพื่อให้มีใช้เป็นส่วนรวมเช่น หน่วยนับเป็นลูก หรือเป็นปอนด์ เป็นฟุต เป็นต้น และจำนวนอัตรามาตรฐานนี้ แม้ที่พหาคอาจกำหนดให้มากหรือน้อยลงได้ โดยพิจารณาถึงจำนวนยานพาหนะในอัตราของหน่วย เป็นพื้นฐานในการกำหนดหรือพิจารณาจากแผนการยุทธ์ที่ได้คาดคิดไว้ล่วงหน้า ฉะนั้น การเพิ่มเติมกระสุนอัตรามาตรฐาน จึงเป็นความรับผิดชอบ ผบ.หน่วยทุกระดับ จะต้องดำรงอัตรากระสุนมาตรฐานในความรับผิดชอบ ให้มีจำนวนครบถ้วนอยู่เสมอ ตลอดจนการหมุนเวียนใช้เพื่อให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดีตลอดไป

๕.๒ อัตรากระสุนที่ต้องการ คือ จำนวนที่หน่วยเหนือหรือหน่วยใช้ประมาณการว่าหน่วยใดหน่วยหนึ่ง มีความจำเป็นต้องใช้ปฏิบัติการตามภารกิจที่มอบหมายให้ และสามารถใช้ในการรบได้อย่างเพียงพอ หรือต่อเนื่องในห้วงระยะเวลาหนึ่ง โดยไม่จำกัดการใช้ วิธีกำหนดความต้องการจะคิดเฉพาะอาวุธที่ใช้ทางยุทธวิธีในภารกิจนั้น ๆ โดยคิดเป็นจำนวนนัดต่อกระบอกจากประสบการณ์รับครั้งที่แล้ว มาเป็นพื้นฐานในการประมาณการ

๕.๓ อัตรากระสุนที่ใช้ได้ คือ จำนวนกระสุนจำนวนหนึ่งที่จำกัดให้หน่วยใช้ดำรงความต่อเนื่องในการยิงเท่าที่จำนวนกระสุนจะมีสนับสนุนให้ได้ ชั่วโมงระยะเวลาหนึ่ง หรือตามห้วงระยะเวลาที่กำหนดให้ใช้ได้ โดยกำหนดเป็นจำนวนนัดต่อกระบอกต่อวัน ส่วนอาวุธใดที่หน่วยเหนือมิได้กำหนดอัตรากระสุนที่ใช้ได้ให้อาวุธเหล่านั้นคงทำการรบด้วยการใช้อัตรากระสุนมาตรฐานของตนต่อไป โดยปกติ ผบ.ยุทธบริเวณจะเป็นผู้กำหนดอัตรากระสุนที่ใช้ได้ของแต่ละชนิดอาวุธตามความเหมาะสมกับภาวะการณ์นั้น ๆ ทั้งนี้ เพื่อควบคุมระบบการส่งกำลังกระสุนระหว่างหน่วยใช้ และหน่วยที่ให้การสนับสนุนในระดับต่าง ๆ

๖. หน่วยทางการส่งกำลังบำรุงในระดับกองทัพบก

รับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงและแบ่งมอบความรับผิดชอบ ดังนี้

กรมฝ่ายยุทธบริการและศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธกองทัพบก ได้แก่ กรมการขนส่งทหารบก กรมการทหารช่าง กรมการทหารสื่อสาร กรมการสัตวทหารบก กรมพลธิการทหารบก กรมแพทย์ทหารบก กรมยุทธโยธาทหารบก กรมสรรพวุฒทหารบก และกรมวิทยาศาสตร์ทหารบก รับผิดชอบในฐานะเป็นฝ่ายกิจการพิเศษของกองทัพบก ในสายงานที่รับผิดชอบและมีหน้าที่เกี่ยวกับการส่งกำลัง การซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์ และการบริการในสายงานของตน

๗. หน่วยส่งกำลังบำรุงในระดับกองทัพภาค

รับผิดชอบในการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงให้แก่หน่วยของกองทัพภาค และหน่วยอื่น ๆ ที่กองทัพบกมอบหมายให้ และมีที่ตั้ง หรือเข้าปฏิบัติการอยู่พื้นที่ของกองทัพภาค หรือพื้นที่ที่กองทัพบกกำหนด โดยมีกองบัญชาการช่วยรบ มณฑลทหารบก และจังหวัดทหารบก เป็นหน่วยปฏิบัติ

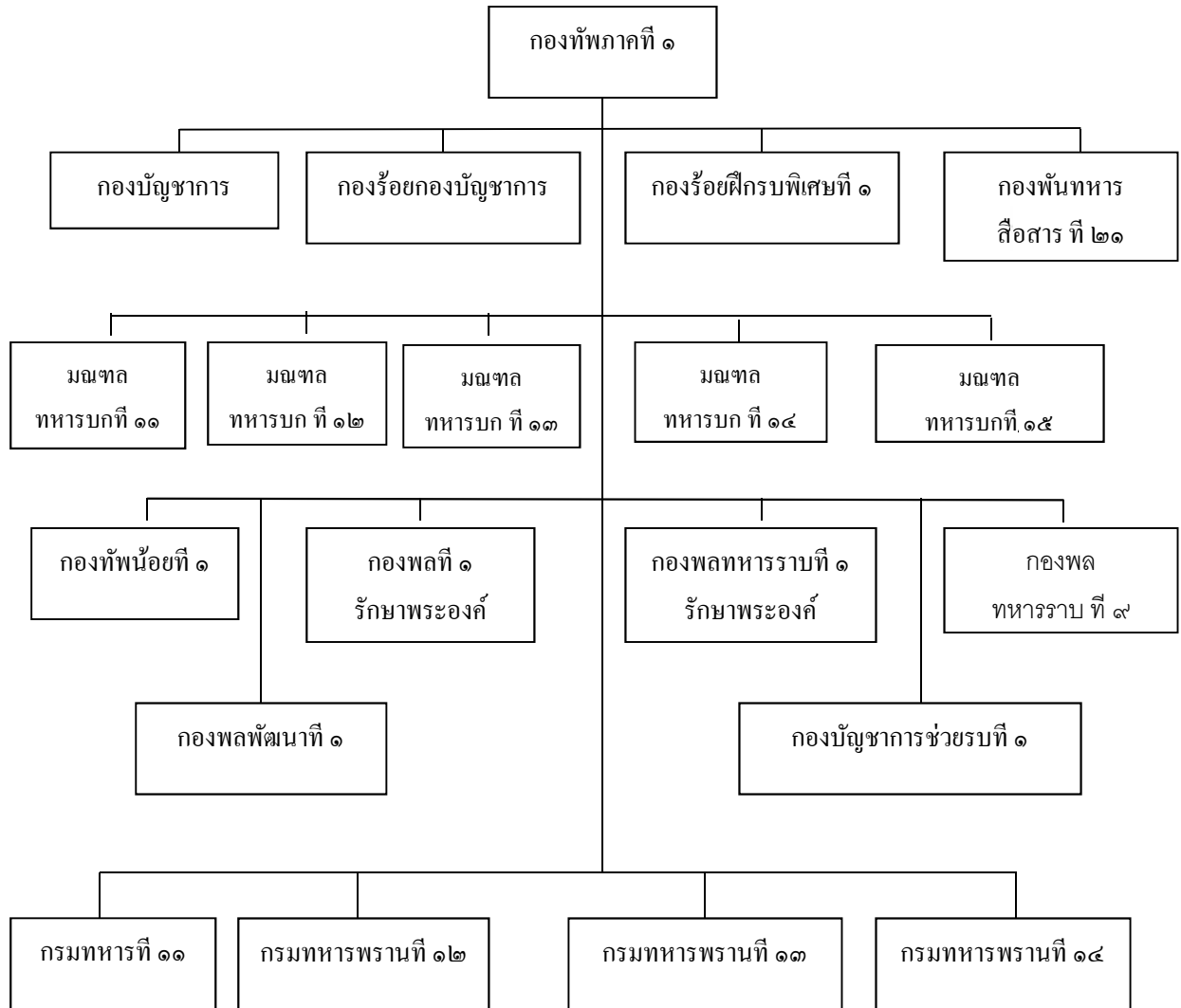
ความรู้เกี่ยวกับกองทัพภาคที่ ๑

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาถึงเรื่อง การปรับโครงสร้างระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกไทย : ศึกษาเฉพาะกรณี กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑ ครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับกองทัพภาคที่ ๑ ในด้านภารกิจ การจัด และการดำเนินงานด้านการส่งกำลังบำรุง เพื่อทำความเข้าใจเป็นเบื้องต้น ดังนี้

๒.๑ การจัดองค์กร

กองทัพภาคที่ ๑ เป็นหน่วยขึ้นตรงของกองทัพบก มีฐานะเป็นหน่วยส่วนกำลังรบหน่วยส่วนภูมิภาค และหน่วยส่วนช่วยการพัฒนาประเทศ มีที่ตั้งกองบัญชาการอยู่ในบริเวณสวนมิสกวัน ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร หน้าที่หลักในยามปกติ คือ การปกครองบังคับบัญชาหน่วยส่วนภูมิภาค และหน่วยทหารที่กระทรวงกลาโหมกำหนด มีพื้นที่รับผิดชอบในเขต ๒๖ จังหวัดภาคกลาง รวมถึงกรุงเทพมหานคร โดยมีการจัดกลุ่มหน่วยขึ้นตรงตามแผนภาพที่ ๒-๑

แผนภาพที่ ๒-๑ : ผังการจัด กองทัพอากาศที่ ๑

ที่มา : กองยุทธการ, กองทัพอากาศที่ ๑, ๒๕๔๗

๒.๑.๑ หน่วยส่วนกำลังรบ มีจำนวน ๕ หน่วยคือ กองทัพน้อยที่ ๑ เป็นหน่วยควบคุมอำนาจการยุทธ์ ในการปฏิบัติ ภารกิจการป้องกันประเทศจากภัยคุกคามภายนอก หน่วยส่งกำลังรบที่เป็นกองพลดำเนินกลยุทธ์ มีจำนวน ๓ กองพลทหารราบคือ กองพลที่ ๑ รักษาพระองค์ มีที่ตั้งหน่วยอยู่ในกรุงเทพมหานคร กองพลทหารราบที่ ๒ รักษาพระองค์ มีที่ตั้งหน่วยอยู่ที่จังหวัดปราจีนบุรี กองพลทหารราบที่ ๙ มีที่ตั้งอยู่ที่จังหวัดกาญจนบุรี หน่วยส่วนกำลังรบรับผิดชอบการส่งกำลังบำรุง คือ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ มีที่ตั้งอยู่ที่จังหวัดชลบุรี

๒.๑.๒ หน่วยส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย มณฑลทหารบก จำนวน ๕ มณฑลทหารบก มีภารกิจ และความรับผิดชอบตามเขตการปกครองท้องที่ของจังหวัดต่าง ๆ โดยมีมณฑลทหารบกที่ ๑๑ มีที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร รับผิดชอบพื้นที่กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม มณฑลทหารบกที่ ๑๒ มีที่ตั้งอยู่ที่จังหวัดปราจีนบุรี รับผิดชอบพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี สระแก้ว นครนายก และฉะเชิงเทรา มณฑลทหารบกที่ ๑๓ มีที่ตั้งอยู่ที่จังหวัดลพบุรี รับผิดชอบพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี ชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง มณฑลทหารบกที่ ๑๔ มีที่ตั้งอยู่ที่จังหวัดชลบุรี รับผิดชอบพื้นที่จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด มณฑลทหารบกที่ ๑๕ รับผิดชอบพื้นที่จังหวัด เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สำหรับการปฏิบัติการกิจและบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของหน่วยส่วนภูมิภาคเหล่านี้ ได้แก่ การสนับสนุนหน่วยการที่มีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ ในเรื่องการเบิกจ่ายงบประมาณ การจัดทำประวัติ และการดำเนินการเกี่ยวกับ บำเหน็จบำนาญของข้าราชการทหาร การศาลทหาร การสัสดี การระดมสรรพกำลัง การรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ การควบคุมดูแลสิ่งหาริมทรัพย์ของกองทัพบกในพื้นที่ รวมทั้งการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จ และการปฏิบัติการในพื้นที่ส่วนหลังในยามสงคราม

๒.๑.๓ หน่วยส่วนช่วยการพัฒนาประเทศ มีกองพลพัฒนาที่ ๑ เป็นหน่วยปฏิบัติงานด้านการพัฒนา และช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพภาคที่ ๑ มีที่ตั้งอยู่ที่จังหวัดราชบุรี

๒.๑.๔ หน่วยส่วนฐาน ประกอบด้วย กองพันทหารสื่อสารที่ ๒๑ กองร้อยกองบัญชาการ และการร้อยฝึกการรบพิเศษที่ ๑ ค่ายฝึกการรบพิเศษแก่งกระเจาน รวมทั้งยังมีกำลังประจำถิ่นอีก ๔ หน่วยคือ กรมทหารพรานที่ ๑ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรมทหารพรานที่ ๑๒ มีที่ตั้งอยู่ที่จังหวัดปราจีนบุรี กรมทหารพรานที่ ๑๓ มีที่ตั้งอยู่ที่จังหวัดสระแก้ว และกรมทหารพรานที่ ๑๔ มีที่ตั้งอยู่ที่จังหวัดกาญจนบุรี

กองทัพภาคที่ ๑ มีพันธกิจหลักอยู่ ๒ ประการ ได้แก่ ประการแรก คือ การเตรียมกำลังทางบก โดยเป็นการจัดเตรียมหรือเสริมสร้างกำลังทางบก และช่วยเหลือสนับสนุนการจัดเตรียมกำลังทางบกของส่วนราชการอื่น ๆ ไว้ให้พร้อมตั้งแต่ยากปกติ ประการที่สอง คือ การป้องกันราชอาณาจักร เป็นการใช้อำนาจของกองทัพภาคที่ ๑ เพื่อแก้ปัญหาความมั่นคงของชาติ ซึ่งมีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุมตั้งแต่ การปฏิบัติการในพื้นที่ระวังป้องกัน การเฝ้าตรวจตามแนวชายแดน การเสริมสร้างความมั่นคงตามแนวชายแดน และการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยการแสดงกำลัง การปฏิบัติการรบทั้งในลักษณะจำกัด และการสงครามเต็มรูปแบบการรักษาความมั่นคงภายใน และการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในพื้นที่รับผิดชอบ

นอกเหนือจากภารกิจดังกล่าวแล้ว การปฏิบัติการทางทหารอื่น ๆ ที่มีใช้การสงคราม ก็นับว่าเป็นบทบาทอีกประการหนึ่งของกองทัพภาคที่ ๑ ได้แก่ การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ การช่วยเหลือในการพัฒนาประเทศ การช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ หรืออุบัติภัยต่าง ๆ การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การสกัดกั้นแรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การป้องกันการบุกรุกที่ดินของทางราชการ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การปฏิบัติการจิตวิทยา และการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

แนวทางการส่งกำลังบำรุงของกองทัพภาคที่ ๑ ที่ผ่านมา

๑. กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

๑.๑ ภารกิจ ให้การสนับสนุนทางการส่งกำลังแก่หน่วยในอัตราของกองทัพภาค รวมทั้งหน่วยบรรจุมอบหรือขึ้นสมทบ และหน่วยอื่น ๆ ตามที่กองทัพบกกำหนด

๑.๒ การจัด จัดหน่วยแบบพันธกิจ (Functional Type)

๑.๓ ชีตความสามารถ

๑.๓.๑ ให้การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงแก่หน่วยทหารได้ ๒ กองพล เมื่อบรรจุกำลังในอัตราลด และ ๔ กองพล เมื่อบรรจุกำลังในอัตราเต็ม ชีตความสามารถจะเพิ่มขึ้นได้โดยเพิ่มหน่วยส่งกำลังที่จำเป็นให้

๑.๓.๒ ในการปฏิบัติงานสนาม กองบัญชาการช่วยรบจะทำการสนธิกำลังใหม่เป็นหน่วยส่วนแยก กองบัญชาการช่วยรบ โดยกองบัญชาการช่วยรบจะจัดส่วนแยก กองบัญชาการช่วยรบไปสนับสนุนกองพลในอัตราส่วน ๑ ส่วนแยก กองบัญชาการช่วยรบ ต่อ ๑ กองพลเพื่อให้การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงแก่กองพลผ่านหน่วยสนับสนุนโดยตรงของกองพลหรือให้การสนับสนุนแก่หน่วยที่บรรจุมอบ หน่วยขึ้นสมทบหรือหน่วยอื่น ๆ ที่ไม่มีหน่วยสนับสนุนเป็นของตนเอง

๑.๔ ระบบการส่งกำลังบำรุงของกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

๑.๔.๑ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ เป็นหน่วยสนับสนุนโดยตรงให้กับหน่วยของกองทัพภาคที่ ๑ ในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล (เวิน กองพลที่ ๑ รักษาพระองค์) มณฑลทหารบกที่ ๑๔ และจังหวัดทหารบกฉะเชิงเทรา รวมทั้งสิ่งอุปกรณ์ของหน่วยขึ้นตรงกองพลทหารบกที่ ๒ รักษาพระองค์ ที่ไม่มีหน่วยรับผิดชอบสนับสนุนโดยตรง เช่น การส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์สายช่าง สื่อสาร และสรรพาวุธ รวมทั้งการซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์สายสื่อสาร เป็นต้น

๑.๔.๒ เป็นหน่วยสนับสนุนโดยตรงหรือทั่วไป ให้กับมณฑลทหารบกที่ ๑๒ และมณฑลทหารบกที่ ๑๔

๒. การสนับสนุนกองพลทหารราบ

๒.๑ ภารกิจ จัดให้มีการสนับสนุนทางการส่งกำลังระดับกองพล ให้กับหน่วยต่างๆ ในอัตราและหน่วยที่มาสวมทับทั้งสิ้นของกองพล

๒.๒ การจัด จัดหน่วยแบบพันธกิจ (Functional Type) การแบ่งออก ๑ กรมสนับสนุนต่อกองพลทหารราบ

๒.๑ ขีดความสามารถ

๒.๑.๑ จัดส่วนแยกสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุง ให้กับหน่วยขนาดกรมได้ไม่เกิน ๓ ส่วนแยก

๒.๑.๒ จัดให้มีการสนับสนุนทางการส่งกำลัง เกี่ยวกับการเบิก-รับ เก็บ รักษา แจกจ่าย และจำหน่าย สิ่งอุปกรณ์ประเภท ๑ สิ่งอุปกรณ์ประเภท ๒-๔ สิ่งอุปกรณ์ประเภท ๓ และควบคุมสิ่งอุปกรณ์ประเภท ๕

๒.๑.๓ จัดให้การสนับสนุนทางการซ่อมบำรุง ขึ้นสนับสนุนโดยตรงต่อสิ่งอุปกรณ์ทุกสายยุทธบริการ เว้นสิ่งอุปกรณ์สายแพทย์ และอากาศยาน

๒.๑.๔ จัดให้มีการสนับสนุนทางการแพทย์

๒.๑.๕ จัดหาสิ่งอุปกรณ์ตามที่ได้รับมอบหมาย

๒.๑.๖ สะสมสิ่งอุปกรณ์สำรองสงคราม ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างจำกัด

๒.๑.๗ จัดให้มีการบริการขนส่งกำลังพล สิ่งอุปกรณ์ทุกประเภท และบริการอื่น ๆ เว้นการขนส่งสิ่งอุปกรณ์ประเภท ๕

๒.๑.๘ จัดให้มีการระวังป้องกัน พื้นที่ของหน่วย และที่ตั้งหน่วยต่าง ๆ ได้

๒.๔ ระบบการส่งกำลังบำรุงของกรมสนับสนุนกองพลทหารราบ

กรมสนับสนุนกองพลทหารราบ เป็นหน่วยสนับสนุนโดยตรงให้กับหน่วยในกองพลทหารราบ เฉพาะสิ่งอุปกรณ์ประเภท ๑ สิ่งอุปกรณ์ประเภท ๒-๔ สิ่งอุปกรณ์ประเภท ๓ เว้นสิ่งอุปกรณ์ประเภท ๕ รวมทั้งการขนส่ง การบริการทางการแพทย์ และการบริการอื่น ๆ

๓. มณฑลทหารบก

๓.๑ มณฑลทหารบก มีหน้าที่ ดังนี้

๓.๑.๑ บังคับบัญชา จังหวัดทหารบก และกำลังประจำถิ่นของกองทัพบกตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

๓.๑.๒ รักษาความสงบเรียบร้อยในเขตพื้นที่ รวมทั้งการศาลทหาร การคดี และการเรือนจำ

๓.๑.๓ ดำเนินการสัสดี การเกณฑ์ ช่วยราชการทหาร และการระดมสรรพกำลังในเขตพื้นที่

๓.๑.๔ สนับสนุนหน่วยทหารที่อยู่ในเขตพื้นที่

๓.๑.๕ ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ การต่อสู้เบ็ดเสร็จ เพื่อรักษาความสงบภายในและการป้องกันประเทศ

๓.๒ ระบบการส่งกำลังบำรุงของมณฑลทหารบก

มณฑลทหารบกเป็นหน่วยสนับสนุนโดยตรง ให้กับหน่วยนอกกองพลในพื้นที่รับผิดชอบ และปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยสนับสนุนโดยตรง ให้กับหน่วยในกองพลเฉพาะสิ่งอุปกรณ์ ซึ่งกรมฝ่ายยุทธบริการวางระดับไว้ ได้แก่ สิ่งอุปกรณ์ประเภท ๒-๔ สายพลาธิการ(เครื่องนอนและเครื่องแต่งกายทหาร) สิ่งอุปกรณ์ประเภท ๓ และสิ่งอุปกรณ์ประเภท ๕ เป็นต้น

๔. จังหวัดทหารบก

๔.๑ จังหวัดทหารบก มีหน้าที่ ดังนี้

๔.๑.๑ บังคับบัญชากำลังประจำถิ่นของกองทัพบก ตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

๔.๑.๒ รักษาความสงบเรียบร้อยในเขตพื้นที่ รวมทั้งการศาลทหาร และการระดมสรรพกำลังในเขตพื้นที่

๔.๑.๓ สนับสนุนหน่วยทหารที่อยู่ในเขตพื้นที่

๔.๑.๔ ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ การต่อสู้เบ็ดเสร็จ เพื่อรักษาความสงบภายใน และการป้องกันประเทศ

๔.๒ ระบบการส่งกำลังบำรุงของจังหวัดทหารบก

จังหวัดทหารบกเป็นหน่วยสนับสนุนโดยตรงให้กับหน่วยนอกกองพลในพื้นที่รับผิดชอบ และปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยสนับสนุนโดยตรง ให้กับหน่วยในกองพลเฉพาะสิ่งอุปกรณ์ ซึ่งกรมฝ่ายยุทธบริการวางระดับไว้ ได้แก่ สิ่งอุปกรณ์ประเภท ๒-๔ สายพลาธิการ(เครื่องนอนและเครื่องแต่งกายทหาร) สิ่งอุปกรณ์ประเภท ๓ และสิ่งอุปกรณ์ประเภท ๕ เป็นต้น

๕. ระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพภาคที่ ๑

ระบบการส่งกำลังของกองทัพภาคที่ ๑ ใช้ระบบการสนับสนุนทางการส่งกำลังและซ่อมบำรุงเป็นแบบพื้นที่ โดยแนวทางในการสนับสนุน และหน่วยให้การสนับสนุนในบางพื้นที่ มีความแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะ ซึ่ขีดความสามารถ และที่ตั้งหน่วยเป็นสำคัญ ดังนี้

๕.๑ การส่งกำลัง

๕.๑.๑ หน่วยกองทัพภาคที่ ๑ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล (เว้น กองพลที่ ๑ รักษาพระองค์) จังหวัดทหารบกประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดทหารบกสระแก้ว จังหวัดทหารบกฉะเชิงเทรา และจังหวัดทหารบกชลบุรี ขอรับการสนับสนุนไปยังหน่วยสนับสนุนโดยตรง ผ่านกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ และกรมฝ่ายยุทธบริการ ตามลำดับ

๕.๑.๒ หน่วยในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๑ ที่เหลือ ขอรับการสนับสนุนไปยังหน่วยสนับสนุนโดยตรง และกรมฝ่ายยุทธบริการ โดยไม่ผ่านกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

๕.๑.๓ ทุกหน่วยในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๑ ขอรับการสนับสนุน สิ่งอุปกรณ์ ประเภท ๕ (ฝึก-ศึกษา) ผ่านมณฑลทหารบก / จังหวัดทหารบกไปยังกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ และกรมสรรพาวุธทหารบก ตามลำดับ

๕.๑.๔ หน่วยสนับสนุนโดยตรงของกองพล ยังคงสนับสนุนต่อหน่วยใช้ที่เป็นหน่วยขึ้นตรงของกองพล ตามสายการส่งกำลังตามที่กำหนดไว้ดังกล่าว เว้นเฉพาะสิ่งอุปกรณ์ ซึ่งกรมฝ่ายยุทธบริการวางระดับไว้ ณ มณฑลทหารบก / จังหวัดทหารบก ดำเนินการ ดังนี้

๕.๑.๔.๑ หน่วยใช้ที่เป็นหน่วยขึ้นตรงของกองพล แต่มีที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดของที่ตั้งหน่วยสนับสนุนโดยตรงของกองพล เช่น หน่วยขึ้นตรงของกองพลทหารราบที่ ๕ เป็นต้น ให้ขอรับการสนับสนุนต่อหน่วยสนับสนุนโดยตรงของกองพลตามเดิม และไปยังมณฑลทหารบก/จังหวัดทหารบก

๕.๑.๔.๒ หน่วยใช้ที่เป็นหน่วยขึ้นตรงของกองพลที่มีที่ตั้งอยู่นอกเขตจังหวัดของที่ตั้งหน่วยสนับสนุนโดยตรงของกองพล เช่น กรมทหารราบที่ ๑๒ รักษาพระองค์ เป็นต้น ให้ขอรับการสนับสนุนโดยตรงต่อ มณฑลทหารบก/จังหวัดทหารบก แล้วสำเนาเรื่องให้หน่วยสนับสนุนโดยตรงของกองพลทราบ

๖. การซ่อมบำรุง

๖.๑ หน่วยซ่อมบำรุงทุกระดับของกองทัพภาคที่ ๑ รับผิดชอบการซ่อมบำรุงเป็นพื้นที่ตามที่ได้กำหนดไว้ โดยซ่อมบำรุงตามขั้นตอนการซ่อมบำรุงในขีดความสามารถของหน่วย และพิจารณาใช้การจัดชุดซ่อมบำรุงเคลื่อนที่ไปทำการซ่อมบำรุง ณ ที่ตั้งหน่วยใช้แล้วแต่กรณี โดยในแต่ละพื้นที่มีแนวทางในการสนับสนุนหน่วยในความรับผิดชอบ เช่นเดียวกันกับแนวทางการส่งกำลังในข้อ ๔.๑

๖.๒ หน่วยในกองพลซึ่งมีที่ตั้งอยู่นอกเขตจังหวัด ของหน่วยสนับสนุนโดยตรงของกองพล เช่น กรมทหารราบที่ ๑๑ รักษาพระองค์ และหน่วยขึ้นตรง กองพันทหารราบที่ ๓ กรมทหารราบที่ ๑๑ รักษาพระองค์ เป็นต้น ให้ขอรับการสนับสนุนการซ่อมบำรุงไปยังหน่วย

สนับสนุนของกองพลโดยตรงเช่นเดิม หรือ มณฑลทหารบก/จังหวัดทหารบกในพื้นที่ (เฉพาะสิ่งอุปกรณ์ที่กองทัพบกกำหนดไว้ เช่น สิ่งอุปกรณ์สายแพทย์ และสายยุทธโยธา เป็นต้น)

๖.๓ มณฑลทหารบก/จังหวัดทหารบก ซึ่งไม่มีหน่วยสนับสนุนของกองพลหรือกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ ให้การสนับสนุน ให้ขอรับการสนับสนุนไปยังกรมฝ่ายยุทธบริการโดยตรง

๖.๔ หน่วยนอกกองพล ซึ่งไม่มีหน่วยสนับสนุนของกองพล หรือกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ ให้การสนับสนุน ให้ขอรับการสนับสนุนไปยังมณฑลทหารบก /จังหวัดทหารบกในพื้นที่ และไปยังกรมฝ่ายยุทธบริการ ตามลำดับ

๗. การขนส่ง การบริการทางการแพทย์ และการบริการอื่นๆ มณฑลทหารบก และจังหวัดทหารบกยังคงให้การสนับสนุนแก่หน่วยในพื้นที่รับผิดชอบ ตามที่กองทัพบกกำหนดไว้

๗.๑ หน่วยซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดทหารบกเพชรบุรี จังหวัดทหารบกกาญจนบุรี และจังหวัดทหารบกราชบุรี ขอรับการส่งกำลังบำรุงสิ่งอุปกรณ์สายช่าง ไปยังกรมการทหารช่างโดยตรง แล้วสำเนาเรื่องให้หน่วยสนับสนุนโดยตรงของตนเองทราบ

๗.๒ เปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบ ทางการส่งกำลังและซ่อมบำรุง เฉพาะในพื้นที่จังหวัดทหารบกยะลา และมณฑลทหารบกที่ ๑๔ มอบให้กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ รับผิดชอบให้การสนับสนุน โดยตรงต่อทุกหน่วยของกองทัพภาคที่ ๑ ในพื้นที่ดังกล่าวและดำเนินการได้เมื่อกองทัพภาคที่ ๑ อนุมัติ

๘. การส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกต่างประเทศ

สืบเนื่องจากแนวความคิด ยุทธศาสตร์ ในการป้องกันประเทศสมัยใหม่ นอกจากจะต้องพิจารณาถึงสถานการณ์ระหว่างประเทศ และภายในประเทศแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีในปัจจุบัน และอนาคตควบคู่ไปด้วย เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายตลอดจนการจัดกองทัพที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ การสร้างความพร้อมของกองทัพรวมทั้งการพัฒนาหลักนิยม การจัดหน่วย เพื่อนำไปสู่ความทันสมัย โดยเฉพาะความทันสมัยในการพัฒนาอาวุธยุทโธปกรณ์ และการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบ เพื่อการพัฒนาไปสู่ระบบการส่งกำลังบำรุงที่พึงปรารถนานั้น นอกจากจะศึกษาพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ของกองทัพบกไทยแล้ว ควรที่จะได้ศึกษาการจัดหน่วยและระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพนานาอารยประเทศ ซึ่งแต่ละประเทศย่อมมีวิวัฒนาการ การพัฒนา การจัด และระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบ เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของตน

๑. ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในระบบการเมืองของสหรัฐอเมริกา ผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดในเรื่องของนโยบายการทหารของประเทศ ก็คือ ประธานาธิบดี ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นผู้บังคับบัญชาการทหารสูงสุดของประเทศ ในระบบของการบริหารงานด้านความมั่นคงของประเทศนั้น ทั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และประธานคณะเสนาธิการร่วม (Chairman of the Joint Chief of Staff) ดำรงตำแหน่งเป็นที่ปรึกษาของประธานาธิบดีด้านความมั่นคง และในระดับของกระทรวงกลาโหม มีประธานคณะเสนาธิการร่วมเป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม หรือดำรงในระดับทบวงของเหล่าทัพ เสนาธิการของเหล่าทัพก็จะเป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่รัฐมนตรีว่าการทบวงเหล่าทัพ

ในส่วนของกองทัพนั้น แต่ละเหล่าทัพมีเสนาธิการ (Chief of Staff) ของแต่ละเหล่าเป็นผู้ดูแล ซึ่งการดูแลเช่นนี้ไม่ครอบคลุมงานยุทธการของกองทัพ เพราะงานยุทธการของกองทัพจะถูกโอนไปอยู่กับกองบัญชาการร่วม (Unified Combatant Commands) ซึ่งตั้งขึ้นโดยมีความรับผิดชอบตามสภาพภูมิศาสตร์ของโลก กล่าวคือ กองบัญชาการร่วมแต่ละแห่งเป็นการรับผิดชอบงานทางยุทธการที่ครอบคลุมพื้นที่ที่เป็นระดับภูมิภาค การรับผิดชอบการบริหารเหล่าทัพนั้น คณะเสนาธิการร่วม (The Joint Chief of Staff) โดยมีประธานคณะเสนาธิการร่วมเป็นผู้ดูแลงานในส่วนนี้

๑.๑ ทบวงทหารบก (Department of the Army – DA)

รัฐมนตรีทบวงทหารบก มีความรับผิดชอบในกิจการทั้งปวงที่เกี่ยวกับกำลังคน, กำลังพล, กิจการกำลังสำรอง, ที่ตั้ง, ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม, การจัดหาระบบอาวุธ และยุทธโศปกรณ์, การติดต่อสื่อสาร และบริหารด้านการเงิน รัฐมนตรีว่าการทบวงทหารบก เป็นผู้นำของกำลังประจำการมากกว่า 1 ล้านคน, ทหารในหน่วยกำลังสำรอง และกองกำลังป้องกันชาติ และลูกจ้างพลเรือน ๒๗๐,๐๐๐ คน เสนาธิการทหารบก จะมีหน่วยรองหลักที่สำคัญ คือ หน่วยบัญชาการกำลังรบ (Forces Command) ซึ่งเป็นหน่วยบัญชาการที่ใหญ่ที่สุดของกองทัพบก, หน่วยบัญชาการหลักนิยม การฝึก และศึกษา (TRADOC), หน่วยบัญชาการยุทธภัณฑ์ (AMC), หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ (USASOC)

๑.๒ คณะเสนาธิการร่วม (Joint Chief of Staff – JCS)

คณะเสนาธิการร่วม (Joint Chief of Staff – JCS) มีตัวแทนจากเหล่าทัพต่างๆ โดยมีประธานคณะเสนาธิการร่วม (ทหาร) (Chairman, Joint Chief of Staff) เป็นผู้บังคับบัญชาเทียบเท่าผู้บังคับบัญชาทหารสูงสุดของไทย เป็นที่ปรึกษาของทหารที่สำคัญของรัฐบาลรับผิดชอบ

ในการเตรียมข้อพิจารณาทางทหารในนโยบายด้านป้องกันประเทศ, การเตรียมการและการดำเนินการปฏิบัติทางทหารแต่ไม่มีอำนาจในการสั่งในการรบ

๑.๓ หน่วยบัญชาการรวม (Unified Combatant Command)

สายการบังคับบัญชาทางยุทธการ เริ่มจากประธานาธิบดี ไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ไปยังผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการร่วม โดยพันธกิจของประธานคณะเสนาธิการร่วม ในสายการบังคับบัญชา คือ การส่งคำสั่งจากประธานาธิบดี หรือรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหมให้กับผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการร่วม

ในการปฏิบัติการรบ ผู้บัญชาการทหารสูงสุดของกองทัพสหรัฐอเมริกา คือ ประธานาธิบดีและหน่วยปฏิบัติหลัก คือ หน่วยบัญชาการร่วม (Unified Command) เป็นกำลังรบร่วมจากทุกเหล่าทัพ รับผิดชอบเป็นพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ขนาดใหญ่ โดยมีผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการร่วม (อัตรา พลเอก) เป็นผู้รับผิดชอบอำนวยการยุทธ โดยรับคำสั่งจากประธานาธิบดีผ่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม โดยคำแนะนำทางทหารของคณะเสนาธิการร่วม ส่วนรัฐมนตรีว่าการทบวง ทำหน้าที่บริหารทางธุรการของแต่ละทบวง และมีผู้บัญชาการเหล่าทัพ (เสข.) รับผิดชอบในกิจการภายในเหล่าทัพ และจัดกำลังให้กับหน่วยบัญชาการร่วม, หน่วยบัญชาการเฉพาะต่าง ๆ

U.S. European Command, Stuttgart – Vaihingen, Germany

U.S. Pacific Command, Honolulu

U.S. Antic Command, Norfolk, VA

U.S. Southern Command, Miami, FL

U.S. Central Command, Mac Dill Air Force Base, FL

U.S. Space Command, Peterson Air Force Base, CO

U.S. Special Operations Command, Mac Dill Air Force Base, FL

U.S. Transportation Command, Scott Air Force Base, IL

U.S. Strategic Command, Offutt Air Force Base, NE

หน่วยบัญชาการเฉพาะ (Specified Command) ทำหน้าที่โดยเฉพาะ เช่น การขนส่ง เป็นต้น โดยให้การสนับสนุนหน่วยบัญชาการร่วม

๑.๔ การจัดระบบการส่งกำลังบำรุง ของกองทัพบกสหรัฐอเมริกา

กองทัพบกสหรัฐอเมริกา จัดระบบการส่งกำลังบำรุง แบ่งออกเป็น ๓ ระดับดังนี้

๑.๔.๑ การส่งกำลังบำรุงระดับยุทธศาสตร์ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านอุตสาหกรรม และงานทางด้านพลเรือน ที่กระทำในประเทศสหรัฐอเมริกา มีขอบเขตกว้างขวางมาก การส่งกำลังบำรุงระดับยุทธศาสตร์นี้ จะเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการระดมพล, การจัดหา, การส่งหน่วยออกไปปฏิบัติภารกิจ, การเคลื่อนย้ายระดับยุทธศาสตร์ รวมทั้งการส่งกำลังบำรุงในเขตยุทธบริเวณ และเขตหลัง

๑.๔.๒ การส่งกำลังบำรุงในระดับยุทธการ จะมุ่งเน้นเกี่ยวกับ การดูแลหน่วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การแจกจ่าย ซึ่งรวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับวัสดุ การเคลื่อนย้ายกำลัง และการให้บริการทางการแพทย์ด้วย การส่งกำลังบำรุงในระดับยุทธการนี้จะครอบคลุมเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนองตอบต่อแผนการ และปฏิบัติการหลักต่าง ๆ การส่งกำลังบำรุงในระดับนี้ จะมีผลทำให้การปฏิบัติการในระดับยุทธวิธีประสบความสำเร็จ

๑.๔.๓ การส่งกำลังบำรุงในระดับยุทธวิธี จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการสู้รบหรือปฏิบัติการต่าง ๆ ในสนามรบ ได้แก่ ผบ.หน่วยทางยุทธวิธี การส่งกำลังบำรุงในระดับยุทธวิธีที่ดี จะต้องสามารถให้การสนับสนุนแก่หน่วย ณ เวลาและตำบลที่ถูกต้องและเหมาะสม การส่งกำลังบำรุงในระดับนี้ จะมุ่งเน้นเกี่ยวกับเรื่อง การกำลังพล และอาวุธในระดับยุทธวิธี การซ่อมบำรุงและส่งกำลัง สป.๓ รวมทั้งการขนส่งและการบริการทางการแพทย์

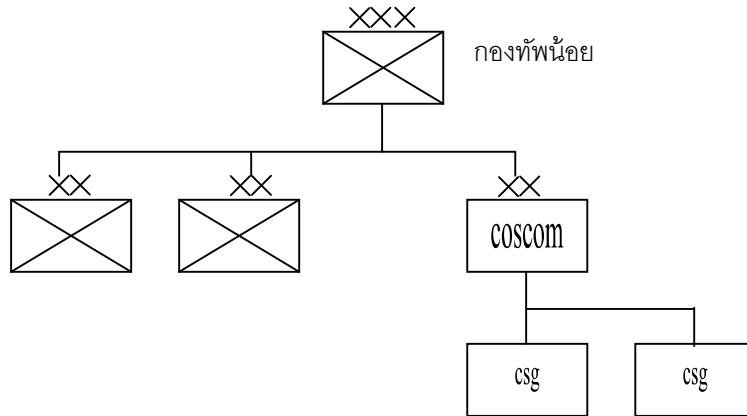
๑.๕ การจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกสหรัฐอเมริกา

การจัดระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกสหรัฐอเมริกานั้น เป็นการจัดวางระบบไว้เป็นหลักการที่แน่นอน ชัดเจน ทั้งในยามปกติและยามสงคราม ซึ่งสอดคล้องตามแผนทางยุทธศาสตร์ ซึ่งได้จัดเตรียมไว้ กล่าวโดยสรุปคือ การจัดระบบส่งกำลังบำรุงในเขตภายในจะดำเนินการโดย General Services Administration (GSA) เป็นหลัก ส่วนในเขตยุทธบริเวณจะดำเนินการโดยหน่วยระดับต่างๆ ดังนี้

๑.๕.๑ หน่วยส่งกำลังบำรุงในระดับกองทัพเรือน้อย

กองทัพบกสหรัฐฯ จัดหน่วย Corps Support Command (COSCOM) เป็นหน่วยรับผิดชอบทางการส่งกำลังบำรุงให้กับหน่วยขึ้นตรงของกองทัพเรือ เมื่อเข้าปฏิบัติงานในเขตยุทธบริเวณ COSCOM เปรียบได้กับกองบัญชาการช่วยรบของกองทัพไทย ทำหน้าที่ให้การสนับสนุนทั่วไปกับหน่วยต่าง ๆ ในกองทัพเรือ สำหรับการสะสมสิ่งอุปกรณ์ประเภทต่าง ๆ นั้น จำนวนวันส่งกำลังในการสะสมสิ่งอุปกรณ์ ขึ้นกับวันเวลาในการจัดส่งสิ่งอุปกรณ์ และขนาดของภาชนะ/ขนาดคลังในการจัดเก็บ ใน COSCOM จะประกอบไปด้วยส่วนธุรการ ส่วนผสม ส่วนส่งกำลังบำรุง ส่วนซ่อมบำรุง ส่วนเคลื่อนย้าย ส่วนการบริการสนาม และส่วนการบริการทางการแพทย์

แผนภาพที่ ๒-๒ : การจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงของกองทัพน้อยสหรัฐอเมริกา

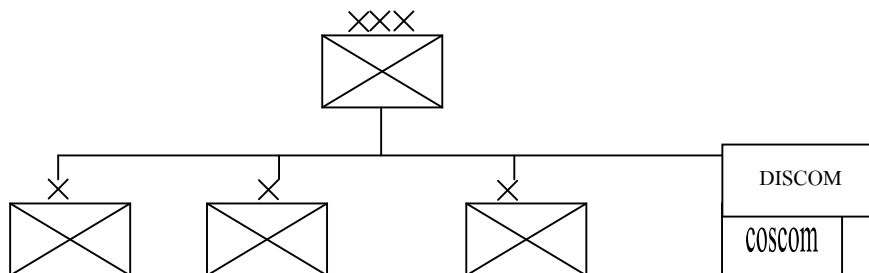

ที่มา : กองยุทธการ, กองทัพภาคที่ ๑, ๒๕๔๗

๑.๕.๒ หน่วยส่งกำลังบำรุงในระดับกองพล

กองทัพบกสหรัฐฯ จัดหน่วย Division Support Command (DISCOM) เป็นหน่วยรับผิดชอบทางการส่งกำลังบำรุงให้กับหน่วยขึ้นตรงของกองพล เมื่อเข้าปฏิบัติงานในยุทธบริเวณ DISCOM เปรียบได้กับกรมสนับสนุนของกองทัพกไทย ทำหน้าที่ให้การสนับสนุนโดยตรงกับหน่วยต่าง ๆ ในกองพล สำหรับการสะสมสิ่งอุปกรณ์ประเภทต่างๆ นั้น จำนวนวันส่งกำลังในการสะสมสิ่งอุปกรณ์โดยปกติจะอยู่ที่ ๘ วันส่งกำลัง (อยู่ที่กรมสนับสนุนจำนวน ๔ วันส่งกำลัง) สำหรับการจัดส่วนต่าง ๆ ใน DISCOM จะประกอบไปด้วยส่วนธุรการ ส่วนแผน ส่วนส่งกำลัง ส่วนซ่อมบำรุง ส่วนเคลื่อนย้าย และส่วนบริการทางการแพทย์

แผนภาพที่ ๒-๓ : การจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงในระดับกองพลของสหรัฐอเมริกา

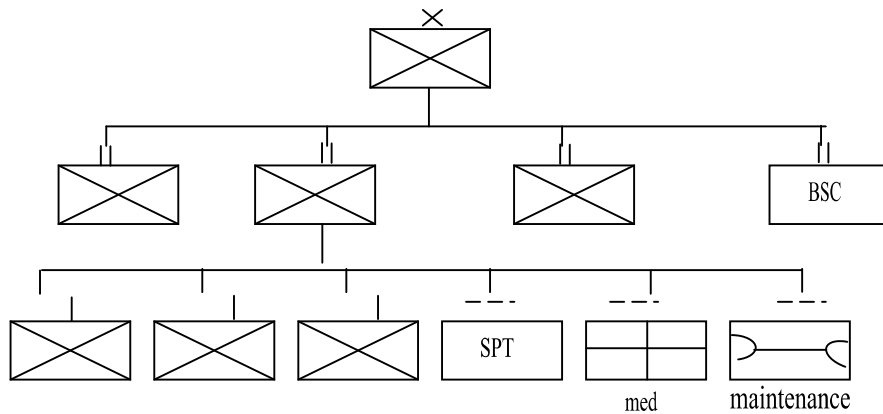

ที่มา : กองยุทธการ, กองทัพภาคที่ ๑, ๒๕๔๗

๑.๕.๓ หน่วยส่งกำลังบำรุงในระดับกรมและต่ำกว่า

กองทัพบกสหรัฐฯ จัดหน่วย Brigade Support Command ในพื้นที่ขบวนสัมภาระของกรม (กองพลน้อย) เป็นหน่วยรับผิดชอบของทางการส่งกำลังบำรุงให้กับหน่วยขึ้นตรงของกรม เมื่อเข้าปฏิบัติการ โดยตั้งในพื้นที่ขบวนสัมภาระของกรม (Brigade Support Area) (BSA) ซึ่งโดยปกติจะมีระดับการสะสมสิ่งอุปกรณ์ประเภทต่าง ๆ จำนวน ๔ วันส่งกำลัง (อยู่ที่ขบวนสัมภาระกรม จำนวน ๒ วันส่งกำลัง) สำหรับขบวนสัมภาระของกองพัน โดยปกติจะมีระดับการสะสม สิ่งอุปกรณ์ต่าง ๆ จำนวน ๒ วันส่งกำลัง (อยู่ที่ขบวนสัมภาระกองพันจำนวน ๑ วันส่งกำลังอีก ๑ วัน ส่งกำลังอยู่ติดตัวทหารในระดับกองร้อย

แผนภาพที่ ๒-๔ : การจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงในระดับกรมและต่ำกว่าของสหรัฐอเมริกา

ที่มา : กองยุทธการ, กองทัพภาคที่ ๑, ๒๕๔๗

ตารางที่ ๒-๑ : เปรียบเทียบงานการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกสหรัฐอเมริกากับกองทัพบกไทย

	สหรัฐอเมริกา	ไทย
ประเภทสิ่ง อุปกรณ์	มี ๑๐ ประเภท สป.๑ food, water (อาหาร, น้ำ) สป.๒ general & individual items สป.๓ fuel & Lubricants (น้ำมันและ น้ำมัน อุปกรณ์) สป.๔ construction & barrier material สป.๕ ammunition (กระสุน) สป.๖ personal demand items (สป.ตาม ความต้องการของบุคคล) สป.๗ major end items (ยุทธภัณฑ์หลัก) สป.๘ medical supplies (สป.สายแพทย์) สป.๙ repair parts (ชิ้นส่วนซ่อม) สป.๑๐ civilian supplies (สป.ที่ใช้ สนับสนุนพลเรือน)	มี ๕ ประเภท สป.๑ อาหาร, น้ำ สป.๒ สิ่งอุปกรณ์ซึ่งอนุมัติให้ หน่วยมีไว้ในครอบครองโดยระบุ เป็นอัตราของหน่วยหรือบุคคล สป. ๓ น้ำมันและน้ำมันอุปกรณ์ สป.๔ สิ่งอุปกรณ์ซึ่งมิได้ระบุไว้ในอัตรา ของหน่วยและมิได้จัดไว้เป็นสิ่ง อุปกรณ์ตามประเภทอื่นๆ แต่อาจ ให้หน่วยมีไว้ในครอบครองตาม ความจำเป็น สป.๕ กระสุน วัตถุระเบิด และวัตถุ เคมี ซึ่งจำเป็นสำหรับการปฏิบัติ ทางทหาร
การเก็บรักษา	มี ๔ ระดับ ระดับ ๑ Unit Basic Load & Periled Load List (ระดับอัตรามาตรฐานและอัตรา พิกัด) ระดับ ๒ Authorized Stockade List (DS and GS) ระดับสะสมที่สมมติ (โดยตรง และทั่วไป) ระดับ ๓ Army War Reserve (ashore and afloat) ระดับสำรองสงคราม (บนบกและ ในทะเล) ระดับ ๔ Depot stocks ระดับคลัง	มี ๔ ระดับ ระดับ ๑ หน่วยใช้ ระดับ ๒ หน่วยสนับสนุนโดยตรง ระดับ ๓ หน่วยสนับสนุนทั่วไป ระดับ ๔ หน่วยระดับคลัง

ตารางที่ ๒-๑ : เปรียบเทียบงานการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกสหรัฐอเมริกากับกองทัพบกไทย (ต่อ)

	สหรัฐอเมริกา	ไทย
การซ่อมบำรุง	มี ๕ ชั้น ชั้นที่ ๑ crew/operator ผู้ใช้, พลประจำ ชั้นที่ ๒ Organizational (adjust & minor replacement) ช่างประจำหน่วย ชั้นที่ ๓ Direct Support (replace major assemblies) การสนับสนุนโดยตรง ชั้นที่ ๔ General Support (rebuild major assemblies) การสนับสนุนทั่วไป ชั้นที่ ๕ Depot (overhaul) ระดับคลัง	มี ๕ ชั้น ชั้นที่ ๑ ผู้ใช้, พลประจำ ชั้นที่ ๒ ช่างประจำหน่วย ชั้นที่ ๓ การสนับสนุนโดยตรง ชั้นที่ ๔ การสนับสนุนทั่วไป ชั้นที่ ๕ ระดับคลัง
การแยกประเภทยุทโธปกรณ์	แบ่งตามประเภทยุทโธปกรณ์ tank/automotive รถถังและยานยนต์ armament อาวุธ aviation อากาศยาน communications เครื่องสื่อสาร missile จีปนาวุธ engineer เครื่องมือช่าง power generation เครื่องกำเนิดพลังงาน intelligence & electronic warfare อุปกรณ์ การข่าวกรองและสงครามอิเล็กทรอนิกส์	แบ่งตามสายยุทธบริการ สายสื่อสาร สายสรรพาวุธและช่าง สายขนส่ง สายพลธิการ สายวิทยาศาสตร์ สายการแพทย์ สายยุทธโยธา สายการสัตว
การบริการสนาม	Parachute Rigging การพักร่ม Mortuary Affairs การฝังศพ Clothing Exchange การแลกเปลี่ยนเสื้อผ้า Laundry & Bath การซักผ้าและการอาบน้ำ Food Service อาหาร	การพักร่ม การฝังศพ การอาบน้ำและการซักผ้า อาหาร

ตารางที่ ๒-๑ : เปรียบเทียบงานการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกสหรัฐอเมริกากับกองทัพบกไทย (ต่อ)

	สหรัฐอเมริกา	ไทย
การบริการทาง การแพทย์	มี ๕ ระดับ ระดับ ๑ Self Aid/Buddy Aid/Life Saving การช่วยเหลือตนเอง, ช่วยเหลือโดยเพื่อน ระดับ ๒ Bn AID Station w/PA & Physician ที่พยาบาลของกองพัน ระดับ ๓ Field Hospitals w/full range of medical capabilities โรงพยาบาลสนาม ระดับ ๔ Level III capability plus definitive therapy เช่นเดียวกับระดับ ๓ แต่เพิ่มแพทย์ เฉพาะทาง ระดับ ๕ CONUS facilities including VA and civilian hospitals สถานพยาบาลต่าง ๆ ใน US	มี ๔ ระดับ ระดับ ๑ ช่วยเหลือตนเองหรือ ช่วยโดยเพื่อน ระดับ ๒ ที่พยาบาลของ กองทัพ, กรม และกองพล ระดับ ๓ โรงพยาบาลของ กองทัพและสถานพยาบาล อื่นๆ ระดับ ๔ โรงพยาบาลภูมิพล, โรงพยาบาลปิ่นเกล้า, และ โรงพยาบาลพระมงกุฎฯ

ที่มา : กองยุทธการ, กองทัพภาคที่ ๑, ๒๕๔๗

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการวิจัย

๑. ทฤษฎีองค์การและการบริหาร

ทฤษฎีองค์กร และการบริหารที่ประเทศ องค์การระหว่างประเทศ และหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน นำมาใช้เป็นมาตรฐานในการจัดองค์การและบริหารงานในองค์การของตน ส่วนใหญ่มีรากฐานมาจากนักวิชาการผู้ยิ่งใหญ่ทางรัฐประศาสนศาสตร์ ๓ ท่านด้วยกัน คือ แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber), วูดโร วิลสัน (Woodrow Wilson) และเฟรดเดอริค เทย์เลอร์ (Frederick Taylor) ในที่นี้จะนำมากล่าวเฉพาะที่เกี่ยวข้อง และสามารถนำมาใช้ในการจัดและการบริหารงานระหว่างกองทัพภาคและหน่วยส่งกำลังบำรุง ดังนี้

๑.๑ แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) นักสังคมวิทยาชาวเยอรมัน ในทศวรรษ ที่ ๑๕ เวเบอร์ ได้เสนอหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับองค์การขนาดใหญ่ ที่มีแบบแผน (Bureaucracy) ขึ้น ซึ่งมีผลทำให้ห้องค์การ โดยทั่วไปมีลักษณะที่ถูกจัดอย่างไม่เป็นระเบียบ (Unorganized organization) เปลี่ยนมาเป็นองค์กรที่ถูกจัดให้มีการบริหารอย่างเป็นระบบ (Systematic organization) โดยมีเป้าหมายเพื่อให้องค์การมีประสิทธิภาพ

คุณลักษณะที่สำคัญของระบบที่ แมกซ์ เวเบอร์ เสนอในองค์การขนาดใหญ่ที่มีแบบแผน ได้แก่

๑.๑.๑ การแบ่งงานกันทำตามแนวราบ (Horizontal delegation) เพื่อให้กระบวนการของงานในองค์กรทั้งระบบ มีคนรับผิดชอบ แบ่งงานกันทำ เพื่อให้เกิดความชำนาญงานเฉพาะอย่าง (Specialization) เกิดการเพิ่มผลผลิต และเกิดความถูกต้อง เนื่องจากมีความชำนาญงานมากขึ้น

๑.๑.๒ การแบ่งงานกันทำตามแนวตั้ง หรือมีการใช้สายการบังคับบัญชา (Hierarchy) เพื่อควบคุมให้งานตามแนวราบได้รับการตรวจสอบให้เกิดความถูกต้อง (Accuracy) เพื่อให้สายการบังคับบัญชาแต่ละระดับตัดสินใจ เพื่อประสานภาพรวมขององค์การ และมีผู้บังคับบัญชาสูงสุด เพื่อควบคุมให้การทำงานขององค์การเป็นไปเพื่อประโยชน์รวมขององค์การ (Organization goal) ไม่ใช่ผลประโยชน์เฉพาะส่วนของแผนงานย่อยในองค์กร (Sub-division goal)

๑.๑.๓ การยึดหลักกฎหมาย และบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้การทำงานมีความแน่นอนเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงตัวตน เพื่อให้การทำงานขององค์การ มีลักษณะที่เป็นหลักฐานอ้างอิงได้ (Evidence and reference) และเพื่อเป็นหลักในการทำงานระหว่างองค์กรหนึ่งกับอีกองค์กรหนึ่ง โดยนัยนี้ระบบงานขององค์กรก็จะสามารถเป็นระบบที่มีความต่อเนื่องไม่ขึ้นอยู่กับบุคคล

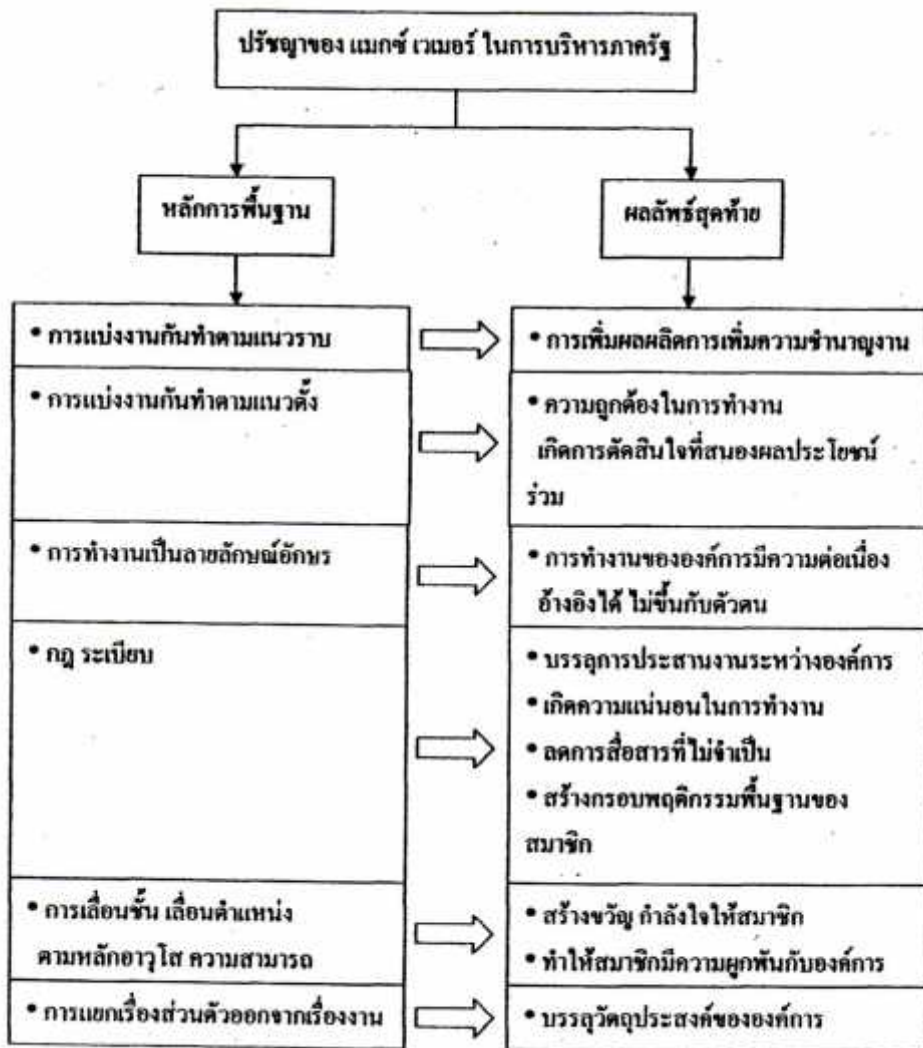
๑.๑.๔ กฎ ระเบียบ (Rule and regulation) เพื่อทำให้เกิดความแน่นอน (Certainty) ในการทำงานเพื่อให้การทำงานมีความรวดเร็วขึ้นเพื่อลดการสื่อสารที่ไม่จำเป็น (Unnecessary communication) ระหว่างผู้ปฏิบัติในหน่วยงาน และเพื่อเป็นการสร้างกรอบพฤติกรรมพื้นฐานให้สมาชิกในหน่วยงานไปตามอายุ เพื่อให้องค์การมีพลวัต (Dynamic) และเป็นหลักการพื้นฐาน เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ (Morale) และเป้าหมายในความก้าวหน้าตามอาชีพงาน (Career Progress) ให้กับสมาชิกอย่างเป็นระบบ โดยยึดถือหลักอาวุโสมาก่อน ถ้าอาวุโสเท่าเทียมกันก็ให้ความสำคัญกับความสามารถเป็นลำดับถัดไป

๑.๑.๕ การเลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่งตามหลักอาวุโสและความสามารถ ทั้งนี้เพื่อรองรับกับความเปลี่ยนแปลงขององค์กร ให้สอดคล้องกับวงจรชีวิตของสมาชิกที่ต้องหมุนเวียนเข้าและออกจากหน่วยงานไปตามอายุ เพื่อให้องค์กรมีพลวัต (Dynamic) และเป็นหลักการพื้นฐานเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ (Morale) และเป้าหมายในความก้าวหน้าตามอาชีพงาน (Career Progress) ให้กับสมาชิกอย่างเป็นระบบ โดยยึดถือหลักอาวุโสมาก่อน ถ้าอาวุโสเท่าเทียมกันก็ให้ความสำคัญกับความสามารถเป็นลำดับถัดไป

๑.๑.๖ การแยกผลประโยชน์ส่วนตัวจากผลประโยชน์ขององค์กร ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์กร ทำงานในองค์กรเพื่อผลประโยชน์รวมขององค์กร โดยใช้หลักความเป็นระเบียบแบบแผน (Formality) และการแยกเรื่องส่วนตัวออกจากเรื่องงาน (Impersonality)

ผลงานของ แมกซ์ เวเบอร์ จัดได้ว่าเป็นผลงานที่ยิ่งใหญ่ที่เป็นจุดบุกเบิกของการสร้างหลักการพื้นฐานใหม่ปรัชญาของการบริหารภาครัฐ เพื่อให้การทำงานขององค์กรขนาดใหญ่ มีระบบที่มีประสิทธิภาพ มีเหตุ มีผล และมีรากฐานของกฎหมายเป็นหลัก ในการทำงานรูปแบบองค์กรขนาดใหญ่ของเวเบอร์ จึงได้มีการนำไปใช้ในยุโรป และขยายตัวไปทั่วโลก ในปัจจุบันปรัชญาของแมกซ์ เวเบอร์ ในการบริหารภาครัฐ อาจสรุปเป็นสาระโดยย่อได้จากภาพประกอบต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๒-๕ : ปรัชญาของ แมกซ์ เวเบอร์ ในการบริหารภาครัฐ

ที่มา : วรเชษ จันทรศร “ปรัชญาของการบริหารภาครัฐ”, พิมพ์ครั้งที่ ๒, ๒๕๔๑ : ๒๘

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

พลโท พัทธชนะ พุธานานนท์ (๒๕๓๘) นักศึกษามหาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๓๗ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการส่งกำลังบำรุงของ กองทัพบกในอนาคต เพื่อประกอบการศึกษาตามหลักสูตร ประจำปีการศึกษา ๒๕๓๗ – ๒๕๓๘ โดยทำการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การรวบรวมข้อมูลจากเอกสารนโยบาย ระเบียบ คำสั่ง คำชี้แจง รายงานทางด้านการส่งกำลังบำรุง สถานภาพของหน่วยทางการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก นำมา วิเคราะห์เปรียบเทียบ และได้ผลการวิจัย และข้อเสนอแนะที่สำคัญดังกล่าว คือ

๑. หน่วยส่งกำลังบำรุงในระดับกองพล ยังไม่สมบูรณ์ และไม่เป็มาตรฐาน หรือระบบเดียวกัน ซึ่งจากวิจัการส่งกำลังบำรุงในระดับกองพล ใช้การสนับสนุนแบบกรม สนับสนุนดีกว่าการสนับสนุนสายยุทธบริการ

๒. สมควรต้องพัฒนา ปรับปรุงหน่วยส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก กองทัพอากาศ และกองพลให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป โดยจัดทำเป็นโครงการให้สอดคล้องกับการพัฒนา ปรับปรุงหน่วยทางยุทธวิธี

พลตรีบัญชา เมฆวิชัย (๒๕๓๘) นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ ๗ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อประสิทธิผลการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่กองทัพอากาศที่ ๒ เพื่อประกอบการศึกษาตามหลักสูตรประจำปีการศึกษา ๒๕๓๗ - ๒๕๓๘ โดยทำการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้ข้อมูลเชิงปริมาณที่เป็นตัวเลขสถิติเสริมในการอนุมานกลับเป็นเชิงคุณภาพ และศึกษาจากเอกสารรายงานของทางราชการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสรุปเป็นภาพรวม พบว่า กองบัญชาการช่วยรบที่ ๒ ซึ่งใช้อัตราลด ทำให้ขีดความสามารถในการส่งกำลังบำรุงให้กับหน่วยใช้ได้ไม่เกิน ๒ กำลังพล ประกอบกับการที่มณฑลทหารบก และจังหวัดทหารบก ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ทางการส่งกำลังบำรุงได้อย่างเต็มที่ จากการที่มณฑลทหารบก และจังหวัดทหารบก เปลี่ยนจากการใช้อัตราการจัดเฉพาะกิจ มาใช้อัตราการจัดและยุทธโธปกรณ์ ทำให้เกิดการแข็งตัวของการทำงานต่าง ๆ มารวมศูนย์อยู่ที่กองบัญชาการหน่วยรบที่ ๒ ทำให้ประสิทธิภาพการส่งกำลังบำรุงลดลง

พลตรีธนู ศรียากุล (๒๕๔๒) นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๔๑ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ระบบส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ศึกษาเฉพาะกรณี โครงสร้างหน่วยส่งกำลังบำรุง เพื่อประกอบการศึกษาตามหลักสูตร ประจำปีการศึกษา ๒๕๔๑ - ๒๕๔๒ โดยทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยเก็บข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นำมาประมวล วิเคราะห์ เพื่อเสนอแนวโครงสร้างการจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกที่เหมาะสม พบว่า

๑. ระบบส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ไม่ว่าจะเป็โครงสร้าง หรือกระบวนการในการปฏิบัติ น่าจะต้องใช้ได้ในยามปกติ และยามสงคราม จึงจะเกิดประสิทธิภาพ และไม่สิ้น

๒. ในระดับกองทัพอากาศ ควรรวมความรับผิดชอบทางการส่งกำลังบำรุงทั้งหมด ให้แก่ มณฑลทหารบก และจังหวัดทหารบก หรือกองบัญชาการช่วยรบ อย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นผู้ดำเนินการ ให้เกิดความสมบูรณ์ในการจัดของหน่วยนั้นๆ

๓. ดำเนินการจัดตั้งหน่วยสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงของกองพล ให้สมบูรณ์โดยเร็ว เพื่อประสิทธิภาพของกองพล

พันเอกพล สง่าเนตร (๒๕๔๒) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการกำลังรบของ กองทัพบก สำหรับภารกิจการป้องกันประเทศในทศวรรษหน้า เมื่อ พ.ศ.๒๕๔๒ เพื่อประกอบการศึกษาตามหลักสูตรหลักประจำ รุ่นที่ ๔๔ ของวิทยาลัยการทัพบก โดยทำการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การรวบรวมข้อมูลจากเอกสารนโยบายและระเบียบคำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องนำมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ และใช้การประยุกต์หลักการที่ได้จากการศึกษาตามหลักสูตรของวิทยาลัยการทัพบก โดยทำการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การรวบรวมข้อมูลจากเอกสารนโยบายและระเบียบคำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ และใช้การประยุกต์หลักการที่ได้จากการศึกษาตามหลักสูตร ของวิทยาลัยการทัพบก ประกอบกับวิธีการที่บางประเทศนำมาใช้ในการกำหนดความต้องการกำลัง รบในปัจจุบัน และได้สรุปผลการวิจัยที่สำคัญ ดังนี้

๑. กำลังรบหลักของกองทัพบกที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และสภาวะแวดล้อม ในทศวรรษหน้า สำหรับภารกิจการป้องกันประเทศ ประกอบด้วย กองพลทหารราบมาตรฐาน ๖ กองพล, กองพลทหารม้ามาตรฐาน ๑ กองพล, กรมรบพิเศษ 3 กรม, กองพันบินกองทัพบก ๑ กองพัน, กองพันปฏิบัติการพิเศษ ๑ กองพัน, กรมทหารปืนใหญ่ ๑ กรม, กรมป้องกันภัยทางอากาศ ๑ กรม และกองพลหนุน ๑ กองพล

๒. ปรับการจัดพื้นที่รับผิดชอบของแต่ละกองทัพอากาศใหม่ ได้แก่

๒.๑ กองทัพอากาศที่ ๑ รับผิดชอบภาคกลาง และด้านกัมพูชามีกำลังรบหลัก ๒ กองพลทหารราบ

๒.๒ กองทัพอากาศที่ ๒ รับผิดชอบด้านลาว มีกำลังรบหลัก ๑ กองพลทหารราบ

๒.๓ กองทัพอากาศที่ ๓ รับผิดชอบด้านพม่า มีกำลังรบหลัก ๒ กองพลทหารราบ

๒.๔ กองทัพอากาศที่ ๔ รับผิดชอบด้านมาเลเซียมีกำลังรบหลัก ๑ กองพลทหารราบ

๒.๕ กองทัพบกมีกำลังรบ ๑ กองพลทหารม้า สำหรับการปฏิบัติการเชิงรุก

๓. ในกรณีของทหารอูกรูกรานด้วยกำลังขนาดใหญ่ จะใช้แนวทางนโยบายปฏิบัติที่จะ เอาชนะภัยคุกคาม ๑ ด้าน ในขณะที่ควบคุมสถานการณ์ด้านที่เหลือเอาไว้ และต้องมีการใช้กำลัง ดังนี้

๓.๑ การคุกคามด้านตะวันตก ด้วยกำลังขนาดใหญ่ที่สุดในทิศทางนี้ คือ กำลัง ๖ กองพลทหารราบเบา ฝ่ายเราต้องการทหาร ๔ กองพล ในการยับยั้งข้าศึก ประกอบด้วย ๓ กองพล ทหารราบ และ ๑ กองพลทหารม้า

๓.๒ ด้านตะวันออก คาดว่าการรุกรานด้วยกำลังขนาดใหญ่ที่สุดจะประกอบไปด้วยกำลังจากสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม จำนวน ๑๐ กองพล และเพิ่มเติมด้วยกำลังของกัมพูชาประชาธิปไตย จำนวนอีก ๒ กองพล รวมเป็นหลัก ๑๒ กองพล ฝ่ายเราต้องการกำลัง ๔ กองพลในการยับยั้งข้าศึกประกอบด้วย กองพลทหารราบ ๓ กองพล และกองพลทหารม้า ๑ กองพล

๓.๓ สำหรับด้านใต้ คาดว่า การรุกรานด้วยกำลังขนาดใหญ่ที่สุดจากมาเลเซียไม่เกิน ๔ กองพลทหารราบ สำหรับฝ่ายเราสามารถมีกำลังรับสถานการณ์ได้ในขั้นต้น ๒ กองพลทหารราบ และ ๑ กองพลทหารม้า

พลตรีอารักษ์ ประภาพันท์ (๒๕๔๕) นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๔๔ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวความคิดในการพัฒนาการส่งกำลังบำรุงของกองทัพภาคที่ ๒ เพื่อประกอบการศึกษาตามหลักสูตรประจำปีการศึกษา ๒๕๔๔ – ๒๕๔๕ โดยทำการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้ข้อมูลจากการออกแบบสอบถามเจ้าหน้าที่ ด้านการส่งกำลังบำรุง ของหน่วยในกองทัพภาคที่ ๒ ทุกหน่วย แล้วนำมาวิเคราะห์สรุปผลการวิจัย พบว่า จะต้องมีการปรับบทบาทของมณฑลทหารบก และจังหวัดทหารบกให้มีความเหมาะสมกับขีดความสามารถที่มีอยู่จริง ปรับปรุงหน่วยสนับสนุนโดยตรงของกองพล ให้สามารถปฏิบัติงานได้ ประการสำคัญคือต้องปรับปรุง สายการส่งกำลังบำรุงให้สามารถใช้ได้ทั้งในยามปกติ และยามสงคราม

สุรพล เพื่อน้อยกา (๒๕๔๖) ซึ่งมีประสบการณ์การฝึก - ศึกษาในเยอรมนี ออสเตรเลีย และสหรัฐอเมริกา ทั้งเคยปฏิบัติงานด้านยุทธการ การข่าว และงานระดับนโยบายการทหารมาพอสมควร ได้ศึกษาเรื่องการเตรียมกำลังรบที่มีประสิทธิภาพ ให้ความเห็นว่า การทหารเป็นการใช้ทรัพยากรของชาติจำนวนมาก โดยมีลักษณะเฉพาะ คือ เป็นการลงทุนที่ไม่เห็นผลตอบแทนชัดเจนในยามปกติ แต่ก็จำเป็นต้องลงทุน ซึ่งแนวคิดการเตรียมกำลังรบของไทยในปัจจุบัน ยังไม่สอดคล้องกับแนวคิด/หลักการเตรียมกำลังรบอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะยังมุ่งรักษาระดับความพร้อมรบที่สูงกว่าความจำเป็น ตามปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศที่อาจเกิดขึ้นได้ในระดับที่สมจริง (credible level of conflict)

สุปริษา กมลาศน์ (๒๕๔๗) ดำรงตำแหน่ง รองผู้บัญชาการ สถาบันวิชาการทหารอากาศชั้นสูง ในขณะที่ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารราชการทหารกับการปฏิรูประบบราชการไทย พบว่าระบบราชการเหมือนสิ่งมีชีวิต เกิดและเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ มีการปรับตัวตามสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองมาโดยตลอด การปฏิรูประบบราชการแท้จริงแล้ว ก็คือ การออกแบบระบบราชการใหม่ เป็นงานที่ยิ่งใหญ่ ยาวนานกว่าจะเห็นผล การจัดระเบียบบริหารราชการ จึงไม่อาจนำวิชาการบริหาร งานทั่วไปมาใช้ได้ทั้งหมด งานราชการเป็นระบบงานของชาติที่ยิ่งใหญ่ซับซ้อน ประกอบด้วยองค์ความรู้มากมาย ความรู้หรือศาสตร์การบริหารราชการ หากที่จะแยกแยะว่าสิ่งใด

เป็นความรู้ของทหาร หรือสิ่งใดเป็นความรู้ของข้าราชการพลเรือน ความรู้ในการบริหารทั้งหลาย ถูกถ่ายทอด ลอกเลียน และนำมาประยุกต์ใช้ ก็เพราะการแข่งขันทางธุรกิจในยุคการค้าเสรีนี้เอง อย่างไรก็ตาม ระบบราชการเกิดมาหลายพันปี มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง แต่เดิมใช้กันอย่างจริงจังในการปกครอง การทำศึกสงครามจนอาจกล่าวได้ว่า ศาสตร์การบริหารที่เป็นปีกแผ่นและเก่าแก่ที่สุด คือ ศาสตร์การบริหารสงคราม

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการบริหารราชการของ “ฝ่ายทหาร” กับ “ฝ่ายพลเรือน” โดยหลักการแล้วเป็นอย่างเดียวกัน อาจแตกต่างกันบ้างตรงรูปแบบ (style) ลึก ๆ เช่น ค่านิยมอุดมการณ์ ธรรมชาติของงาน และวัฒนธรรมขององค์กร ซึ่งราชการพลเรือนถูกออกแบบมาสำหรับงานปกติประจำ ส่วนราชการทหารถูกออกแบบมา สำหรับใช้เวลาฉุกเฉินยามสงคราม

สุรชาติ บำรุงสุข (๒๕๔๒) รองศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำการศึกษาและค้นคว้าในเรื่องวิทยาการทางทหารมาโดยตลอด เป็นผู้บรรยายในโรงเรียนต่าง ๆ ของกองทัพ เช่น วิทยาลัยการทัพบก, วิทยาลัยการทัพอากาศ, วิทยาลัยเสนาธิการทหาร และหลักสูตรปฐมนิเทศนายพลใหม่ รวมทั้งได้รับการแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษาสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการทหารสูงสุด, ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการทหาร วุฒิสภาและที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ เห็นว่า โครงสร้างกองทัพไทย นับตั้งแต่ยุคหลังสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา ถูกจัดขึ้น เพื่อรองรับสถานการณ์ความมั่นคงของโลกในยุคสงครามเย็น ถึงแม้ว่าสงครามเย็นจะสิ้นสุดลงตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๒ – ๒๕๓๓ แล้วก็ตาม โครงสร้างกองทัพไทยก็ยังไม่เปลี่ยนแปลง ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงใหม่ (new security environment) ที่เกิดขึ้นในระดับของประเทศและภูมิภาค ซึ่งได้นำความเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาสู่การเมืองโลก เช่นใด ก็ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อกิจการทหาร เช่นนั้นด้วย โดยในส่วนการบริหารจัดการกองทัพ เห็นได้ชัดว่า ได้เกิดแนวโน้มหลัก ๆ ในสามประเด็น คือ การลดงบประมาณทางทหารของประเทศ, การลดจำนวนกำลังพลในกองทัพ และการลดขนาดองค์กรทางทหาร ดังนั้น กองทัพรวมถึงกระทรวงกลาโหม จำเป็นต้อง “ปรับรีอระบบ (re-engineering)” เพื่อรองรับตามความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ประเด็นหนึ่งในกระบวนการนี้ คือ “การจัดใหม่ (restructure)” (สุรชาติ บำรุงสุข, ๒๕๔๒ : ๑-๓) ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดขนาดที่ถูกต้อง (rightsizing the force) ของกองทัพ ที่จะใช้ในการปกป้องผลประโยชน์ของประเทศ, การบริหารการปรับลด (managing the drawdown) และการจัดโครงสร้างใหม่ (reshaping) ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแก่กองทัพ, การลดขั้นตอนการบังคับบัญชาหรือทำสายการบังคับบัญชาให้สั้นลงเพื่อให้เกิดความประหยัดและความรวดเร็ว ทั้งในการบริหารและการสั่งการ, การลดความซ้ำซ้อนของการทำงาน/การสั่งการ โดยจะต้องกำหนดสายการบังคับบัญชา และอำนาจ

(ขอบเขต) ของการบังคับบัญชาให้มีความชัดเจน, การที่จะต้องมีส่วนต่อการผลักดันให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในกระบวนการทำงานกองทัพ กล่าวคือ จะต้องนำไปสู่ “การปฏิรูปกองทัพ” ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การจัดซื้อ จัดหา การเลื่อนยศ งานด้านกำลังพล งานด้านยุทธการ ตลอดจนงานด้านงบประมาณ เป็นต้น และการที่จะต้องยึดหลักการเป็นบรรทัดฐานอย่างสำคัญ ว่าการดำเนินการในเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพทั้งในเรื่องของการยุทธ์และการบริหารควบคู่กันไป อย่างไรก็ตาม การจัดใหม่จะเกิดขึ้นไม่ได้เลย ถ้ายังไม่เกิดกระบวนการ “การคิดใหม่ (rethink)” ภายในกองทัพ ผู้มีส่วนในกระบวนการนี้ จะต้องตระหนักไว้เสมอว่า สภาพแวดล้อมใหม่ ต้องการการคิดใหม่ และการคิดใหม่ คือ ปัจจัยที่นำไปสู่การจัดใหม่ กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า กระบวนการนี้ มีสิ่งที่เกิดขึ้นและดำรงอยู่ในสภาพของ “สูญญากาศ” ทางความคิดในหมู่ผู้เสนอตัวแบบและทางเลือกใหม่ หากแต่พวกเขาจะต้องมีความชัดเจนในข้อเสนอของตนเอง และทั้งนี้จะต้องสามารถพิสูจน์ หักล้าง ข้อเสนอที่เป็นปัญหาของผู้อื่นอีกด้วย เพื่อให้เหลือทางเลือกที่เป็นปัญหาน้อยที่สุดในกระบวนการคิดเรื่องโครงสร้างใหม่ของกองทัพที่ได้นำเสนอมาทั้งหมด พอสรุปได้ว่า องค์การเกิดขึ้นและอยู่รอดได้ เพราะ สมาชิกในองค์การร่วมปฏิบัติงาน เพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด นอกจากนี้ องค์การยังประกอบด้วยอำนาจหน้าที่ลดหลั่นกันลงมาตามลำดับการบังคับบัญชา มีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐานของการปฏิบัติ เทคนิค และการควบคุมงานที่ช่วยให้การปฏิบัติงานสามารถเป็นไปตามแผนที่กำหนด และมีการสื่อสารข้อความที่เป็นรูปแบบ ลักษณะพิเศษเหล่านี้ ช่วยให้ องค์การสามารถทำอะไรที่ใหญ่กว่า มากกว่า ละเอียดยิ่งกว่า และมีประสิทธิภาพมากกว่าผลงานของเอกบุคคล จึงจำเป็นต้องมีการจัดองค์การขึ้นมา เพื่อเป็นเครื่องมือดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การปรับโครงสร้างการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกไทย ศึกษากรณี กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑” เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรค การส่งกำลังบำรุงของกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑ ที่ผ่านมา ตลอดจนการศึกษาวิจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปรับปรุงโครงสร้างการส่งกำลังบำรุงของกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการส่งกำลังบำรุงทั้งในยามปกติและยามสงคราม เพื่อให้ได้ข้อมูลมาวิเคราะห์ จัดทำบทสรุปและข้อเสนอแนะ เพื่อสนองตอบต่อวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จึงได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

๑. ระเบียบการวิจัย

๒. กลุ่มตัวอย่าง

๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๔. การสร้างแบบสัมภาษณ์

๕. การเก็บรวบรวมข้อมูล

๖. การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

๗. ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระเบียบการวิจัย

๑. รูปแบบของการวิจัย เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

๑.๑ ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

๑.๑.๑ ข้อมูลทุติยภูมิ โดยการศึกษา ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลพื้นฐานจากทฤษฎีหลักนิยมทั้งกองทัพบกไทย และต่างประเทศ เอกสารนโยบายสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการส่งกำลังบำรุง และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

๑.๑.๒ ข้อมูลปฐมภูมิ โดยการสัมภาษณ์ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริงเกี่ยวกับงานด้านการส่งกำลังบำรุง ของกองทัพภาคที่ ๑ และหน่วยขึ้นตรง ทั้งในสายปกติ สายงานการป้องกันประเทศ และสายงานการรักษาความมั่นคงภายใน เพื่อเก็บข้อมูล

๑.๒ นำข้อมูลต่าง ๆ ตามข้อ ๒ มาพิจารณา วิเคราะห์ ต่อหลักนิยาม และการดำเนินการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพภาคที่ ๑ และสอดคล้องกับแนวทางของกองทัพบก ที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ประกอบกับความรู้ ประสบการณ์ และความคิดของผู้วิจัยเอง แล้วจึงสรุปออกมาเป็นผลวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

๑. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บังคับบัญชาที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑ และนายทหารระดับฝ่ายเสนาธิการของกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองบัญชาการกองทัพภาคที่ ๑ ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกจากผู้มีประสบการณ์จริงมาทำการสัมภาษณ์ โดยคัดเลือกผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑ และนายทหารฝ่ายเสนาธิการ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบ ในการวางแผนและการดำเนินงานด้านการส่งกำลังบำรุง จำนวน ๕ นาย ได้แก่

๑. พันเอก สุระพงษ์ ปาละวัฒนกุล

ตำแหน่ง ผู้บังคับศูนย์ควบคุมการส่งกำลังบำรุง กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

๒. พันเอก อภิชาติ มีธัญญากร

ตำแหน่ง หัวหน้ากองส่งกำลังบำรุง กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

๓. พันเอก อภิรักษ์ พรหมมาฤทธิ์

ตำแหน่ง ผู้บังคับกองพันสรรพาวุธที่ ๒๑ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

๔. พันเอก ปวีณ พึ่งพินิจ

ตำแหน่ง ผู้บังคับกองพันส่งกำลังและบริการที่ ๒๑ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

๕. พันเอก มานะวุฒิ ศรีนคร

ตำแหน่ง ผู้บังคับกองพันซ่อมบำรุงที่ ๒๑ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจึงได้แก่ ผู้วิจัย และแนวคำถามเป็นเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาวิจัยด้วยการสัมภาษณ์ เพื่อให้สามารถนำไปสู่การศึกษาข้อมูลเชิงลึกที่ต้องการ โดยกลุ่มตัวอย่างแรก ที่เป็นผู้ปฏิบัติงานในระดับการวางแผน อำนวยการ ควบคุมกำกับดูแล และการประเมินผล ในงานด้านการส่งกำลังบำรุงของกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ ๒ เป็นผู้ที่เคยปฏิบัติงานด้านการส่งกำลังบำรุง เป็นผู้ที่มีความรู้ และเคยผ่านการพิจารณาปรับปรุงแนวทางของระบบส่งกำลังบำรุงในอดีต

การสร้างแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และเป็น การสนทนาระหว่างบุคคล แนวคำถามสร้างขึ้นโดยการวิเคราะห์วัตถุประสงค์การศึกษาวิจัยแต่ละข้อ นำมาเชื่อมโยงกับหลักการแนวคิดที่มีอยู่ในเรื่องนั้น ๆ รวมทั้งพิจารณาจากตัวแปร ที่ปรากฏใน สมมุติฐานเป็นหลัก ซึ่งตัวแปรที่ผู้วิจัยต้องการวัดจากการวิจัยครั้งนี้ คือ รูปการจัดตั้งหน่วย สนับสนุนทั่วไปในระดับกองทัพภาค และรูปแบบการจัดการปฏิบัติด้านการส่งกำลังบำรุงของ หน่วยมณฑลทหารบก และจังหวัดทหารบก ซึ่งเป็นหน่วยที่ต้องปฏิบัติ ให้สามารถประสบผลสำเร็จ เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของงานด้านการส่งกำลังบำรุง ให้กับหน่วยกำลังรบในพื้นที่ กองทัพภาคที่ ๑ จากนั้นทำการตั้งแนวคำถามการสัมภาษณ์ ให้ครอบคลุมแต่ละวัตถุประสงค์ โดย กำหนดโครงสร้างออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

๑. ตอนที่ ๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการ วิเคราะห์และจำแนก เกี่ยวกับ ยศ ตำแหน่ง หน้าที่ความรับผิดชอบ ระดับการศึกษาและประสบการณ์งาน

๒. ตอนที่ ๒ เป็นคำถามเพื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับ แนวทาง ปัญหา อุปสรรค ของระบบ การส่งกำลังบำรุงที่ได้ประสบมาจากการปฏิบัติในอดีตที่ผ่านมา รวมทั้งปัจจัยต่างที่ทำให้มีการ พัฒนาระบบส่งกำลังบำรุง พื้นที่ปฏิบัติการ

๓. ตอนที่ ๓ เป็นคำถามเพื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับ แนวทางการจัดการระบบการส่ง กำลังบำรุงที่เหมาะสม ที่คิดว่าสอดคล้องกับภัยคุกคาม และสอดคล้องกับพื้นที่ ข้อเสนอแนะในการ แก้ปัญหาด้านการส่งกำลังบำรุงที่เกิดขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การปรับ โครงสร้างการส่งกำลังบำรุงของกองทัพภาคศึกษาเฉพาะกรณี กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัย ได้กำหนดขั้นตอนในการ เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

๑. การขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยทำหน้าที่สื่อ ขอความ อนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

๒. การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เมื่อได้รับคำยินยอมจาก กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ แล้วผู้วิจัยได้เข้าดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย จากเอกสารราชการของกองทัพภาคที่ ๑ เกี่ยวกับนโยบาย แผน คำสั่ง ระเบียบปฏิบัติ รายงานผลการ ปฏิบัติงาน รวมถึงเอกสารและผลงานที่เกี่ยวข้องกับ โครงสร้างการส่งกำลังบำรุงของกองทัพภาค ศึกษาเฉพาะกรณี กองทัพภาคที่ ๑ รวมทั้งการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังที่กล่าวมาแล้วใน บทที่ ๒

๓. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างที่เป็น นายทหารที่ปฏิบัติหน้าที่ทางด้านการส่งกำลังบำรุงทั้งในอดีต และที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งนายทหารที่ทำหน้าที่ ฝ่ายเสนาธิการของกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ ซึ่งได้ทำการสุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจง จำนวน ๕ นาย เพื่อสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานศึกษาวิจัย โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนของการสัมภาษณ์ ดังนี้

๓.๑ ขั้นตอนเตรียมการสัมภาษณ์ ดำเนินการ โดย ผู้วิจัยทำการติดติดกับผู้ให้สัมภาษณ์ โดยแนะนำหัวข้อที่ทำการศึกษา วัตถุประสงค์ที่ทำการสัมภาษณ์ และประโยชน์ที่จะได้รับจากผู้ให้ สัมภาษณ์ และนัดหมายเข้าทำการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการศึกษาวิจัยที่ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ พร้อมกับได้จัดพิมพ์แนวทางของคำถามเป็นเอกสารมอบให้แก่ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นการล่วงหน้าการ เตรียมความพร้อมของผู้วิจัย โดยผู้วิจัยต้องทำความเข้าใจ และจดจำแนวคำถามการสัมภาษณ์และ ชักซ้อมการสัมภาษณ์

๓.๒ ขั้นตอนดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ปฏิบัติตามขั้นตอน โดยเมื่อถึงวัน นัดหมาย ผู้วิจัยได้บันทึกข้อมูลจากการสนทนา และอธิบายให้ผู้ให้สัมภาษณ์รับทราบ ว่า ข้อมูลที่ได้ นั้นจะ นำไปใช้ในการศึกษา และเป็นข้อมูลในการทำเอกสารการศึกษาวิจัยเท่านั้น ทั้งนี้ก็เพื่อลดความ กังวลของผู้ให้สัมภาษณ์ พร้อมกันนี้ได้เปิดโอกาสให้ผู้สัมภาษณ์ซักถามผู้วิจัยก่อนเพื่อสร้างความ ใจไว้วางใจและเป็นกันเอง ใช้ประเด็นคำถามที่เตรียมไว้ล่วงหน้าเป็นแนวทางการสัมภาษณ์ และเปิด โอกาสให้ผู้สัมภาษณ์ตอบคำถามได้อย่างเสรี โดยไม่มีการชี้นำคำตอบจากผู้สัมภาษณ์ เป็นลักษณะ ของการพูดคุยเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกให้มากที่สุด

๓.๓ ขั้นตอนปิดการสัมภาษณ์ เมื่อสิ้นสุดการสัมภาษณ์ผู้วิจัยต้องตรวจสอบความ ครบถ้วน และถูกต้องของข้อมูลว่าผู้ให้สัมภาษณ์ได้ตอบครบทุกคำถามหรือไม่ และคำตอบที่ได้ ชัดเจนมากน้อยเพียงใด ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้วิจัยหรือไม่ หากไม่ตรงหรือไม่ครบให้ถามใหม่ ให้ชัดเจนและครบถ้วนถูกต้อง

การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง การปรับโครงสร้างระบบการส่งกำลังบำรุงของกองบัญชาการ ช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๒ จะนำข้อมูลที่สามารถรวบรวมได้ จากการค้นคว้าเอกสาร ทฤษฎี และ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็น นายทหารที่ปฏิบัติหน้าที่และมีประสบการณ์ทางด้านการส่งกำลังบำรุงทั้งในอดีตและที่กำลัง ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบันรวมทั้งนายทหารที่ทำหน้าที่ฝ่ายเสนาธิการของกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ โดยการนำปัญหาและอุปสรรค จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์มาวิเคราะห์

เพื่อกำหนดเป็นปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ ที่ทำให้เกิดแนวทางในการจัดโครงสร้างระบบส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติด้านการส่งกำลังบำรุง การนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษาวิจัย ในรูปแบบเอกสารเป็นรูปเล่มตามมาตรฐาน วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรกำหนด โดยแบ่งออกเป็น ๕ บท ดังนี้

บทที่ ๑ บทนำ

บทที่ ๒ การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

บทที่ ๔ ผลการศึกษาวิจัย และบทวิเคราะห์

บทที่ ๕ บทสรุป และข้อเสนอแนะ

ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเพื่อการศึกษา การปรับโครงสร้างการส่งกำลังบำรุง ของกองทัพบกไทย ศึกษาเฉพาะกรณี กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑ ใช้ระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๗ ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ รวมระยะเวลาในการดำเนินการศึกษาวิจัย ทั้งหมด ๔ เดือน

บทที่ ๔

ผลการศึกษาวิจัยและบทวิเคราะห์

การศึกษา “การปรับโครงสร้างระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกไทย : ศึกษากรณี กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑” เป็นการศึกษาซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑ และนายทหารระดับฝ่ายเสนาธิการของกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองบัญชาการกองทัพภาคที่ ๑ จำนวน ๕ นาย เป็นการสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก และสัมภาษณ์ตามประเด็นการสัมภาษณ์ในบทที่ ๓ ซึ่งจะเป็นการตอบปัญหาตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยมีคำถามจำนวน ๘ ข้อ โดยผลการศึกษาเป็น ดังนี้

๑. ลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก
๒. ผลการสัมภาษณ์ผู้บังคับหน่วยและฝ่ายเสนาธิการ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑
๓. สรุปประเด็นสำคัญของข้อเท็จจริง ประเด็นปัญหาและอุปสรรค
๔. บทวิเคราะห์
๕. สรุปผลการวิเคราะห์

ลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก

การศึกษาคั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วยรายละเอียด ด้าน ชื่อ-สกุล ตำแหน่ง หน้าที่รับผิดชอบ ประวัติโดยสังเขป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. พันเอก สุระพงษ์ ปาละวัฒนกุล

ตำแหน่ง : ผู้บังคับศูนย์ควบคุมการส่งกำลังบำรุง กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

หน้าที่รับผิดชอบ

หน้าที่ทั่วไป : ควบคุมการส่งกำลังบำรุง เพื่อสนับสนุนหน่วยทหารในพื้นที่ รับผิดชอบของกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

หน้าที่เฉพาะ

๑. ปกครองบังคับบัญชา อำนวยการ ควบคุม การปฏิบัติและกำกับดูแล เจ้าหน้าที่ในศูนย์ควบคุมการส่งกำลังบำรุง และส่วนต่าง ๆ ในการดำเนินงานส่งกำลังบำรุง ให้เป็นไปตามนโยบายและแบบธรรมเนียมของกองทัพบก โดยเคร่งครัด รวมทั้งให้คำแนะนำชี้แจงหน่วยรับการสนับสนุนให้ปฏิบัติและดำเนินการเกี่ยวกับการส่งกำลังบำรุงให้ถูกต้อง

๒. ควบคุมยุทธโศปกรณ์ทางบัญชีของหน่วยต่าง ๆ ที่รับการสนับสนุนในกองทัพภาคที่ ๑

๓. ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ เสนอแนะแก่ผู้บังคับบัญชา และหน่วยต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา และอุปสรรค ข้อขัดข้องในการส่งกำลังบำรุงภายในขอบเขต และความรับผิดชอบ

๔. ริเริ่ม ประมวลการ ความต้องการซึ่งอุปกรณ์ที่ต้องใช้หรือเพิ่มเติมที่จำเป็น

๕. ดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ในศูนย์ควบคุมการส่งกำลังบำรุง ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียม ข้อบังคับ และระเบียบวินัยของทหาร

๖. พิจารณา บำเหน็จ ความดี ความชอบ และลงทัณฑ์ตามอำนาจหน้าที่
ประวัติโดยสังเขป

วัน-เดือน-ปีเกิด : ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๓

การศึกษา : มัธยมศึกษา ๔ โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย

: โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ ๒๐

: โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ ๓๑

: หลักสูตรหลักประจำ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ชุดที่ ๗๑

: วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย รุ่นที่ ๕๐

: ปริญญาโท สาขาการจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง มหาวิทยาลัยบูรพา

การปฏิบัติหน้าที่

: ผบ.ร้อย สน.ส่วนหน้า พัน.ชรบ.กรม. สน.พล.ร. 2 รอ.

: ผบ.พัน สพ.กระสุน ๒๑ บชร. ๑

: ผบ.พัน สปร. ๒๑ บชร. ๑

: ผบ.พัน. ชปร. ๒๑ บชร. ๑

: รอง ผบ. ศคบ.บชร. ๑

: รอง เสธ. บชร. ๑

: ผบ. ศคบ.บชร.๑

๒. พันเอก อภิชาติ มีธัญญากร

ตำแหน่ง : หัวหน้ากองส่งกำลัง ผู้บังคับศูนย์ควบคุมการส่งกำลังบำรุงกองบัญชาการ
ช่วยรบที่ ๑

หน้าที่รับผิดชอบ : วางแผนอำนวยความสะดวกและการดำเนินการด้านการ
ส่งกำลังบำรุงทั้งหมดของกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

ประวัติโดยสังเขป : โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ ๒๐

: โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ ๓๑

๓. พันเอก อภิรักษ์ พรหมมาฤทธิ

ตำแหน่ง : ผู้บังคับกองพัน สรรพาวุธ กระสุนที่ ๒๑ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

หน้าที่รับผิดชอบ : ปฏิบัติการสนับสนุนทางการส่งกำลัง สป.๕ ในพื้นที่กองทัพ
ภาคที่ ๑

: การบริการทำลายล้างกระสุน, วัตถุระเบิด

ประวัติโดยสังเขป : โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ ๒๔

: โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ ๓๕

๔. พันเอก ปวิณ พิงพิณีจ

ตำแหน่ง : ผู้บังคับกองพันส่งกำลังและบริการที่ ๒๑ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

หน้าที่รับผิดชอบ : ปกครองบังคับบัญชากำลังพล รับผิดชอบยุทธโศปกรณ์ของ
หน่วยให้สามารถปฏิบัติการกิจตามอัตราการจัดยุทธโศปกรณ์ของหน่วยหมายเลข ๑๐-๒๕ (๑๐ ต.ถ.๒๓)

ประวัติโดยสังเขป : โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ ๓๑

: โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ ๔๒

๕. พันเอก มานะวุฒิ ศรีนคร

ตำแหน่ง : ผู้บังคับกองพันซ่อมบำรุงที่ ๒๑ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

หน้าที่รับผิดชอบ : อำนาจการทางธุรการ การติดต่อสื่อสาร เทคนิคและยุทธวิธี
ของการฝึก การขนส่ง การซ่อมบำรุง การส่งกำลัง และการให้ความปลอดภัยแก่หน่วย

ประวัติโดยสังเขป : โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลัก ประจำชุดที่ ๙๗

: โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ ๓๗

: ผู้บังคับกองพันซ่อมบำรุง กรมสนับสนุน กองพลทหารราบ

ที่ ๑ รักษาพระองค์

: ผู้บังคับกองพันส่งกำลังและบริการที่ ๒๑ กองบัญชาการ

ช่วยรบที่ ๑ (๑ ปี)

: ผู้บังคับกองพันสรรพาวุธกระสุนที่ ๒๑ กองบัญชาการช่วย
รบที่ ๑ (๑ ปี)

: ผู้บังคับส่วนแยก กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ (๑ ปี)

: ผู้บังคับกองพันซ่อมบำรุงที่ ๒๑ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑
(๑ ปี)

ผลการสัมภาษณ์ผู้บังคับหน่วยและฝ่ายเสนาธิการ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

ผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์ ผู้บังคับหน่วยและฝ่ายเสนาธิการ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ และหน่วยกองพลทหารราบ และมณฑลทหารบก ที่ปฏิบัติงานและมีประสบการณ์ด้านการส่งกำลังบำรุง โดยแยกเป็นนายทหารฝ่ายเสนาธิการด้านการส่งกำลังบำรุงกอง จำนวน ๑ คน และผู้บังคับหน่วย จำนวน ๔ คน ซึ่งมีการสัมภาษณ์ สรุปได้ ดังนี้

๑. ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงเพื่อใช้ในการวิเคราะห์และจำแนก เกี่ยวกับ ยศ ตำแหน่ง หน้าที่ความรับผิดชอบ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนเป็นนายทหารสัญญาบัตรหลักของกองทัพบก โดยจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า และจบการศึกษาในระดับปริญญาโท หรืออยู่ระหว่างการศึกษา ทุกคนเข้ารับการศึกษาหน้าที่ของฝ่ายเสนาธิการจากโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ได้รับการศึกษาพื้นฐานด้านการส่งกำลังบำรุงทุกคน ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนมีชั้นยศอยู่ในระดับพันเอกพิเศษ และพันเอก มีประสบการณ์การทำงานในกองทัพบกไม่น้อยกว่า ๑๕ ปี ดังนี้

๑.๑ ประเด็นความคิดเห็นต่อระบบส่งกำลังบำรุงของกองทัพภาคที่ ๑ ผู้ให้สัมภาษณ์เกือบทุกคนมีความเห็นว่า ระบบการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่ของกองทัพภาคที่ ๑ น่าจะมีปัญหาเนื่องจากการส่งกำลังบำรุงสองระบบ คือ แบบพันธกิจคือ และแบบกรมฝ่ายยุทธบริการ ทำให้เกิดความสับสน และไม่ได้เป็นรูปแบบเดียวกัน การแบ่งหน้าที่ไม่มีความชัดเจนติดขัดในด้านกำลังพล ระเบียบ คำสั่ง ที่ลำสมัย อัตรากิจการยุทธโปกรณ์ยังไม่เหมาะสม รวมทั้งโครงสร้างของหน่วยรับการสนับสนุนมีการจัดแตกต่างกัน รวมทั้งที่ตั้งของกองบัญชาการการช่วยรบที่ ๑ ยังมีที่ตั้งปกติที่ไม่เหมาะสม คือ ไม่อยู่ในย่านกลางของหน่วยที่จะทำการสนับสนุนให้ ในขณะที่บางคนมองว่าพื้นที่ตั้งของกรมฝ่ายยุทธบริการของกองทัพบกที่เป็นหน่วยสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงระดับกองทัพบก ส่วนใหญ่มีที่ตั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล หรือมีที่ตั้งอยู่ใกล้กับหน่วยขึ้นตรงของกองทัพภาคที่ ๑ ทำให้มีการกำหนดข้อยกเว้นตามหลักนิยม เช่น กรมการทหารช่าง มีที่ตั้ง

อยู่ในจังหวัดราชบุรี จะสนับสนุนยุทธโศปกรณ์ให้กับหน่วยของกองทัพภาคที่ ๑ ในพื้นที่จังหวัดราชบุรีเลย หรือกรมพลธิการทหารบก ที่มีที่ตั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานครจะสนับสนุนยุทธโศปกรณ์

๑.๒ ประเด็นปัญหาด้านการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๑ ผู้ให้สัมภาษณ์เกือบทุกคนมีความเห็นว่า ระบบการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่ของกองทัพภาคที่ ๑ มีปัญหาดังนี้ คือ ปัญหาโครงสร้างของหน่วยที่แตกต่างกัน คือมีการจัดหน่วยสนับสนุนระดับกองพลที่มีทั้งการจัดแบบกรมฝ่ายยุทธบริการ และแบบพันธกิจ ตลอดจนความไม่สมบูรณ์ของการจัดตั้งหน่วย ทำให้ไม่สามารถสนับสนุนด้านการส่งกำลังบำรุงให้กับหน่วยต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาที่ตั้งหน่วยทั้งที่ทำการสนับสนุน และหน่วยรับการสนับสนุน ปัญหาด้านงบประมาณซึ่งเป็นเรื่องหลัก ทำให้การจัดหน่วยไม่สามารถดำเนินการให้มีความสมบูรณ์ การจัดตั้งกองบัญชาการช่วยรบซึ่งเป็นหน่วยส่งกำลังบำรุงของกองทัพภาคที่ ๑ ไม่มีงบประมาณในการจัดตั้งให้สมบูรณ์ เช่น ต้องมีการจัดตั้งกองพันขนส่งในระดับกองบัญชาการช่วยรบ แต่งบประมาณของกองทัพบกทำให้สามารถจัดตั้งได้เพียงหมวดขนส่งเท่านั้น ปัญหาการขาดแคลนชิ้นส่วนซ่อม ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่เป็นผู้ชำนาญการ

๑.๓ ประเด็นการปฏิบัติที่ต้องมีความเหมือนกันทั้งยามปกติ และยามสงคราม ผู้ให้สัมภาษณ์เกือบทุกคนมีความเห็นว่า ควรมีการปฏิบัติที่เหมือนกันทั้งในยามปกติ และยามสงคราม เนื่องจากหน่วยหรือกำลังพลที่ต้องปฏิบัติงานจะได้มีความคุ้นเคย สามารถปฏิบัติหรือมีการฝึกหัดได้ตั้งแต่ยามปกติ และสามารถประสานงานได้อย่างมีความรวดเร็ว รวมทั้งหน่วยสามารถรู้ถึงขีดความสามารถ และขีดจำกัดในการดำเนินการสนับสนุนเป็นอย่างดี ในขณะที่บางคนมองว่าไม่จำเป็น เนื่องจากการส่งกำลังบำรุงในยามปกติควรจะต้องมีการส่งกำลังบำรุงที่สิ้นประหยัด สามารถส่งกำลังบำรุงให้หน่วยต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว และบางคนมองว่าการสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงในยามสงครามกระทำเพื่อปฏิบัติทางการยุทธ แต่การสนับสนุนในยามปกติจะเป็นการส่งกำลังบำรุงในการทรงชีพ และการสนับสนุนด้านอื่น ๆ

๑.๔ ประเด็นความจำเป็นต้องมีกองบัญชาการช่วยรบ ในระบบส่งกำลังบำรุงของกองทัพภาค ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นที่หลากหลาย บางคนมีความเห็นว่ามีความจำเป็นเพราะกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ จะสามารถเคลื่อนที่ได้อย่างคล่องตัว สามารถให้การสนับสนุนให้กับกองพลทหารราบได้อย่างมีประสิทธิภาพ บางคนมีความเห็นว่า กองบัญชาการช่วยรบเป็นตัวเชื่อมต่อประสานงานระหว่างหน่วยสนับสนุน โดยตรงกับระดับคลัง รวมทั้ง กองทัพภาค สามารถควบคุมการส่งกำลังบำรุง รวมทั้งรับทราบ และสามารถประเมินสถานการณ์ด้านการส่งกำลังบำรุงในการรบนั้น ๆ ด้วย แต่บางคนมองว่าการสนับสนุนด้านการส่งกำลังบำรุงของไทยเหมาะที่จะเป็นแบบพื้นที่เหมือนในยุโรป (มณฑลทหารบกและจังหวัดทหารบก)

๑.๕ ประเด็นความจำเป็นด้านการปฏิบัติงานทางการส่งกำลังบำรุงของมณฑลทหารบก และจังหวัดทหารบก ส่วนใหญ่มีความเห็นว่างานในส่วนของมณฑลทหารบก และจังหวัดทหารบก มีความรับผิดชอบงานด้านการระดมสรรพกำลัง และการพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง จึงไม่ควรมียานระบบงานด้านการส่งกำลังบำรุง หากมีงานด้านการส่งกำลังบำรุงเข้ามาจะต้องเพิ่มงานเพิ่มเครื่องมือยุทธโศปกรณ์อย่างมาก และปรับระบบใหม่ ทำให้เกิดความยุ่งยากมากกว่า แต่บางคนควรมีการปฏิบัติด้านการส่งกำลังบำรุง ควรจะเหมือนกับประเทศในยุโรปมากกว่าสหรัฐอเมริกา

จากการวิจัยได้ออกแบบสอบถามผู้มีความรู้ และมีประสบการณ์ในสายงานการส่งกำลังบำรุง ผลการสัมภาษณ์พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาของการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ซึ่งได้แก่ ปัญหาโครงสร้างการจัดหน่วยส่งกำลังบำรุง ปัญหาการกำหนดบทบาทหน้าที่ด้านการส่งกำลังบำรุงของหน่วยต่าง ๆ ปัญหาจากความล้าสมัยของระเบียบปฏิบัติ

สรุปประเด็นสำคัญของข้อเท็จจริง ประเด็นปัญหาและอุปสรรค

๑. ประเด็นสำคัญของข้อเท็จจริง

๑.๑ หน่วยส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก

ปัจจุบันกองทัพบก มีหน่วยส่งกำลังบำรุงสนับสนุนหน่วยกำลังรบทุกระดับ ตั้งแต่ระดับกองทัพบก จนถึงหน่วยขนาดเล็กในระดับกองพันดำเนินกลยุทธ์ แต่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการมุ่งเน้นเฉพาะในระดับกองทัพภาค ถึงระดับกองพลดำเนินกลยุทธ์เท่านั้น

๑.๑.๑. ในระดับกองทัพบก กรมฝ่ายยุทธบริการต่าง ๆ จะทำหน้าที่เป็นหน่วยสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงให้กับหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพบก

๑.๑.๒ ในระดับกองทัพภาค จะมีกองบัญชาการช่วยรบ และมณฑลทหารบก จังหวัดทหารบก ทำหน้าที่ทางการส่งกำลังบำรุง และดำเนินงานธุรการให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ของกองทัพภาค

๑.๑.๓ ในระดับกองพลดำเนินกลยุทธ์ จะมีกรมสนับสนุนของกองพล เป็นหน่วยทางการส่งกำลังบำรุงให้แก่หน่วยต่าง ๆ ของกองพล

๑.๑.๔ หน่วยทางการส่งกำลังบำรุงต่างๆ ตามที่กล่าวมาแล้ว อาจกล่าวได้ว่า กรมฝ่ายยุทธบริการเท่านั้น ที่ค่อนข้างจะมีความสมบูรณ์ทั้งการจัดกำลังพล และยุทธโศปกรณ์ประจำ แต่สำหรับกรมสนับสนุนของกองพล และกองบัญชาการช่วยรบของกองทัพภาค ยังไม่มีการจัดอาวุธ

๑.๒ การจัดดินแดนและระบบการส่งกำลังบำรุง

กองทัพบกได้วางหลักการในการจัดดินแดนไว้เพื่อสะดวกในการบริหารงาน การปกครองบังคับบัญชากำลังทหาร รวมไปถึงงานการระดมสรรพกำลัง งานทางธุรการ และงาน การส่งกำลังบำรุง ทั้งในยามปกติและยามสงคราม แต่การปฏิบัติในระหว่างเวลาปกติและในยาม สงครามมีความแตกต่างกัน ทั้งการแบ่งพื้นที่ และระบบการส่งกำลังบำรุง ทำให้ต้องมีการเตรียมการ การปฏิบัติในระหว่างการเปลี่ยนผ่าน การจัดกำลัง และการประกอบหน่วยทางการส่งกำลังบำรุง ใหม่ โดยเฉพาะระดับกองทัพบกเอง ซึ่งน่าจะก่อให้เกิดความสับสน และต้องการระยะเวลาในการ ปฏิบัติ อันจะส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติการรบของหน่วยในเขตหน้า

ประเทศไทยเป็นประเทศเล็ก และไม่มียุทธการ การปฏิบัติการรบ กระทำเพื่อคุ้มครองเอกราช และอธิปไตยของชาติ อีกทั้งปกป้องผลประโยชน์แค้นของชาติ ในกรณี ที่พลังอำนาจด้านอื่น ๆ ไม่สามารถแก้ไขได้เท่านั้น

๑.๒.๑ ในยามปกติ กองทัพบกจัดดินแดน โดยแบ่งพื้นที่ให้แก่กองทัพภาค ต่างๆ รับผิดชอบ โดยแบ่งตามเขตการปกครองของฝ่ายบ้านเมืองออกเป็น ๔ พื้นที่ ตามความ รับผิดชอบของแต่ละกองทัพภาค การส่งกำลังบำรุง กระทำจากพื้นที่ส่วนกลางไปสู่พื้นที่ของ กองทัพภาคต่าง ๆ โดยกรมฝ่ายยุทธบริการจะส่งกำลังบำรุงให้แก่ กองบัญชาการช่วยรบของกองทัพ ภาค และกองบัญชาการช่วยรบ ของกองทัพภาคส่งกำลังบำรุงให้แก่กรมสนับสนุนของกองพล และ บางส่วนได้รับการช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน จากมณฑลทหารบก และจังหวัดทหารบก ในฐานะ ตำบลจ่าย หรือตำบลส่งกำลังบำรุงของกองทัพภาค

๑.๒.๒ ในยามสงคราม กองทัพบกจัดดินแดนออกเป็นเขตภายใน และยุทธบริเวณ โดยยุทธบริเวณจะแบ่งย่อยออกเป็นเขตหน้า และเขตหลัง ซึ่งกองทัพภาคจะมีพื้นที่รับผิดชอบทำ การรบอยู่ในพื้นที่เขตหน้าของยุทธบริเวณ การส่งกำลังบำรุงในยามสงครามนี้ จะเริ่มต้นด้วยการ ที่กองทัพบกจะตั้งกองบัญชาการส่งกำลังบำรุง กองทัพบก และคลังสนามขึ้นมาในเขตหลังของยุทธ บริเวณ เพื่อทำหน้าที่ทางการส่งกำลังบำรุงให้แก่ กองบัญชาการช่วยรบของกองทัพภาค กองบัญชาการ ส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก และคลังสนามนี้จะรับสิ่งอุปกรณ์และบริการต่างๆ ที่มีความจำเป็นต่อ การปฏิบัติการรบของกองทัพภาค จากกรมฝ่ายยุทธบริการ แล้วนำไปส่งต่อให้แก่กองบัญชาการ ช่วยรบของกองทัพภาคในเขตหน้า เพื่อส่งต่อไปยังกรมสนับสนุนของกองพลดำเนินกลยุทธ์ต่อไป

๑.๒.๓ เมื่อเกิดสงครามจะเห็นได้ถึงความยุ่งยากของการจัดตั้งกองบัญชาการ ส่งกำลังบำรุงกองทัพบก และคลังสนาม ซึ่งจะต้องใช้เจ้าหน้าที่จำนวนมากที่มีความรู้ความชำนาญ ในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี ความต้องการสถานที่ และเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดตั้ง และ การดำเนินงาน ระยะเวลาในการจัดตั้ง และวางระบบของงานใหม่ ซึ่งอาจกระทบกระเทือนการรบ

ของหน่วยต่าง ๆ ในเขตหน้า จนเกิดผลเสียอย่างใหญ่หลวงได้ นอกจากนี้การปฏิบัติที่เคยชินมาตั้งแต่ยามปกติของหน่วยต่าง ๆ จะต้องถูกเปลี่ยนไปเมื่อถึงขั้นการปฏิบัติในยามสงคราม ย่อมเป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ของหน่วยต่าง ๆ ในการรบแน่นอน เพราะความสับสนยุ่งยากที่เกิดขึ้นในระยะเปลี่ยนผ่าน และสงครามในอนาคตจะเป็นไปด้วยความรวดเร็ว รุนแรง จบสิ้นในระยะเวลาอันสั้น กองทัพบกมีความพร้อมรบ และมีการเตรียมการทางทหารไว้เป็นอย่างดีเท่านั้น จึงเป็นฝ่ายได้รับชัยชนะ

๒. ประเด็นปัญหาและอุปสรรค

๒.๑ ปัญหาด้านโครงสร้างการจัดหน่วย

ปัจจุบันระบบการส่งกำลังบำรุงที่ใช้อยู่ในกองทัพภาคที่ ๒ เป็นการสนับสนุนหน่วยในยามปกติปัจจุบัน โดยมีการจัดผสมกันทั้ง ๒ รูปแบบ คือ แบบสายยุทธบริการ แบบพันธกิจ เมื่อเกิดสงครามก็จะต้องมีการจัดหน่วยสนับสนุนเพิ่มเติม และสายการส่งกำลังก็จะเปลี่ยนไป ทำให้เกิดความยุ่งยากสับสน

กองทัพบกได้ประเมินยุทธศาสตร์กำหนดความต้องการกำลังรบ และกำหนดแนวความคิดในการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพบก ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์หรือภัยคุกคาม และข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ โดยได้กำหนดปรับปรุงโครงสร้างในส่วนกำลังรบ พร้อมกับปิดการบรรจุกำลังพล และปรับลดส่วนกำลังอื่น ๆ ให้เหมาะสม ในส่วนส่งกำลังบำรุงยังคงโครงสร้างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน แต่จะขยับเลิกและแปรสภาพ โรงงานหรือหน่วยการผลิตสิ่งอุปกรณ์ที่มีผลการดำเนินการไม่คุ้มค่า หรือสามารถจัดหาจากแหล่งผลิตอื่น ๆ ภายในประเทศได้ รวมทั้งปลดปล่อยภาระงานที่ไม่จำเป็นต้องดำเนินการเองให้ภาคเอกชนดำเนินการ ตลอดจนปรับลดการบรรจุหรือปิดการบรรจุกำลังพล และรวมหน่วยงานทางการส่งกำลังบำรุงเข้าไว้ด้วยกัน

กองทัพบกได้ออกคำสั่งกองทัพบก ที่ ๔๘๗/๒๕๔๓ ลง ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ เรื่องกำหนดภารกิจ นโยบาย แนวความคิด และความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก และกองทัพภาคที่ ๑ ได้ดำเนินการตามแผนปรับปรุงโครงสร้างกองทัพบกไปแล้ว ทั้งนี้เพื่อลดปัญหาข้อขัดข้องทางการส่งกำลังบำรุง แต่เนื่องจากหน่วยส่งกำลังบำรุง และหน่วยรับการสนับสนุนในกองทัพภาคที่ ๑ มีลักษณะแตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องจำนวนหน่วย รูปแบบของกองพล รูปแบบของหน่วยส่งกำลังบำรุง ขนาดของพื้นที่รับผิดชอบ ระยะทางระหว่างหน่วย ความซับซ้อนของที่ตั้งหน่วยส่งกำลังบำรุงในระดับกองทัพภาคกับระดับกองทัพบก และความไม่เหมาะสมของที่ตั้งหน่วยกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ รวมทั้งกองทัพบกมีข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ และปรับลดกำลังพล ทำให้การปฏิบัติงานด้านการส่งกำลังบำรุงของกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งปัญหาที่หลัก ๆ สำคัญคือ การจัดหน่วย บุคลากร และหลักนิยมการส่งกำลังบำรุง

จากการที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานอยู่ในกองทัพภาคที่ ๑ มีความเห็นว่าอุปสรรคที่ทำให้การปฏิบัติการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๑ ให้กับหน่วยรับการสนับสนุน มีความล่าช้าไม่ต่อเนื่อง ไม่ตรงความต้องการของหน่วยไม่พอเพียง และไม่ทันกำหนดเวลา เนื่องจากบุคลากรที่ปฏิบัติงานในด้านการส่งกำลังบำรุงของกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานลดน้อยลง ซึ่งบุคลากรอาจจะขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งอาจจะมี ความสับสนในลักษณะของความแตกต่างของหน่วยส่งกำลังบำรุง และหน่วยรับการสนับสนุนตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

๒.๒ ปัญหาระเบียบปฏิบัติ

จากการพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างกองทัพที่ผ่านมา รวมทั้งปัญหาด้านงบประมาณของกองทัพบก ทำให้กองทัพเองมีความจำเป็นต้องมีการลดขนาดขององค์กร ปัจจุบันในการลดขนาดขององค์กรประการหนึ่ง คือ การลดขั้นตอนการปฏิบัติ การปรับปรุงระเบียบปฏิบัติ หรือการกระจายอำนาจต่าง ๆ ไปสู่หน่วยในส่วนภูมิภาค ดังนั้นระบบการจัดหาสิ่งอุปกรณ์ต่าง ๆ ของกองทัพบกที่ยังคงรวมศูนย์อยู่ที่ส่วนกลาง ยังคงเป็นปัญหาต่อการพัฒนาระบบการส่งกำลังกองทัพบกให้มีความทันสมัยรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ประเด็นปัญหาระเบียบปฏิบัติที่ส่งผลกระทบต่อระบบส่งกำลังบำรุงนั้น พอสรุปได้ ดังนี้

๒.๒.๑ หน่วยใช้เกือบทั้งหมดขาดระเบียบ คำสั่ง แบบธรรมเนียม ทั้งของกองทัพบกเอง และของหน่วยเหนือที่ออกปฏิบัติ

๒.๒.๒ ทุกหน่วยขาดการจัดทำระเบียบปฏิบัติประจำ ของการส่งกำลังบำรุง ในทุกระดับ ทำให้เกิดข้อบกพร่องในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่แต่ละระดับอยู่เสมอมา

๒.๒.๓ กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก และกรมฝ่ายยุทธบริการ ได้ออกระเบียบที่เกี่ยวข้องกับงานส่งกำลังบำรุงจำนวนมาก ส่วนใหญ่ล้าสมัยและออกมานานแล้ว และเป็นการออกระเบียบที่ถือเอาความสะดวกของตัวเองเป็นที่ตั้ง ไม่ได้นึกถึงหน่วยใช้ว่าจะมีปัญหอะไรบ้างที่ถูกแล้วระเบียบที่ออกมาต้องให้หน่วยใช้สะดวกที่สุด หน่วยใช้ไม่ต้องทำอะไรมากไปกว่าเสนอความต้องการหรือจำเป็นเท่านั้น ทีเหลือจะต้องเป็นหน้าที่ของหน่วยสนับสนุนทุกระดับต้องทำให้จนกว่าหน่วยใช้จะได้รับการส่งตามต้องการ ถ้าทำไม่ได้หรือสนับสนุนไม่ได้ด้วยเหตุใดก็ตามต้องแจ้งให้หน่วยใช้ทราบ เพื่อปรับความต้องการหรือการปฏิบัติให้เหมาะสมต่อไป ตัวอย่างเช่น ระเบียบที่สร้างปัญหาให้กับหน่วยใช้มากเป็นระเบียบการติดตามใบเบิก และยกเลิกใบเบิกค้างข้ามปี ระเบียบทั้งสองนี้สร้างภาระให้กับหน่วยใช้ เมื่อหน่วยใช้ส่งใบเบิกมายังหน่วยสนับสนุนโดยตรง กรณีที่ไม่ มีของที่จะจ่ายให้หน่วยสนับสนุนโดยตรงจะวางระดับใบเบิกสิ่งอุปกรณ์นั้น ๆ ผ่านต่อไปยังหน่วยสนับสนุนส่วนรวมและคลัง ซึ่งมีหน้าที่ช่วยรวมความต้องการและจัดหาให้ เมื่อระยะเวลาถึง ๔๕ วัน

หน่วยใช้จะต้องติดตามใบเบิกนั้นด้วยเอกสาร ใบเบิกจะผ่านต่อมาให้คลังก็จะมีการบันทึกในใบติดตามใบเบิกว่า “ค้างจ่าย” ตอบกลับมาให้หน่วยเบิก เมื่อถึงครบระยะเวลา ๕๐ วัน ทำซ้ำอีกจนกว่าเวลาของใบเบิกนั้นครบระยะเวลาถึง ๑ ปี ใบเบิกจะถูกยกเลิกโดยอัตโนมัติหน่วยต้องทำซ้ำใหม่อีกคือ ส่งใบเบิกใหม่ และติดตามใหม่ มีบางหน่วยทำซ้ำอยู่อย่างนี้ถึง ๕-๖ ปี โดยไม่มีอะไรเกิดขึ้น หน่วยยังคงไม่ได้รับสิ่งอุปกรณ์ที่ต้องการ ความจริงแล้วมีความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง จะยกเลิกไม่ได้ ยกเว้นหน่วยที่เสนอความต้องการขอยกเลิกเอง การที่หน่วยต้องการติดตามใบเบิกและเบิกซ้ำใหม่เมื่อสิ้นปีนั้นเป็นภาระต่อหน่วยใช้มาก เพราะรายการของที่เบิกแล้วไม่ได้รับมีจำนวนมากจึงเป็นการสิ้นเปลือง และเสียเวลาทางธุรการโดยไม่จำเป็น ขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่หน่วยสนับสนุนไม่ดำเนินการต่อใบเบิกสม่ำเสมอ อาจจะคิดว่าของไม่มี ไม่ต้องการถึงเวลาหน่วยติดตามมาก็บอกว่าค้างจ่าย พอสิ้นปีหน่วยก็เบิกมาให้เอง

๒.๓ ปัญหาเนื่องจากคน

๒.๓.๑ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งกำลังบำรุงของหน่วยใช้ ขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน การให้ความช่วยเหลือหน่วยใช้ในการส่งกำลัง และซ่อมบำรุง ขาดความประสานงานกันอย่างแท้จริงไม่ติดตามชิ้นส่วนซ่อม เพื่อช่วยเหลือหน่วยใช้ในการซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์ จากการบันทึกสถิติ ข้อมูลความสิ้นเปลือง ระยะเวลา เพื่อจะได้นำมาช่วยในการวางระดับ และชิ้นส่วนซ่อมที่เหมาะสมของหน่วยระดับคลัง

๒.๓.๒ การเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ ให้เข้ามาทำงานในด้านการส่งกำลังบำรุง มีอยู่เสมอ จึงเกิดความไม่ต่อเนื่องในการทำงาน การติดตามเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้ทำไปแล้ว ต้องชะงักงัน หรือลืมไปเลยทำให้มีข้อบกพร่องอยู่เสมอ

๒.๓.๓ เป็นปัญหาของการจัดองค์กรที่ใช้ระบบทหารในหน่วยซ่อมบำรุง ทำให้ต้องหมุนเวียนเปลี่ยนตำแหน่งเร็วช่างซ่อมไม่มีเวลาหาประสบการณ์ และช่างซ่อมที่ชำนาญแล้วต้องไปทำหน้าที่อื่นตามความก้าวหน้า หรือถูกภาคเอกชนซื้อตัวไป

๒.๓.๔ ผู้บังคับหน่วย ถือได้ว่าเป็นบุคลากรที่สำคัญที่สุดของบุคลากรที่ทำงานด้านการส่งกำลังบำรุง ส่วนใหญ่ผู้บังคับหน่วยจะมุ่งภารกิจด้านการยุทธ ไม่ค่อยให้ความสนใจงานด้านการส่งกำลังบำรุง

กล่าวโดยสรุปอาจกล่าวได้ว่าถ้าปัญหาต่างๆ ของการส่งกำลังบำรุงส่วนหนึ่งเกิดจาก “คน” ซึ่งหมายถึง เจ้าหน้าที่ทุกคนที่ทำงานอยู่ในระบบส่งกำลังบำรุง หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานส่งกำลังบำรุง แต่ผู้บัญชาการทหารบก ลงมาถึงพลทหารประจำยุทธโศภรณ์ ถ้าทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ มีความรับผิดชอบ และมีความสำนึกในหน้าที่การสนับสนุนหน่วยใช้ด้วยสิ่งอุปกรณ์ต่าง ๆ ความต้องการและปัญหาจะน้อยลง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักการ เป็นเพียงข้อกำหนด

แนวทางปฏิบัติเท่านั้น ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ต้องทำอย่างเคร่งครัด ควรเน้นเรื่องความอ่อนตัว เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ คือสนับสนุนได้อย่างทันเวลา โดยมีความสะดวก ง่าย และประหยัด การเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ให้เข้ามาทำงานในสายการส่งกำลังบำรุงมีอยู่เสมอ จึงเกิดความไม่ต่อเนื่องในการทำงาน การติดตามเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้ทำไปแล้วต้องชะงักลงหรือลืมนำไปเลย ทำให้มีข้อบกพร่องอยู่เสมอ

บทวิเคราะห์

๑. วิเคราะห์โครงสร้างการจัดหน่วยส่งกำลังบำรุง

เนื่องจากปัจจุบัน กองทัพบกประสบปัญหาในเรื่องระบบการส่งกำลังบำรุง ซึ่งโครงสร้างการจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงที่เหมาะสม จะช่วยให้การส่งกำลังบำรุงมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นไปตามยุทธศาสตร์ทหารที่กำหนดไว้ด้วย ระบบการส่งกำลังบำรุงที่เหมาะสม จะต้องเป็นระบบการส่งกำลังบำรุงที่สามารถใช้ได้ทั้งยามปกติ และยามสงคราม การปฏิบัติการส่งกำลังบำรุงต้องเป็นแนวทางเดียวกัน ทั้งการจัดหน่วย การประกอบกำลัง และวิธีการปฏิบัติงาน โดยไม่จำเป็นต้องมีการเตรียมการ หรือต้องมีการจัดตั้งหน่วยใหม่ในสายการส่งกำลังบำรุงในยามสงคราม เจ้าหน้าที่ทางการส่งกำลังบำรุงในทุกระดับหน่วยจะต้องปฏิบัติตามบทบาท และความรับผิดชอบ เช่นเดิมทั้งในยามปกติ และยามสงคราม ซึ่งจะเกิดผลดีต่อความชำนาญ และประสบการณ์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น แนวทางการจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกนั้น พิจารณาจากการปฏิบัติงานส่งกำลังบำรุง ซึ่งจะประกอบไปด้วยงานหลัก ๒ งาน คือ การส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์กับการซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์ สำหรับสิ่งอุปกรณ์นั้น กองทัพบกได้จำแนกประเภทสิ่งอุปกรณ์ เพื่อการปฏิบัติงานออกเป็น ๕ ประเภท ได้แก่ สิ่งอุปกรณ์ประเภท ๑ สิ่งอุปกรณ์ประเภท ๒ สิ่งอุปกรณ์ประเภท ๓ สิ่งอุปกรณ์ประเภท ๔ สิ่งอุปกรณ์ประเภท ๕ และเพื่อกำหนดความรับผิดชอบให้แก่หน่วยส่งกำลังบำรุงกองทัพบก ได้จำแนกสิ่งอุปกรณ์ ๑ - ๕ ออกเป็น ๕ สายยุทธบริการ ได้แก่ สายช่าง สายสื่อสาร สายสรรพาวุธ สายพลาธิการ สายขนส่ง สายแพทย์ สายการสัตว์ สายยุทธโยธา และสายวิทยาศาสตร์ ฉะนั้นหน่วยส่งกำลังบำรุงที่สมบูรณ์ จะต้องสามารถปฏิบัติงานส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์กับการปฏิบัติงานซ่อมสิ่งอุปกรณ์ได้ครบทุกประเภท และทุกสายยุทธบริการ จึงจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการด้านยุทธการได้ทุกกรณี ไม่ว่าจะเป็นยามปกติ หรือยามสงคราม แต่การจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ในปัจจุบันมีหลายหน่วยที่ไม่สามารถปฏิบัติงานส่งกำลังบำรุง สิ่งอุปกรณ์ได้ครบทุกประเภท และครบทุกสายยุทธบริการ

๒. โครงสร้างการจัดหน่วยส่งกำลังบำรุง ระดับกองพล และต่ำกว่า

หน่วยส่งกำลังบำรุงระดับกองพล ทำหน้าที่เป็นหน่วยสนับสนุนโดยตรงในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๑ มีการจัดรูปแบบของหน่วยส่งกำลังบำรุงออกเป็น ๓ รูปแบบ คือ กองพลที่ ๑ รักษาพระองค์ เป็นแบบยุทธบริการ เช่น กองสรรพาวุธเบา กองพลาธิการ กองพลทหารราบที่ ๒ รักษาพระองค์ มีการจัดแบบผสม คือ มีการจัดตั้งกรมสนับสนุนแต่ยังไม่สมบูรณ์ มีเพียงกองทหารราบที่ ๕ หน่วยเดียวเท่านั้นที่มีการจัดแบบพันชึกิจ โดยจัดตั้งกรมสนับสนุนทำหน้าที่เป็นหน่วยสนับสนุนโดยตรง

การจัดหน่วยสนับสนุนโดยตรงเป็นแบบยุทธบริการ จะประสบปัญหาหากเมื่อต้องการให้การสนับสนุนใช้ในยามสงคราม เนื่องจากไม่สามารถให้การสนับสนุนทุกสิ่งงานการส่งกำลังบำรุงได้อย่างสมบูรณ์ครบทุกสายยุทธบริการ (๕ สาย) รวมทั้งไม่สามารถเป็นตัวเชื่อมระหว่างทุกสายยุทธบริการ (หน่วยคลัง) มายังหน่วยใช้ได้ครบทุกสายยุทธบริการด้วย

การจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงระดับกองพลของสหรัฐอเมริกา และกองกำลังนาโต ได้จัดหน่วยในลักษณะพันชึกิจ เพื่อให้การสนับสนุนโดยตรงแก่หน่วยใช้ ครบทั้ง ๕ สายยุทธบริการ รวมทั้งสามารถให้การสนับสนุนทั้งยามปกติ และยามสงคราม สำหรับกองทัพบกไทยได้มีการจัดตั้งกรมสนับสนุนขึ้นหนึ่งแห่งที่กองพลทหารราบที่ ๕ เนื่องจากเป็นหน่วยที่แปรสภาพมาจากกองพลอาสาสมัคร ซึ่งได้ส่งไปทำการรบในประเทศสาธารณรัฐเวียดนาม จึงมีการจัดที่แตกต่างไปจากกองพลมาตรฐานอื่นของกองทัพบก และจากการที่กรมสนับสนุนมีการจัดในลักษณะพันชึกิจนี้เอง เป็นผลให้การสนับสนุนแก่หน่วยใช้เป็นไปอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง การจัดเช่นนี้ให้การประกันแน่นอนว่าหน่วยใช้จะได้รับการสนับสนุนตามความต้องการ เพราะหน่วยสนับสนุนทั้ง ๓ ระดับ มีสิทธิเข้าถึงหน่วยใช้โดยตรง และกองพลเมื่อต้องออกปฏิบัติการในยามสงคราม ก็ไม่ต้องพึ่งส่วนแยกจากกองบัญชาการช่วยรบ เพราะกรมสนับสนุนสามารถให้การสนับสนุนงานการส่งกำลังบำรุงของกองพลได้อย่างใกล้ชิด และได้ส่วนสัมพันธ์ นอกจากนั้นเรายังสามารถใช้ส่วนแยกจากกองบัญชาการช่วยรบ เป็นหน่วยส่งกำลังบำรุงเพิ่มเติมที่ให้การสนับสนุนในพื้นที่ เข้าปฏิบัติการในพื้นที่ที่ต้องใช้สิ่งอุปกรณ์ประเภทต่าง ๆ เกินขีดความสามารถของกรมสนับสนุน ซึ่งจะเป็นแนวทางเดียวกับกองทัพสหรัฐฯ ที่จัด CSG จาก COSCOM เข้าปฏิบัติงานส่งกำลังบำรุงเพิ่มเติมให้กับ DISCOM ในพื้นที่ของกองพล

ถึงแม้จะมีการจัดกรมสนับสนุน หรือการจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงแบบพันชึกิจในกองทัพบกไทยในปัจจุบันก็ตาม เมื่อยึดถือภารกิจตามอัตราการจัดจะเห็นได้ว่าในกองพลทหารราบไม่มีหน่วยรับผิดชอบการส่งกำลัง และซ่อมบำรุง สิ่งอุปกรณ์ ๒-๔ สาย สายสื่อสาร สายยุทธโยธา สายขนส่ง และสายการสัตว ในขณะที่ยังเป็นหน่วยยังเป็นการจัดการสนับสนุนระดับกองพลเป็นแบบยุทธบริการ หน่วยที่ปฏิบัติด้านการส่งกำลังบำรุงก็ยังไม่ปฏิบัติงาน ไม่ครบสมบูรณ์ คือ

กองพันส่งกำลังและบริการของกองพล กองสรรพาวุธเบาของพล และกองพลาธิการกองพล ที่กองทัพบกกำหนดให้ทำหน้าที่ส่งกำลัง สิ่งอุปกรณ์ ๒-๔ สายแพทย์ สรรพาวุธ และพลาธิการ ตามลำดับนั้น โดยเฉพาะกองพลาธิการกองพลที่กองทัพบกกำหนดให้ทำหน้าที่ส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ ประเภทที่ ๑ และ ๓ กับกองสรรพาวุธเบาของพลที่กองทัพบก กำหนดให้ทำหน้าที่ส่งกำลังสิ่ง อุปกรณ์ประเภทที่ ๕ ด้วยนั้น ปัจจุบันไม่ได้ทำหน้าที่ดังกล่าว แต่มีจังหวัดทหารบก และมณฑลทหารบก เป็นหน่วยปฏิบัติหน้าที่แทนทั้งที่ไม่มีภารกิจตามอัตราการจัดชุดโทรปกรณ์ของหน่วย รวมทั้งการสนับสนุนสิ่งอุปกรณ์บางสายยุทธบริการ ที่ไม่ได้กำหนดให้หน่วยสนับสนุนระดับกองพลดำเนินการก็ยังมีหน่วยรับผิดชอบ เช่น กองบัญชาการช่วยรบ ไม่มีหน้าที่ในการส่งกำลัง และซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์ประเภท ๒-๔ สาย การสัคว์ กับสายขนส่ง (อากาศยาน)

อย่างไรก็ตามปัจจุบันนี้กองทัพบกเองได้พยายามแก้ปัญหาโครงสร้างหน่วยส่งกำลังบำรุงระดับกองพล โดยได้อนุมัติให้กองพลมาตรฐานมีการจัดแบบกรมสนับสนุน แต่ก็ยังไม่สามารถดำเนินการได้ครบถ้วนในรูปแบบกรมสนับสนุน จะมีก็เป็นเพียงการแปรสภาพหน่วยฐานของกองพล ดังนั้นกองทัพควรปรับโครงสร้างการจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงในระดับกองพล เป็นไปในรูปกรมสนับสนุนให้สมบูรณ์โดยเร็ว จึงจะสามารถแก้ปัญหาาระบบส่งกำลังบำรุงของหน่วยระดับกองพลได้อย่างเป็นรูปธรรม

๓. โครงสร้างการจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงในระดับกองทัพภาค

การกำหนดภารกิจ นโยบาย แนวความคิด และความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ตามคำสั่งกองทัพบกที่ ๔๘๗/๒๕๔๑ เรื่องกำหนดภารกิจ นโยบาย แนวความคิด และความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ลง ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนดไว้ว่า ให้มณฑลทหารบก และจังหวัดทหารบก เป็นตำบลส่งกำลังของกองบัญชาการช่วยรบ ทำหน้าที่เก็บรักษาการแจกจ่าย และการจำหน่ายสิ่งอุปกรณ์ประเภทที่ ๑ ๒ ๓ และ ๕ ซึ่งมณฑลทหารบก และจังหวัดทหารบกไม่สามารถปฏิบัติภารกิจนี้ได้อย่างสมบูรณ์ เนื่องจากขาดกำลังพล ทั้งนี้เพราะว่า อัตราการจัดจะเหมือนกันหมดทุกหน่วย คือ ใช้อัตราการจัด และชุดโทรปกรณ์หมายเลข ๕๑ - ๒๐๑ ซึ่งได้ตัดกำลังพลในส่วนที่ทำหน้าที่ส่งกำลังบำรุงลงเกือบหมด โดยมีได้ค้ำนึ่งถึงปริมาณงานของหน่วยมณฑลทหารบก และจังหวัดทหารบก แต่ละแห่งว่ามีมากน้อยเพียงใด

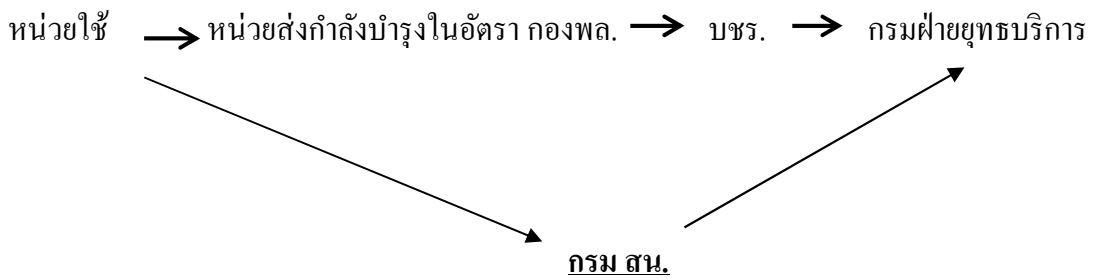
ปัญหาอีกประการหนึ่งที่พบ ก็คือ ไม่มีสายบังคับบัญชา ระหว่างกองบัญชาการช่วยรบ กับมณฑลทหารบก และจังหวัดทหารบก จึงทำให้ดูเหมือนว่างานในหน้าที่ตำบลส่งกำลังของกองบัญชาการช่วยรบ เป็นเพียงงานฝากเท่านั้น เจ้าหน้าที่และผู้บังคับบัญชาไม่เอาใจใส่เต็มที่ ถ้าจะให้กองบัญชาการช่วยรบจัดตั้งตำบลส่งกำลังเองให้ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบ ก็ไม่สามารถทำได้เพราะอัตราการจัดของกองบัญชาการช่วยรบไม่อำนวยให้กระทำ

หนทางที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้นก็คือ กองทัพบกสมควรพิจารณาให้ถ้อย
 ท้าว ควรจะมอบภารกิจในด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกให้แก่หน่วยใด ถ้าจะมอบให้
 กองบัญชาการช่วยรบรับผิดชอบ ก็สมควรปรับอัตราการจัดของหน่วยให้สามารถจัดตั้งตำบล
 ส่งกำลังได้โดยครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพบก โดยให้ตำบลส่งกำลังเหล่านี้ทำหน้าที่ทั้ง
 ในยามปกติและยามสงคราม หรือถ้าจะมอบให้มณฑลทหารบก และจังหวัดทหารบก ทำหน้าที่ส่ง
 กำลังบำรุงก็ควรเปลี่ยนการจัดหน่วยจากเดิมที่ใช้ชื่อคือ อัตราการจัด และยุทธโศปกรณ์ เป็นอัตราการจัด
 เฉพาะกิจ โดยมีการสำรวจปริมาณงานแล้วจัดหน่วยตามปริมาณงาน ส่วนกองบัญชาการช่วยรบ
 ก็ยกเลิกไปภารกิจการส่งกำลังบำรุง ก็จะอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยมณฑลทหารบก และ
 จังหวัดทหารบก ซึ่งมีที่ตั้งครอบคลุมพื้นที่ของกองทัพบกอยู่แล้ว โดยทำหน้าที่ทั้งยามสงบ และ
 ยามสงคราม

ส่วนปัญหาการเคลื่อนย้ายหน่วยส่งกำลังบำรุงตามกองบัญชาการกองทัพในยาม
 สงครามนั้นละเอียดเสียได้ เพราะยุทธศาสตร์การต่อสู้ของประเทศไทยนั้นในเรื่องการตั้งรับ เป็นการ
 รบภายในประเทศ ไม่มีความมุ่งหมายในการรุกรานประเทศอื่น ระยะทางจากตำบลส่งกำลังของ
 มณฑลทหารบก และจังหวัดทหารบก ไปหน่วยส่งกำลังของกองพล ซึ่งเคลื่อนที่ตามกองพลจึงไม่
 ยาวนักหน่วยกำลังรบหน่วยใดเข้าปฏิบัติหน้าที่ในเขตรับผิดชอบของมณฑลทหารบก/จังหวัด
 ทหารบก ใดก็รับการสนับสนุนการส่งกำลังจากตำบลส่งกำลังนั้น ๆ ส่วนการซ่อมบำรุงนั้น ก็เพิ่ม
 จิตความสามารถให้สูงขึ้น และแปรสภาพกองพันซ่อมบำรุงของกองบัญชาการช่วยรบ เป็นกองพัน
 ซ่อมบำรุงของกองบัญชาการกองทัพ

๔. วิเคราะห์การปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ ด้านสายการส่งกำลังบำรุง

จากระเบียบกองทัพพบว่าด้วยการส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ จะเห็นได้ว่าสายการส่งกำลัง
 บำรุงสิ่งอุปกรณ์อุปกรณ์ประเภท ๒ - ๔, ๓ และ ๕ มีความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาให้ละเอียดขึ้น
 จะพบว่าการปฏิบัติจริงในปัจจุบัน หน่วยส่งกำลังบำรุงในอัตรากองพล ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการ
 ส่งกำลังบำรุงเลยคงมีเฉพาะกองสรรพาวุธเบาของพลเท่านั้น ที่ทำหน้าที่เฉพาะการซ่อมบำรุงสิ่ง
 อุปกรณ์ ๒ - ๔ สายสรรพาวุธเท่านั้น ส่วนภาระงานการส่งกำลังบำรุงที่เหลือทั้งหมด มณฑล
 ทหารบก และจังหวัดทหารบก เป็นหน่วยปฏิบัติแทนทั้งที่ไม่มีภารกิจติดตาม อัตราการจัด
 ยุทธโศปกรณ์ รวมทั้งไม่มีจิตความสามารถในการปฏิบัติ โดยเฉพาะงานซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์ ดังนั้น
 จึงอนุมานได้ว่าสายส่งกำลังบำรุงที่ยึดถือในปฏิบัติจริงในปัจจุบัน คือ

เมื่อเปรียบเทียบสายการส่งกำลังบำรุงยามปกติ กับสายส่งกำลังบำรุงยามสงคราม จะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกัน และเมื่อเกิดสถานการณ์สงคราม หน่วยส่งกำลังบำรุงในอัตราของกองพล จะไม่มีขีดความสามารถในการส่งกำลังบำรุงให้แก่กองพลได้ เนื่องจากไม่เคยปฏิบัติงานส่งกำลังบำรุงมาก่อนซึ่งจะส่งผลให้แพ้สงครามได้ ฉะนั้นสรุปได้ว่าสายการส่งกำลังบำรุงที่ใช้อยู่ในยามปัจจุบัน ไม่สามารถนำไปใช้ในยามสงครามได้

การปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกนั้น เพื่อให้ได้ขนาดขององค์กรที่เหมาะสม เราควรพิจารณาแนวความคิดในเรื่องการส่งกำลังบำรุงมาประกอบด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ระบบส่งกำลังบำรุงของทัพบกสามารถปฏิบัติได้ทั้งยามปกติ และยามสงคราม รวมทั้งเป็นอย่างมีประสิทธิภาพ และประหยัด

๔.๑ วิเคราะห์ปัญหากระบวนการส่งกำลังบำรุงของกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑ เนื่องจากคนในสายงานการส่งกำลังบำรุง ได้พบปัญหากระบวนการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก อันมีสาเหตุเนื่องจาก “คน” ซึ่งพอจะวิเคราะห์ได้ ดังนี้

๔.๑.๑ เจ้าหน้าที่ส่งกำลังบำรุงขาดความรู้ ความเข้าใจ ในสายการส่งกำลังบำรุง เช่น หน่วยใช้/หน่วยเบิก จัดทำหลักฐานการเบิก/ใบเบิก ไม่ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ ทำให้หน่วยสนับสนุนต้องส่งหลักฐานเพื่อแก้ไข/จัดทำใหม่ รวมทั้งขาดความเข้าใจหลักการ และระบบงานส่งกำลังบำรุง ทำให้การเบิก – การติดตาม และการรับส่งสิ่งอุปกรณ์มีความสับสนและล่าช้า

ผู้วิจัยเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของหน่วยใช้/หน่วยเบิก ควรศึกษาวิธีการเบิกสิ่งอุปกรณ์ตามระเบียบของกองทัพบก ว่าด้วยการส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ ๒-๔ ซึ่งได้อธิบายหลักการ และวิธีการไว้อย่างชัดเจนแล้ว รวมทั้งหน่วยทางการส่งกำลังบำรุง (กองบัญชาการช่วยรบ และกรมฝ่ายยุทธบริการ) ควรจัดทำคู่มือคำแนะนำการส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ในความรับผิดชอบ เพื่อแจกจ่ายหน่วยถือเป็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง และเป็นมาตรฐานเดียวกัน และประการสำคัญ เจ้าหน้าที่ส่งกำลังของหน่วยใช้/หน่วยเบิก ควรได้รับการศึกษาอบรมหลักสูตรการส่งกำลังบำรุง เพื่อให้มีความเข้าใจหลักการส่งกำลังบำรุงที่ถูกต้อง นอกจากนั้นในหน่วยใช้มักจะมีปัญหาการเปลี่ยนแปลงตัวเจ้าหน้าที่เข้ามาทำงานในสายการส่งกำลังบำรุงอยู่เสมอ จึงมักจะก่อให้เกิดความไม่ต่อเนื่องในการ

ทำงาน รวมทั้งการติดตามเอกสารหลักฐานต่างๆ ดังนั้นในประเด็นนี้ระบบการทำงานหรือระบบบริหารจัดการเป็นเรื่องสำคัญมาก การรับส่งหน้าที่ และระบบการควบคุมเอกสารต่างๆ ต้องได้รับการกำกับดูแลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด จึงจะแก้ไขปัญหาลักษณะนี้ได้

๔.๓.๒ จากปัญหาการจัดองค์กรที่ใช้ระบบทหารในหน่วยซ่อมบำรุง ทำให้ต้องหมุนเวียนเปลี่ยนตำแหน่งเร็ว ช่างซ่อมไม่มีเวลาหาประสบการณ์ รวมทั้งช่างซ่อมที่ชำนาญแล้วต้องไปทำหน้าที่อื่นตามความก้าวหน้า หรือถูกภาคเอกชนซื้อตัวไป ซึ่งในข้อเท็จจริงแล้วช่างซ่อมทั้งหลายต้องทำงานอยู่ในสายงานซ่อมบำรุง การหมุนเวียนตำแหน่งหรือความก้าวหน้าก็ต้องอยู่ในสายงานนี้จนกว่าจะเกษียณอายุ ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีวิธีการเฉพาะสำหรับหน่วยซ่อมบำรุง เพื่อความมีประสิทธิภาพ เพราะถึงแม้งบประมาณจะพอเพียง มีชิ้นส่วนซ่อม มีเครื่องมือซ่อมเครื่องมือตรวจสอบครบถ้วน ถ้าช่างซ่อมไม่มีฝีมือแล้วผลงานซ่อมย่อมขาดประสิทธิภาพ

๔.๓.๓ จากปัญหาความล่าช้าในการเบิกจ่าย และจัดส่งสิ่งอุปกรณ์ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งของกองทัพบกไทยนั้น มีสาเหตุของปัญหาประการหนึ่ง คือ ขาดการติดตาม กำกับ ดูแล และประสานงาน/แจ้งข่าวสารซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิดในทุกขั้นตอนการปฏิบัติ ระหว่างหน่วยใช้/หน่วยเบิก และหน่วยส่งกำลัง

สรุปผลการวิเคราะห์

๑. สายการส่งกำลังบำรุงที่ใช้อยู่ยามปกติปัจจุบันไม่สามารถนำมาใช้ในยามสงครามได้ตามระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการส่งกำลังบำรุงสิ่งอุปกรณ์ ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบันได้กำหนดให้สายการส่งกำลังบำรุงสิ่งอุปกรณ์ประเภท ๒ - ๔ ๓ และ ๕ มีความแตกต่างกัน ในขณะที่เดียวกันสายการส่งกำลังบำรุงที่ยึดถือปฏิบัติจริงในปัจจุบัน ก็แตกต่างจากสายการส่งกำลังและสายการซ่อมบำรุงอุปกรณ์ ที่กำหนดไว้ในระเบียบกองทัพบก ฉะนั้นเห็นได้ว่าสายการส่งกำลังบำรุงยามปกติ ก็มีความยุ่งเหยิงอยู่ในตัวเองแล้ว และเมื่อเกิดสถานการณ์สงคราม สายการส่งกำลังบำรุงยามสงครามก็แตกต่างจากสายการส่งกำลังบำรุงยามปกติ ที่สำคัญคือการกำหนดให้หน่วยที่ไม่ได้ปฏิบัติงานด้านการส่งกำลังบำรุงยามปกติมาปฏิบัติงานส่งกำลังบำรุงยามสงคราม ซึ่งจะทำให้หน่วยดังกล่าวไม่มีขีดความสามารถในการส่งกำลังบำรุงได้อย่างสมบูรณ์ จะส่งผลให้พ่ายแพ้สงครามอย่างแน่นอน ฉะนั้นจึงสรุปได้ว่าสายการส่งกำลังที่ใช้อยู่ยามปกติปัจจุบันไม่สามารถนำไปใช้ในยามสงครามได้

๒. การจัดหน่วยการส่งกำลังบำรุง มีขีดความสามารถไม่เหมาะสมกับภารกิจที่ได้รับ และไม่ครอบคลุมการส่งกำลังบำรุงสิ่งอุปกรณ์ทุกสายงาน

จากภารกิจตามอัตราการจัดยุทธโศปกรณ์ ทำให้ไม่มีหน่วยรับผิดชอบการส่งกำลังบำรุง สิ่งอุปกรณ์ประเภท ๒ - ๔ สายช่าง สายสื่อสาร สายยุทธโยธา สายขนส่ง และการสัตว์ ให้แก่ กองพล ในขณะที่เดียวกันกองบัญชาการช่วยรบ ไม่ได้รับมอบภารกิจในการส่งกำลังบำรุงสิ่งอุปกรณ์ ๒ - ๔ สายการสัตว์ และสายขนส่ง (อากาศยาน) จึงสามารถสรุปได้ว่าการจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงไม่ครอบคลุมการส่งกำลังบำรุงสิ่งอุปกรณ์ทุกสายงาน สำหรับหน่วยส่งกำลังบำรุงในอัตรากองพลที่มีภารกิจตามอัตราการจัดยุทธโศปกรณ์ให้ปฏิบัติงานส่งกำลังบำรุงกลับไม่ได้ปฏิบัติภารกิจ แต่ให้ มณฑลทหารบก และจังหวัดทหารบก ปฏิบัติภารกิจแทน ดังนั้นหากจำเป็นต้องปฏิบัติภารกิจตาม อัตราการจัดยุทธโศปกรณ์ ก็ไม่มีขีดความสามารถในการปฏิบัติภารกิจ ที่กล่าวมานี้สามารถสรุปได้ว่าการจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงมีขีดความสามารถไม่เหมาะสมกับภารกิจที่ได้รับ และไม่ครอบคลุมการส่งกำลังบำรุงสิ่งอุปกรณ์ทุกสายงาน

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การปรับโครงสร้างระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกไทย : ศึกษากรณี กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาแนวคิดในการจัดการส่งกำลังบำรุง ให้เกิดประสิทธิภาพในระดับกองทัพภาค ทั้งในยามปกติและยามสงคราม วิเคราะห์ปัญหา และข้อจำกัดต่าง ๆ ในการส่งกำลังบำรุงระดับกองทัพภาค ขจัดความซ้ำซ้อน และความขัดแย้งในการทำงาน ระหว่างหน่วยต่าง ๆ ในระบบการส่งกำลังบำรุง ตลอดจน เพื่อพิจารณาแบ่งมอบภารกิจความรับผิดชอบ และพื้นที่ที่เหมาะสมให้แก่หน่วยทางการส่งกำลังบำรุง และเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการส่งกำลังบำรุง ในระดับกองทัพภาค ใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกในอนาคตเพื่อให้สามารถสนับสนุนแก่หน่วยทหารทั้งในยามปกติและยามสงครามของหน่วยงานต่าง ๆ ของกองทัพภาคที่ ๑

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลทุกขุม จากเอกสาร ทฤษฎี และการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ส่วนข้อมูลทุกขุม ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นายทหารฝ่ายเสนาธิการที่ปฏิบัติงานด้านการส่งกำลังบำรุง จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ดังนี้

๑. เพื่อศึกษาหาแนวคิดในการจัดการส่งกำลังบำรุง ให้เกิดประสิทธิภาพ ในระดับกองทัพภาค ทั้งในยามปกติและยามสงคราม

จากการศึกษาแนวคิดในการจัดส่งกำลังบำรุงนั้นจะเห็นได้ว่า การรบในปัจจุบัน สถานการณ์จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ เนื่องจากหน่วยปฏิบัติมีความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่สูงขึ้น รวมทั้งอาวุธสนับสนุนต่าง ๆ ก็มีประสิทธิภาพสูงขึ้นด้วย ดังนั้นการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงในแต่ละภารกิจทางยุทธวิธีจำเป็นต้องใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างไม่อย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน โดยสรุปได้ ดังนี้

๑.๑ ใช้เครื่องมือขนส่งแบบรวมการให้มากที่สุด เช่น รวมเครื่องมือขนส่งในเขตหน้า และเขตหลังเข้าด้วยกัน เพื่อสนับสนุนการเคลื่อนย้ายภารกิจใดภารกิจหนึ่งให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๑.๒ ลดการแบ่งมอบ สป. ของบางหน่วยลง เพื่อเตรียมระดับสะสมไว้สนับสนุนหน่วยที่ติด พันภารกิจสำคัญ เพื่อประกันความเพียงพอและต่อเนื่อง

๑.๓ โยกย้ายหน่วยส่งกำลังบำรุงจากด้านที่สำคัญน้อยกว่าไปสนับสนุนด้านที่สำคัญและ เร่งด่วนสูงกว่า

๑.๔ จัดวาง สป. ไว้ ณ ตำแหน่งที่เหมาะสมต่อการสนับสนุนของหน่วยแยกหรือหน่วยที่กำลัง ถอนตัว

๑.๕ การจัดระเบียบและการควบคุมการเคลื่อนย้าย สป. และหน่วยทหารเพื่อการข้ามเครื่อง กีดขวาง หรือช่องทางที่บังคับสำคัญ ๆ

๑.๖ เพิ่มระดับการระวังป้องกันที่ตั้งทางการส่งกำลังบำรุง และเส้นทางคมนาคมต่าง

๑.๗ จัดทำ สป. ให้มีความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่ เช่น แยกประเภทบรรจุหรือห่อ กองไว้เป็นสัดส่วน หรือบรรจุไว้ เพื่อให้สามารถสนับสนุน หรือเคลื่อนย้ายไปได้โดยไม่มีชักช้า

๑.๘ นำ สป. เช่น ยานพาหนะ จากหน่วยที่หมดประสิทธิภาพในการรบแล้ว มาไว้ในสาย งานส่งกำลังบำรุง เพื่อใช้ในการแจกจ่ายหรือทดแทนให้หน่วยอื่น รวมทั้งนำ สป. ที่ได้จากการชำระล้างจาก การรบมาแล้ว ไว้ในสายงานการส่งกำลังบำรุง เพื่อแจกจ่ายต่อไป

๑.๙ จัดหา สป. ในท้องถิ่นให้มากที่สุดเท่าที่สามารถทำได้

๑.๑๐ กำหนดความเร็วด่วนในการสนับสนุนทางการขนส่ง

จากแนวคิดในการจัดส่งกำลังบำรุงที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า โครงสร้างการจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกที่เหมาะสมนั้นควรมีรูปแบบ ดังนี้

๑. ระบบส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ไม่ว่าจะเป็นโครงสร้าง หรือกระบวนการในการปฏิบัติ น่าจะต้องใช้ได้ทั้งในยามปกติ และยามสงคราม จึงจะเกิดประสิทธิภาพ และไม่สับสน

๒. ในระดับกองทัพภาค ควรรวมความรับผิดชอบทางการส่งกำลังบำรุงทั้งหมดให้แก่ มณฑลทหารบก และจังหวัดทหารบก หรือกองบัญชาการช่วยรบ อย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นผู้ดำเนินการ ให้เกิดความสมบูรณ์ในการจัดของหน่วยนั้น ๆ

๓. ดำเนินการจัดตั้งหน่วยสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงของกองพลให้สมบูรณ์โดยเร็ว เพื่อประสิทธิภาพของกองพล

๒. วิเคราะห์ปัญหา และข้อจำกัดต่าง ๆ ในการส่งกำลังบำรุงระดับกองทัพอากาศ ขจัดความซ้ำซ้อน และความขัดแย้งในการทำงาน ระหว่างหน่วยต่าง ๆ ในระบบการส่งกำลังบำรุง ได้แก่

๒.๑ ปัญหาโครงสร้างการจัดหน่วย ปัญหาการจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก มีปัญหาทั้งในระดับกองพลและต่ำกว่า และในระดับกองทัพอากาศ นั่นคือ ปัญหาการขาดความสมบูรณ์ของหน่วยส่งกำลังบำรุงในระดับที่กล่าวข้างต้น ส่งผลให้งานทางการส่งกำลังบำรุงอันได้แก่ งานส่งกำลัง งานซ่อมบำรุง งานการเคลื่อนย้าย งานบริการทางการแพทย์ และงานบริการอื่น ๆ ประสบปัญหาในการให้การสนับสนุนแก่หน่วยใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยส่งกำลังที่สมบูรณ์ จะต้องสามารถปฏิบัติงานส่งกำลัง สิ่งอุปกรณ์ กับการปฏิบัติงานซ่อม สิ่งอุปกรณ์ ได้ครบทุกประเภท และทุกสายยุทธบริการ จึงจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการด้านยุทธการได้ทุกกรณี ไม่ว่าจะเป็นยามปกติ หรือยามสงคราม แต่การจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ในปัจจุบันมีหลายหน่วยที่ไม่สามารถปฏิบัติงานส่งกำลังบำรุง สิ่งอุปกรณ์ ได้ครบทุกประเภท และครบทุกสายยุทธบริการ

๒.๒ ปัญหาระเบียบปฏิบัติทางการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกไทย ส่วนใหญ่ล้าสมัย และออกมานานแล้ว บางคำสั่งไม่ชัดเจน สร้างความสับสนให้กับหน่วยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งขาดความต่อเนื่องในการปรับปรุงให้ทันสมัย ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อความต้องการ จัดหา เก็บรักษา แจกจ่าย จำหน่าย รวมทั้งการควบคุม ซึ่งในการปฏิบัติงานที่ผ่านมา งานการส่งกำลังบำรุงยังขาดประสิทธิภาพสูงสุด เมื่อเปรียบเทียบสายการส่งกำลังบำรุงยามปกติ กับการส่งกำลังบำรุงยามสงครามจะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกัน และเมื่อเกิดสถานการณ์สงคราม หน่วยส่งกำลังบำรุงในอัตรากองพล จะไม่มีขีดความสามารถในการส่งกำลังบำรุงให้แก่กองพล เนื่องจากไม่เคยปฏิบัติงานส่งกำลังบำรุงมาก่อน ซึ่งจะส่งผลให้แพ้สงครามได้ ฉะนั้นสรุปได้ว่าสายการส่งกำลังบำรุงที่ใช้อยู่ในยามปกติปัจจุบัน ไม่สามารถนำไปใช้ในยามสงครามได้

๒.๓ ปัญหาเนื่องจากคน เป็นปัญหาทางการบริหารจัดการงานส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าคนเป็นปัญหาทุกองค์กร ไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐ หรือองค์กรเอกชนก็ตาม ดังนั้นปัญหาของบุคลากรในสายงานส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ส่วนใหญ่แล้วเกิดจากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานส่งกำลัง ขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้งานการส่งกำลังการบำรุง ในทุกระดับหน่วยเกิดปัญหาความล่าช้า ความถูกต้อง และขาดประสิทธิภาพ

๓. การแบ่งมอบภารกิจความรับผิดชอบ และพื้นที่ ที่เหมาะสมให้แก่ หน่วยทางการส่งกำลังบำรุงเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ

ระบบการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่ของกองทัพภาคที่ ๑ น่าจะมีปัญหาเนื่องจากการมีการส่งกำลังบำรุงสองระบบ คือ แบบพันธกิจคือ และแบบกรมฝ่ายยุทธบริการ ทำให้เกิดความสับสน และไม่ได้เป็นรูปแบบเดียวกัน การแบ่งหน้าที่ไม่มีความชัดเจนตัดขาดในด้านกำลังพล ระเบียบ คำสั่ง ที่ลำสมัย อัตราการจัดการยุทธโศปกรณณ์ยังไม่เหมาะสม รวมทั้งโครงสร้างของหน่วยรับการสนับสนุนมีการจัดแตกต่างกัน รวมทั้งที่ตั้งของกองบัญชาการการช่วยรบที่ ๑ ยังมีที่ตั้งปกติที่ไม่เหมาะสม คือไม่อยู่ในย่านกลางของหน่วยที่จะทำการสนับสนุนให้ ในขณะที่บางคนมองว่าพื้นที่ตั้งของกรมฝ่ายยุทธบริการของกองทัพภาคที่เป็นหน่วยสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงระดับกองทัพบก ส่วนใหญ่มีที่ตั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล หรือมีที่ตั้งอยู่ใกล้กับหน่วยขึ้นตรงของกองทัพภาคที่ ๑ ทำให้มีการกำหนดข้อยกเว้นตามหลักนิยม เช่น กรมการทหารช่าง มีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดราชบุรี จะสนับสนุนยุทธโศปกรณณ์ให้กับหน่วยของกองทัพภาคที่ ๑ ในพื้นที่จังหวัดราชบุรีเลย หรือกรมพลธิการทหารบก ที่มีที่ตั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานครจะสนับสนุนยุทธโศปกรณณ์

การศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จ การปรับโครงสร้างระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกไทย ศึกษาเฉพาะกรณี กองทัพภาคที่ ๑ โดยปัจจัยแห่งความสำเร็จ ๓ ประการ ดังนี้

๓.๑ ประการแรก เป็นการปรับโครงสร้างหน่วยส่งกำลังบำรุงของหน่วยระดับกองพล และหน่วยที่ทำการส่งกำลังบำรุงระดับกองทัพภาค คือกองบัญชาการช่วยรบ โดยพิจารณาจากการจัดหน่วยให้สามารถรองรับหรือสามารถปฏิบัติงานด้านการส่งกำลังบำรุงได้จริง ต้องมีการทดสอบการปฏิบัติทุกขั้นตอน เนื่องจากการปรับเปลี่ยนการสนับสนุนด้านการส่งกำลังบำรุงในยามปกติ เป็นการสนับสนุนหน่วยปฏิบัติการในสนาม จะยุ่งยากต่อการปฏิบัติ และอาจจะส่งผลเสียหายต่อการปฏิบัติการรบของหน่วยในระดับยุทธวิธีของกองทัพภาคได้ การจัดหน่วย การประกอบกำลัง และวิธีการปฏิบัติงาน ต้องมีการปฏิบัติตั้งแต่ยามปกติ โดยไม่ต้องมีจัดตั้งหน่วยใหม่ในสายการส่งกำลังบำรุงในยามสงคราม เจ้าหน้าที่ในการส่งกำลังบำรุงในทุกระดับหน่วยจะคงปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทและความรับผิดชอบเช่นเดิมทั้งยามปกติและยามสงคราม ซึ่งจะเกิดผลดีต่อความชำนาญ และประสบการณ์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น การจัดในรูปของกองบัญชาการช่วยรบ เช่นเดียวกับกองบัญชาการช่วยรบกองทัพภาคที่มีอยู่ในปัจจุบัน กองพลดำเนินกลยุทธยังคงมีกรมสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงเป็นของตนเอง และจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีความสมบูรณ์ทุกประการ ทั้งสองหน่วยจะต้องมีการจัดที่สมบูรณ์ รวมทั้งต้องมีการจัดให้สามารถปฏิบัติตามพันธกิจในด้านการส่งกำลังบำรุงทั้ง ๕ ประการ และได้ครบทุกสายยุทธบริการในส่วนของมณฑลทหารบกและจังหวัดทหารบก ยังคงเป็นหน่วยในอัตราของกองทัพภาค และให้การสนับสนุนงานด้านการส่งกำลังบำรุงให้แก่กองทัพภาคในบทบาทเดิมที่มีอยู่ คือ ตำบลส่งกำลัง หรือตำบลจ่าย ของกองบัญชาการช่วยรบ ของกองทัพบกในพื้นที่กองทัพภาค

๓.๒ ในปัจจัยแห่งความสำเร็จประการต่อมา ต้องมีการปรับระเบียบปฏิบัติ โดยทำการศึกษาและยกเลิกระเบียบปฏิบัติด้านการส่งกำลังบำรุงที่ล้าสมัย หรืออาจเป็นอุปสรรคในการดำเนินการด้านการส่งกำลังบำรุงในสภาพแวดล้อมปัจจุบัน ตลอดจนวิธีปฏิบัติงานของหน่วยที่เกี่ยวข้อง (ส่วนควบคุมและส่วนคลัง) ให้มีความรัดกุม และลดขั้นตอนให้เหลือเท่าที่จำเป็น สามารถตรวจสอบได้อย่างชัดเจน รวมทั้งปรับปรุงการจัดระเบียบคลังสิ่งอุปกรณ์ ให้สะดวกในการสำรวจ ตรวจสอบ ค้นหา แจกจ่ายและหมุนเวียนใช้งานอย่างทั่วถึง หรืออาจจะต้องนำระบบคอมพิวเตอร์มาช่วยเหลืองานด้านข้อมูล เพื่อลดเวลาในการดำเนินการวิธีข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในการส่งกำลัง และประการที่สำคัญ หน่วยสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงควรมีมาตรการป้องกันความล่าช้าในแต่ละขั้นตอนของการปฏิบัติงาน เช่น กำหนดกรอบเวลาที่ใช้ในแต่ละขั้นตอน หรือมาตรการลงโทษในกรณีตรวจพบข้อบกพร่อง ทั้งนี้จะช่วยแก้ปัญหาความล่าช้าในการจัดส่งสิ่งอุปกรณ์ประเภทต่าง ๆ ลดน้อยลงไป

๓.๓ ปัจจัยแห่งความสำเร็จประการสุดท้าย คือการพัฒนาบุคลากรด้านการส่งกำลังบำรุง ในอันดับแรกคือ ผู้บังคับบัญชาควรรู้ความสำคัญงานด้านการส่งกำลังบำรุง เพื่อให้งานการส่งกำลังบำรุงในภาพรวมของหน่วยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และรวดเร็ว ควรติดตาม กำกับดูแลการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่อย่างใกล้ชิดทุกขั้นตอนการปฏิบัติ ทั้งนี้ เพื่อรับทราบ และช่วยแก้ปัญหา รวมทั้งป้องกันความล่าช้าที่อาจเกิดจากการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ส่วนเจ้าหน้าที่ควรมีการประสานงานและแจ้งข่าวสารซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้สามารถมองภาพของงานได้อย่างถูกต้องในแนวทางเดียวกัน จะเป็นผลให้อุปสรรคที่เกิดขึ้นได้รับการแก้ปัญหาอย่างรวดเร็ว และเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม และต้องจัดคนให้เหมาะสมกับงาน (PUT RIGHT MAN TO RIGHT JOB) แล้ว ปัญหาด้านอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาโครงสร้าง หรือปัญหา ระเบียบปฏิบัติ ก็จะคลี่คลายไปในทางที่ดีตามไปด้วย ซึ่งบุคคลที่สำคัญที่สุดในสายงานส่งกำลังบำรุงของหน่วย คือ “ผู้บังคับหน่วย” เพราะถ้าผู้บังคับหน่วยดีแล้ว หน่วยจะมีสถานภาพเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ อย่างไรก็ตามเจ้าหน้าที่สายงานส่งกำลังบำรุง เช่น นายทหารยานยนต์ พลทหารประจำยุทโธปกรณ์ก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน กล่าวคือ ต้องการผู้มีความขยันขันแข็ง มีความรู้ มีประสบการณ์ นอกจากนั้นการให้การฝึกศึกษาเพิ่มเติมเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง อย่างหวังพึ่งกองทัพกองอย่างเดียว การช่วยตัวเองเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน

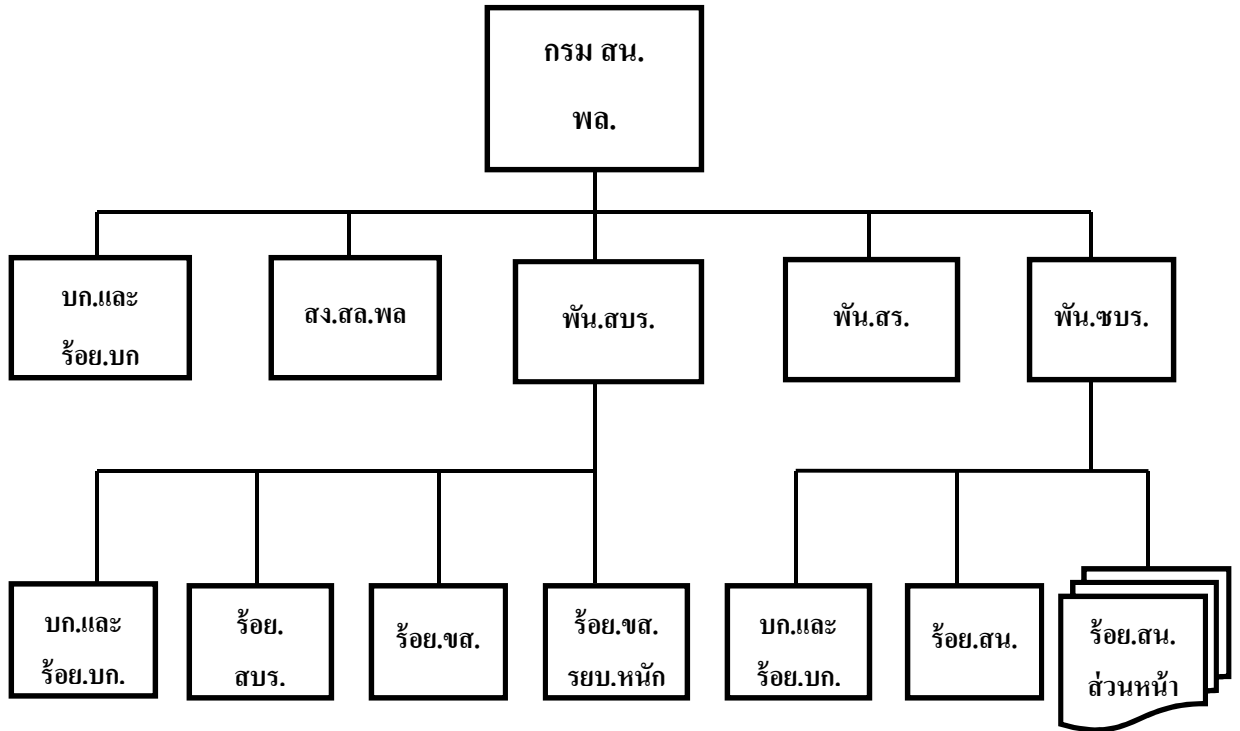
๔. เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการส่งกำลังบำรุง ในระดับกองทัพภาค ใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายการส่งกำลังบำรุงของกองทัพภาคในอนาคต

การตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ในเรื่อง การปรับโครงสร้างระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพภาคไทย ศึกษากรณี กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑ นั้น แนวทางการดำเนินงานจะต้องแก้ไข ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานที่ผ่านมา และให้ความสำคัญกับปัจจัยความสำเร็จ ได้แก่ การปรับโครงสร้างหน่วยส่งกำลังบำรุงของหน่วยระดับภาค กองพล และ

หน่วยที่ทำการส่งกำลังบำรุงระดับกองทัพภาค คือกองบัญชาการช่วยรบ โดยต้องพิจารณาการจัดหน่วยให้สามารถรองรับหรือสามารถปฏิบัติงาน ด้านการส่งกำลังบำรุงได้จริง และต้องมีการปรับระเบียบปฏิบัติ โดยทำการศึกษาและยกเลิกระเบียบปฏิบัติด้านการส่งกำลังบำรุงที่ล้าสมัย หรืออาจเป็นอุปสรรคในการดำเนินการด้านการส่งกำลังบำรุงในสภาพแวดล้อมปัจจุบันและการพัฒนาบุคลากรด้านการส่งกำลังบำรุง เพื่อให้งานการส่งกำลังบำรุงในภาพรวมของหน่วยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและรวดเร็ว และมีการติดตาม กำกับ ดูแล การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่อย่างใกล้ชิดทุกขั้นตอนการปฏิบัติ ให้เป็นระบบเครือข่ายการส่งกำลังบำรุงที่มีความเข้มแข็ง สามารถสนับสนุนการส่งกำลังให้กับหน่วยทหารในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ทั้งในยามปกติและในยามสงคราม โดยกำหนดแนวความคิดในการดำเนินการ ดังนี้

๑. ด้านการปรับโครงสร้างหน่วย การเสริมสร้างหน่วย กองทัพบกควรกำหนดการจัดหน่วยให้มีความสมบูรณ์การปรับโครงสร้างหน่วยส่งกำลังบำรุงใหม่ โดยจัดตั้งกรมสนับสนุนในหน่วยระดับกองพลให้เป็นหน่วยแบบ พันธกิจ การดำเนินการปรับ โครงสร้างจะเป็นการดำเนินการลักษณะเป็นรูปแบบ และประหยัด ด้วยการแปรสภาพของหน่วยส่งกำลังการบำรุงของกองพลที่มีอยู่แล้ว เป็นฐานการจัดตั้งหน่วยรองหลัก ในด้านการปรับปรุงระเบียบการปฏิบัตินั้น หน่วยส่งกำลังบำรุงควรมีการปรับปรุงระเบียบปฏิบัติที่ล้าสมัย โดยปรับปรุงให้มีความรัดกุม ด้านบุคลากรฝึกอบรมสอนให้มีความรอบรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานด้านการส่งกำลังบำรุงได้อย่างดี ด้านงบประมาณอาจจะลดกำลังบางส่วน ที่เกินความจำเป็นลง และด้านการบริหารจัดการ ควรจัดให้มีการซักซ้อมแผนการปฏิบัติด้านการส่งกำลังบำรุงที่ใช้ประกอบแผนป้องกันประเทศที่หน่วยต้องปฏิบัติ โดยให้มีการปฏิบัติจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องมีฝ่ายยุทธบริการทั้ง ๕ สายงาน รวมทั้งกรมสนับสนุนของกองพล จะต้องสามารถสนับสนุนการซ่อมบำรุงได้ครบทุกสายยุทธบริการเช่นกัน โดยไม่จำเป็นต้องให้กองพันทหารช่างของกองพลหรือกองพันทหารสื่อสารของกองพล ดำเนินการต่อสิ่งอุปกรณ์สายช่าง และสิ่งอุปกรณ์สายสื่อสาร รวมทั้งสิ่งอุปกรณ์สายยุทธโยธาด้วย และควรมีรูปแบบการจัดแบบมาตรฐานตามแผนภาพที่ ๕-๑

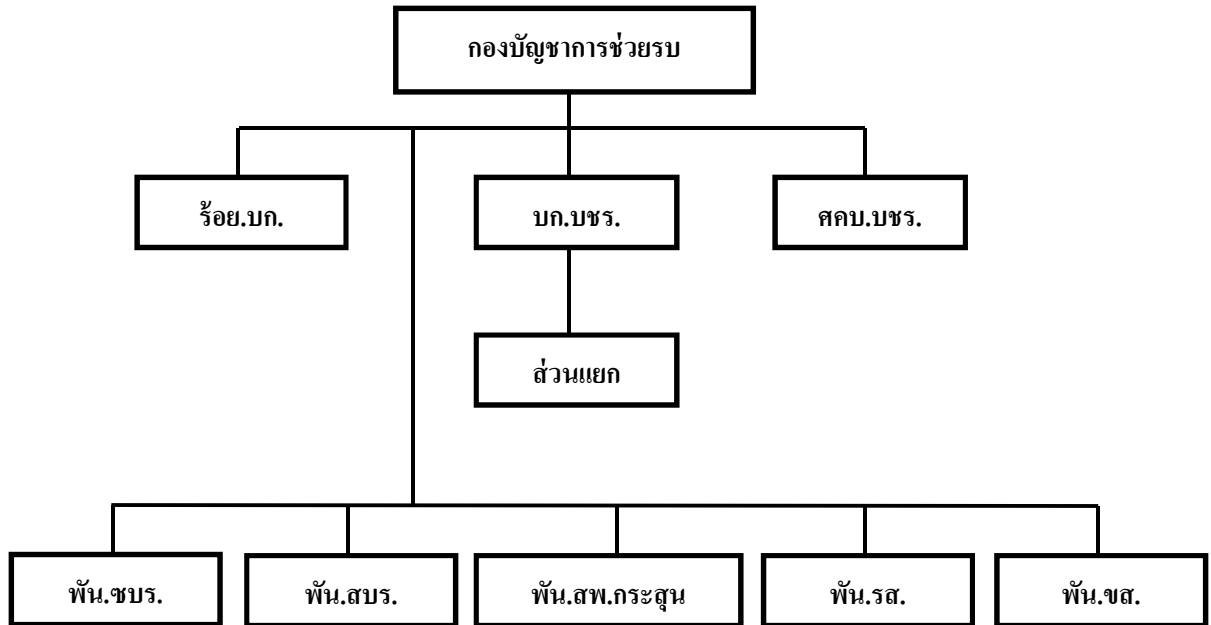
แผนภาพที่ ๕-๑ : ผังการรวมสนับสนุนกองพล

ที่มา : กองยุทธการ, กองทัพอากาศที่ ๑, ๒๕๔๗

ด้านการจัดหน่วยทางการส่งกำลังบำรุงในระดับกองทัพอากาศ พิจารณาจาก ปัจจัยปัญหาที่เกิดขึ้น และพิจารณาปัจจัยแห่งความสำเร็จ หน่วยทางการส่งกำลังบำรุงในระดับ กองทัพอากาศ ควรเป็นการจัดหน่วยแบบกองบัญชาการช่วยรบ เพื่อให้สามารถสนับสนุนการปฏิบัติ ของหน่วยในยามสงคราม โดยต้องหน่วยให้ครบทุกกองพันทั้ง ๕ กองพัน คือ กองพันซ่อมบำรุง กองพันส่งกำลังและบริการ กองพันสรรพาวุธกระสุน กองพันเสนารักษ์ และกองพันขนส่ง รวมทั้ง ต้องจัดส่วนแยกกองบัญชาการช่วยรบเพื่อให้สามารถแยกการสนับสนุนได้ทั้ง สามกองพลทหารราบ และต้องมีการจัดตั้งศูนย์ควบคุม

แผนภาพที่ ๕-๒ : ผังการจัดหน่วยกองบัญชาการช่วยรบ

ที่มา : กองยุทธการ, กองทัพอากาศที่ ๑, ๒๕๔๗

๒. ด้านการปรับปรุงระเบียบการปฏิบัติ หน่วยส่งกำลังบำรุงควรมีการปรับปรุงระเบียบปฏิบัติที่ล้ำสมัย โดยปรับปรุงให้มีความรัดกุม ซึ่งนอกจากการปรับปรุงระเบียบการปฏิบัติต่างๆ แล้ว กองทัพบกควรทำการวิเคราะห์หาแนวทางในการส่งกำลังบำรุงในยามสงครามกองทัพไทย โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพ และปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบ เช่น ความสามารถด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น เพื่อกำหนดแนวทางการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกในยามสงคราม ซึ่งในการปฏิบัติหน่วยส่งกำลังบำรุงในการปฏิบัติอยู่ในยามปกติ จะต้องแปรเปลี่ยนจากการปฏิบัติในยามปกติไปสู่การปฏิบัติในยามสงคราม ซึ่งจะเกิดปัญหายุ่งยากต่อการปฏิบัติ และน่าจะส่งผลเสียหายต่อการปฏิบัติการรบของหน่วยในระดับยุทธวิธีของกองทัพอากาศได้ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะแนวทาง คือ การปฏิบัติในการส่งกำลังบำรุงยามปกติและยามสงคราม ต้องเป็นแนวทางเดียวกันทั้งการจัดหน่วยการประกอบกำลังและวิธีการปฏิบัติงาน โดยไม่จำเป็นต้องมีการเตรียมการ หรือจัดตั้งหน่วยใหม่ในสายการส่งกำลังบำรุงในยามสงคราม เจ้าหน้าที่ทางการส่งกำลังบำรุงในทุกระดับหน่วยจะคงปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทและความรับผิดชอบเช่นเดิมทั้งยามปกติและยามสงคราม ซึ่งจะเกิดผลดีต่อความชำนาญและประสบการณ์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

กองทัพภาคยังคงมีหน้าที่วางแผนควบคุมการส่งกำลังบำรุงของหน่วยต่างๆ ในกองทัพภาค ในเรื่องการจัดสรรทรัพยากร และความเร่งด่วนในการได้รับการสนับสนุนของกองพล ดำเนินกลยุทธ์ต่าง ๆ ของกองทัพภาค และกองพลดำเนินกลยุทธ์ ยังคงมีกรรมสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงเป็นของตนเอง และจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีความสมบูรณ์ทุกประการ มณฑลทหารบก และจังหวัดทหารบก ยังคงเป็นหน่วยในอัตราของกองทัพภาค และให้การสนับสนุนงานด้านการส่งกำลังบำรุงให้แก่กองทัพภาคในบทบาทเดิมที่เป็นอยู่ คือ ตำบลส่งกำลัง หรือตำบลจ่ายของกองบัญชาการช่วยรบ ของกองทัพภาคในพื้นที่กองทัพภาค

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างระเบียบการปฏิบัติที่เห็นว่าควรแก้ไขพอสรุปได้ตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ ๕-๑ : ระเบียบปฏิบัติที่สมควรได้รับการแก้ไข

ลำดับ	ระเบียบ	ปัญหา	ประเด็นการแก้ไข
๑.	รายงานอาหารประจำวันตามระเบียบว่าด้วยการเลี้ยงทหาร พ.ศ. ๒๕๓๕	เป็นการรายงานขอความเห็นชอบสูตรในการปรับปรุงอาหารต่อหน่วยสนับสนุนในพื้นที่ทุกวัน ทำให้เป็นภาระแก่หน่วยในการดำเนินงาน	การรายงานสูตรทุกวันเป็นภาระด้านธุรการแก่หน่วยซึ่งสูตรประกอบอาหารเป็นมาตรฐานที่หน่วยต้องนำไปปฏิบัติการประกอบอาหารอยู่แล้ว
๒.	ระเบียบการส่งกำลังบำรุงสิ่งอุปกรณ์ประเภท ๒-๔ พ.ศ. ๒๕๓๔	กำหนดให้สิ่งอุปกรณ์บางรายการให้มณฑลทหารบกและจังหวัดทหารบกดำเนินการส่งกำลังบำรุงให้ในขณะที่เมื่อมีการปฏิบัติในยามสงคราม กองบัญชาการช่วยรบเป็นหน่วยดำเนินการ	ควรปรับให้กองบัญชาการช่วยรบดำเนินการด้านการส่งกำลังบำรุงตั้งแต่ยามปกติ

ตารางที่ ๕-๑ : ระเบียบปฏิบัติที่สมควรได้รับการแก้ไข (ต่อ)

ลำดับ	ระเบียบ	ปัญหา	ประเด็นการแก้ไข
๓.	ระเบียบการติดตามใบเบิก พ.ศ. ๒๕๑๑	หน่วยที่มีการต้องการอุปกรณ์จะส่งใบเบิกให้กับหน่วยสนับสนุนเมื่อยังไม่ได้รับของต้องมีหนังสือติดตามใบเบิกทุก ๔๕ วัน, ๙๐ วัน และใบเบิกจะถูกยกเลิกเมื่อครบ ๑ ปี บางครั้งสิ่งอุปกรณ์ที่หน่วยต้องการไม่มีการดำเนินการจัดซื้อแต่หน่วยสนับสนุนลงรายละเอียดในใบเบิกว่าค้างจ่าย หน่วยอาจจะต้องดำเนินการในลักษณะนี้ ๔-๕ ปีแล้วอาจจะไม่ได้รับการสนับสนุนสิ่งอุปกรณ์เลย	หน่วยสนับสนุนควรแจ้งให้หน่วยที่มีความต้องการทราบ ว่าสถานภาพอย่างไร จะมีการจัดหาเมื่อใด ควรให้หน่วยที่มีความต้องการเสนอใบเบิกเพียงครั้งเดียว เพื่อเป็นการลดภาระของหน่วย
๔	ระเบียบการส่งกำลังบำรุงสิ่งอุปกรณ์ประเภท ๓ พ.ศ. ๒๕๒๔	เช่นเดียวกับระเบียบการส่งกำลังบำรุงสิ่งอุปกรณ์ประเภทที่ ๒-๔ คือกำหนดให้หมวดทหารบกและจังหวัดทหารบกดำเนินการส่งกำลังบำรุงให้ ในขณะที่เมื่อมีการปฏิบัติในยามสงครามกองบัญชาการช่วยรบเป็นหน่วยดำเนินการ	ควรปรับให้กองบัญชาการช่วยรบดำเนินการด้านการส่งกำลังบำรุงตั้งแต่ยามปกติ
๕	คำสั่งกองทัพบก เรื่อง การวางระดับ สป.๓ เชื้อเพลิงภาคพื้นยามปกติ	ไม่สามารถสะสมปริมาณน้ำมันในยามปกติเพื่อสามารถใช้ได้ในยามสงครามได้ยามที่ระเบียบกำหนด	ควรกำหนดปริมาณน้ำมันที่ต้องสะสมในยามปกติเพื่อสามารถใช้ได้ในยามสงครามที่กองทัพบกสามารถดำเนินการสะสมได้จริง

ตารางที่ ๕-๑ : ระเบียบปฏิบัติที่สมควรได้รับการแก้ไข (ต่อ)

ลำดับ	ระเบียบ	ปัญหา	ประเด็นการแก้ไข
๖	คำสั่งกองทัพบกที่ ๔๘๗/๒๕๔๑ เรื่อง การกำหนดภารกิจ นโยบาย แนวความคิดและความคิดริเริ่มชอบ ในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก	กำหนดข้อยกเว้นสำหรับหน่วยส่งกำลังบำรุงในพื้นที่กองทัพบกภาคที่ ๑ เนื่องจากอยู่ใกล้กรรมฝ่ายยุทธบริการ	ไม่ควรกำหนดข้อยกเว้นควรให้หน่วยส่งกำลังบำรุงในพื้นที่กองทัพบกภาคที่ ๑ ได้มีโอกาสในการปฏิบัติจริง

ที่มา : กองยุทธการ, กองทัพบกภาคที่ ๑, ๒๕๔๗

๓. ด้านบุคลากร การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีความรู้และสมรรถนะด้านการส่งกำลังบำรุง (competency) ซึ่งได้แก่ ต้องมีความรู้ด้านการส่งกำลังบำรุง รวมทั้งปรับปรุงคุณภาพกำลังพลให้สามารถรองรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้อย่างเป็นระบบ ปรับเปลี่ยนทัศนคติบุคลากรด้านการส่งกำลังบำรุงให้เปิดกว้าง มีมนุษยสัมพันธ์ จากเดิมกำหนดให้รู้เท่าที่จำเป็น (need to know) เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารร่วมกัน (need to share / sharing information) มีความรอบรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ บุคลากรระดับผู้บังคับหน่วยระดับกองพันขึ้นไป และฝ่ายอำนวยการด้านการส่งกำลังบำรุง ต้องสามารถบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ได้ (Strategic management) นั้นหมายถึง มีขีดความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ (vision) ภารกิจ (mission) กำหนดวัตถุประสงค์ (objective) สร้างกลยุทธ์ (strategy) กำหนดกิจกรรมการปฏิบัติ (action plans) ตลอดจนประเมินผล (evaluate) ในงานด้านการส่งกำลังบำรุงได้อย่างประสานสอดคล้องกับปัจจัยและผลกระทบ ทั้งภายในและภายนอกได้เป็นอย่างดี

๔. ด้านงบประมาณ กองทัพบกสมควรประเมินความต้องการให้ระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกเป็นไปในทิศทางใด ต้องการที่จะให้การส่งกำลังบำรุงสามารถดำเนินการได้ตั้งแต่ยามปกติเพื่อตอบสนองการส่งกำลังในสนามหรือไม่ การดำเนินการปรับโครงสร้างการส่งกำลังบำรุงในระยะแรกอาจจะต้องใช้งบประมาณสูง เพื่อเสริมสร้างและจัดตั้งหน่วยให้สามารถดำเนินการด้านการส่งกำลังบำรุงให้ครอบคลุมทุกมิติ และพื้นที่รับผิดชอบ อาจจะทำเป็นแผนงานหรือโครงการหลัก (master plan) ระยะยาว มีการจัดลำดับความสำคัญ และความเร่งด่วนของงาน

และพื้นที่ คำร้องความต่อเนื่องในระยะยาวจะเป็นการประหยัดงบประมาณในภาพรวม นั้นหมายถึง อาจลดกำลังบางส่วน ที่เกินความจำเป็นลงได้

๕. ด้านการบริหารจัดการ ควรจัดให้มีการซักซ้อมแผนการปฏิบัติด้านการส่งกำลังบำรุงที่ใช้ประกอบแผนป้องกันประเทศที่หน่วยต้องปฏิบัติ โดยให้มีการปฏิบัติจริง และรัฐบาลต้องสนับสนุนงบประมาณให้อย่างเพียงพอ

ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้จำกัดเฉพาะพื้นที่รับผิดชอบของกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑ อย่างไรก็ตาม สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับโครงสร้างระบบส่งกำลังบำรุงในพื้นที่อื่น ๆ ได้อีกด้วย เรื่องที่ทำการศึกษานี้เป็นเรื่องใหม่ มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องน้อยมาก ทำให้ข้อมูลต่าง ๆ ค่อนข้างหายากพอสมควร หากจะทำการศึกษากครั้งต่อไปน่าจะมีการศึกษาลึกลงไปในรายละเอียดของแต่ละหน่วยที่ทำการปฏิบัติจริง เพื่อที่จะได้ข้อมูลสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เพราะการสนับสนุนด้านการส่งกำลังบำรุงนั้น จะทำเป็นเรื่องสมมุติไม่ได้ เช่น สมมุติว่าทหารกินข้าวแล้ว ไม่ได้ และข้อจำกัดประการสุดท้าย ได้แก่ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเฉพาะด้านหน่วยทหาร ในโอกาสต่อไปสมควรศึกษาวิจัยในด้านภาคเอกชน เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

จากผลการศึกษาวิจัย พบว่าส่วนงานของกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพบก มีหลายส่วน จะต้องมีการเปลี่ยนรูปแบบโครงสร้างการจัดการเพื่อให้ทันยุคและทันสถานการณ์ และลักษณะการดำเนินงานจากเดิมโดยสิ้นเชิง ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. ผู้บังคับหน่วย เมื่อรับทราบนโยบาย ควรจะได้ชี้แจงกับกำลังพลภายในหน่วย เพื่อให้เข้าใจแนวคิดของนโยบาย เหตุผลความจำเป็นของการเปลี่ยนแปลง รวมถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการปฏิรูปโครงสร้างครั้งนี้ และยอมรับในการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

๒. จัดการฝึกอบรมให้แก่กำลังพลภายในหน่วย เพื่อให้รับทราบและคุ้นเคยกับลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กองวิชาการส่งกำลังบำรุง ส่วนวิชาเสนาธิการ. เอกสารประกอบการสอนวิชาการช่วยรบในระดับ
กองทัพภาค. กรุงเทพมหานคร : โรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบันวิชาการทหารบก
ชั้นสูง, ๒๕๔๔.

กองวิชาการส่งกำลังบำรุง ส่วนวิชาการเสนาธิการกิจ. เอกสารประกอบการสอนวิชามณฑลทหารบก
และจังหวัดทหารบก. กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบันวิชาการ
ทหารบกชั้นสูง, ๒๕๔๒.

วรเดช จันทรศร. ปรัชญาของการบริการของภาครัฐ. พิมพ์ครั้งที่ ๒, กรุงเทพมหานคร: หจก.สหาย
บล็อกและการพิมพ์, ๒๕๔๑.

โสภณ ก้อนแก้ว, พ.อ.. หลักนิยมทางยุทธวิธี (เอกสารแปล). กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยเสนาธิการทหาร,
๒๕๔๓.

มนตรี สุภาพร, พลเอก. วิสัยทัศน์อนาคตประเทศไทย พ.ศ.๒๕๕๐. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอส.อาร์
พรินติ้ง แมสโปรดัก จำกัด., ๒๕๔๑.

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัย

บัณฑิต เมฆวิชัย, พล.ต. “การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อประสิทธิภาพการส่งกำลังบำรุง
ในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๒”. เอกสารวิจัย, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๓๗.

พหล สง่าเนตร, พ.อ. “ความต้องการกำลังรบของกองทัพบก สำหรับภารกิจการป้องกันประเทศใน
ทศวรรษหน้า”. งานวิจัยส่วนบุคคล, หลักสูตรประจำ รุ่นที่ ๔๔, วิทยาลัยการทัพบก,
๒๕๔๔-๒๕๔๕.

พิชิตชนะ พุธานานนท์, พล.ท.. “การส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกไทยในอนาคต”. เอกสารวิจัย,
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๓๗.

ธนุ ศรียากุล, พล.ต.. “ระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงสร้างหน่วย
ส่งกำลังบำรุง”. เอกสารวิจัย, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๔๑.

อารักษ์ ประภาพันธุ์, พล.ต.. “แนวคิดในการพัฒนาการส่งกำลังบำรุงของกองทัพภาคที่ ๒”. เอกสารวิจัย,
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๔๔.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

กองทัพบก. “ระเบียบปฏิบัติประจำการส่งกำลังบำรุงสนับสนุนหน่วยปฏิบัติราชการสนามของกองทัพบก
พ.ศ. ๒๕๓๑”. ระเบียบปฏิบัติประจำ (รปจ)., ๒๕๓๑.

กองทัพบก คำสั่ง ทบ.ที่ ๔๘๗/๒๕๔๓ ลง ๓ ต.ค. ๔๓. เรื่อง “กำหนดภารกิจ นโยบาย แนวความคิด
และความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก”, ๒๕๔๓.

Headquarters Department of the Amy. “FM 100-5 OPERATIONS”. June, 1993.

Headquarters Department of the Amy. “FM 100-16 ARMY OPERATIONS SUPPORT”. May, 1995.

Headquarters Department of the Amy. “FM 100- DECISIVE FORCE”. The Amy in theater
operations May 1995.

Headquarters Department of the Amy. “FM 100-15 CORPS OPERATIONS”. October, 1996.

Headquarters Department of the Amy. “FM 63-3 CORPS Support command”. September, 1993.

Joint Forces Staff College Norfolk, “JFESC PUBL”. the Joint staff officers guide 2000.

US Amy command and general staff College, Fort Leavenworth, Kansas. STUDENT TEXT 62-2
LOGISTICS SUPPORT AT ECHELON ABOVE CORPS”. July, 1994.

กฎหมาย

ราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๔๕. ข, เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๕๕ ก.

ภาคผนวก

ผนวก ก

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การปรับโครงสร้างระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกไทย ศึกษากรณี กองทัพอากาศที่ ๑

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บังคับบัญชาที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพอากาศที่ ๑ และนายทหารระดับฝ่ายเสนาธิการของกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองบัญชาการกองทัพอากาศที่ ๑ ได้แก่

๑. พันเอก สุระพงษ์ ปาละวัฒนกุล

ตำแหน่ง : ผู้บังคับศูนย์ควบคุมการส่งกำลังบำรุง กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

๒. พันเอก อภิชาติ มีธัญญากร

ตำแหน่ง : หัวหน้ากองส่งกำลังบำรุง กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

๓. พันเอก อภิรักษ์ พรหมมาฤทธิ์

ตำแหน่ง : ผู้บังคับกองพันสรรพาวุธที่ ๒๑ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

๔. พันเอก ปวีณ พึ่งพิณิจ

ตำแหน่ง : ผู้บังคับกองพันส่งกำลังและบริการที่ ๒๑ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

๕. พันเอก มานะวุฒิ ศรีนคร

ตำแหน่ง : ผู้บังคับกองพันซ่อมบำรุงที่ ๒๑ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

โดยมีรายละเอียดในการสัมภาษณ์ ดังนี้

๑. ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ-สกุล.....

ตำแหน่ง.....

หน้าที่รับผิดชอบ

ประวัติโดยสังเขป.....

๒. ท่านทราบระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก หรือไม่ อย่างไร

๓. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อระบบการส่งกำลังบำรุงที่ใช้ในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๑ ในปัจจุบัน

๔. ท่านคิดว่าการส่งกำลังที่ใช้ในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๑ มีปัญหาหรือไม่อย่างไร

๕. ท่านคิดว่าการส่งกำลังบำรุงควรจะมีปฏิบัติเหมือนกันทั้งในยามปกติและยามสงครามหรือไม่

๖. ท่านคิดว่ามีความจำเป็นที่จะต้องมีการช่วยรบในระบบส่งกำลังบำรุงของหน่วยระดับกองทัพภาคหรือไม่

๗. ท่านคิดว่า มณฑลทหารบกและจังหวัดทหารบก ควรมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านการส่งกำลังบำรุงหรือไม่ เพราะเหตุใด

๘. ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๑

ข้อมูลในการสัมภาษณ์

รายละเอียดในการสัมภาษณ์ ดังนี้

๑. ข้อมูล

๑. ชื่อ-สกุล : พันเอก สุระพงษ์ ปาละวัฒนกุล

ตำแหน่ง : ผู้บังคับศูนย์ควบคุมการส่งกำลังบำรุง กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

หน้าที่รับผิดชอบ

หน้าที่ทั่วไป : ควบคุมการส่งกำลังบำรุง เพื่อสนับสนุนหน่วยทหารในพื้นที่รับผิดชอบของ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

หน้าที่เฉพาะ

๑. ปกครองบังคับบัญชา อำนวยการ ควบคุม การปฏิบัติและกำกับดูแลเจ้าหน้าที่ใน ศูนย์ควบคุมการส่งกำลังบำรุง และส่วนต่างๆ ในการดำเนินงานส่งกำลังบำรุง ให้เป็นไปตาม นโยบายและแบบธรรมเนียมของกองทัพบก โดยเคร่งครัด รวมทั้งให้คำแนะนำชี้แจงหน่วยรับการ สนับสนุนให้ปฏิบัติและดำเนินการเกี่ยวกับการส่งกำลังบำรุงให้ถูกต้อง

๒. ควบคุมยุทธโศปกรณ์ทางบัญชีของหน่วยต่างๆ ที่รับการสนับสนุนในกองทัพภาคที่ ๑

๓. ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ เสนอแนะแก่ผู้บังคับบัญชา และหน่วยต่างๆ ในการ แก้ปัญหา และอุปสรรค ข้อขัดข้องในการส่งกำลังบำรุงภายในขอบเขต และความรับผิดชอบ

๔. ริเริ่ม ประมวลการ ความต้องการซึ่งอุปกรณ์ที่ต้องใช้หรือเพิ่มเติมที่จำเป็น

๕. ดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ในศูนย์ควบคุมการส่งกำลังบำรุง ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียม ข้อบังคับ และระเบียบวินัยของทหาร

๖. พิจารณา บำเหน็จ ความดี ความชอบ และลงทัณฑ์ตามอำนาจหน้าที่

ประวัติโดยสังเขป

วัน-เดือน-ปีเกิด : ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๓

การศึกษา : มัธยมศึกษา ๔ โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย

: โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ ๒๐

: โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ ๓๑

: หลักสูตรหลักประจำ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ชุดที่ ๑๑

: วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย รุ่นที่ ๕๐

: ปริญญาโท สาขาการจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง

มหาวิทยาลัยบูรพา

การปฏิบัติหน้าที่ : ผบ.ร้อย สน.ส่วนหน้า พัน.ชรบ.กรม. สน.พล.ร. ๒ รอ.

: ผบ.พัน สพ.กระสุน ๒๑ บชร. ๑

: ผบ.พัน สบร. ๒๑ บชร. ๑

: ผบ.พัน. ชบร. ๒๑ บชร. ๑

: รอง ผบ. ศคบ.บชร. ๑

: รอง เสธ. บชร. ๑

: ผบ. ศคบ.บชร. ๑

๒. ท่านทราบระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก หรือไม่ อย่างไร

ตอบ ระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ปัจจุบันใช้คำสั่ง ทบ. ที่ ๔๘๗/๒๕๔๓ ลง ๓ ต.ค. ๒๕๔๓ ได้มีการอนุมัติหลักการที่เกี่ยวข้องและให้ยึดถือการกำหนดภารกิจ นโยบาย แนวความคิดและความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก

โดยกำหนดภารกิจในการส่งกำลังบำรุง ๒ ข้อ รวมถึงนโยบายในการส่งกำลังบำรุง ประกอบด้วย

๑. หลักการส่งกำลังบำรุง ๕ ข้อ

๒. แนวความคิดในการส่งกำลังบำรุง ๘ ข้อ

๓. ความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุง ๒ ระดับ ได้แก่ ความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงโดยทั่วไป และความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงของหน่วยในระดับต่างๆ ตั้งแต่กองทัพบกจนถึงหน่วยที่สนับสนุนโดยตรง สำหรับรายละเอียดต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาข้างต้นเป็นจำนวนมาก จำเป็นต้องอ้างอิงจากเอกสารตามคำสั่งของกองทัพบก ที่กำหนดไว้แล้ว

๓. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อระบบการส่งกำลังบำรุงที่ใช้ในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๑ ในปัจจุบัน

ตอบ ตามความคิดเห็นของข้าพเจ้า ระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกของประเทศไทย ได้ลอกแบบมาจากประเทศสหรัฐอเมริกา การดำเนินการของสหรัฐอเมริกามีการปฏิบัติในพื้นที่ที่กว้างขวาง นโยบายการทำสงครามนอกประเทศ ดังนั้นการส่งกำลังบำรุงจึงจำเป็นต้องมีความต่อเนื่อง โดยแบ่งระดับของหน่วยงานรับผิดชอบ รวมถึงชั้นและประเภทของการส่งกำลังบำรุงเป็นพื้นที่ เมื่อนำมาใช้กับประเทศไทยค่อนข้างเหมาะสมกับพื้นที่ห่างไกล จากกรมฝ่ายยุทธบริการ ได้แก่ กองทัพภาคที่ ๒, ๓ และ ๔ ซึ่งมีระดับที่แบ่งมอบความรับผิดชอบไว้ชัดเจน

๔. ท่านคิดว่าการส่งกำลังที่ใช้ในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๑ มีปัญหาหรือไม่อย่างไร

ตอบ ในส่วนของกองทัพภาคที่ ๑ ที่ตั้งทางการส่งกำลังบำรุงระดับกองทัพภาพ ๑ ได้แก่ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานในการให้การสนับสนุนกับหน่วยรับการสนับสนุน และที่ตั้งของหน่วยรับการสนับสนุนจำนวนมาก อยู่ใกล้กับหน่วยให้การสนับสนุนระดับ ทบ. ทำให้ก่อปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อความต้องการของหน่วยรับการสนับสนุน เนื่องจากการดำเนินการแบบไทย ๆ คือ “มือใครยาวสาวได้สาวเอา” โดยใช้ความสามารถเฉพาะตัวของหน่วยในการขอรับการสนับสนุน โดยไม่คำนึงถึงขั้นตอนในการปฏิบัติ ทำให้เกิดความไม่ยุติธรรม และไม่เป็นไปตามกระบวนการของงานที่ควรจะเป็น ผลที่ออกมาเลยเหมือนกับว่า หน่วยสนับสนุนปฏิบัติไม่เต็มที่ และไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ก่อให้เกิดปัญหาตามมามากมาย

ซึ่งหน่วยให้การสนับสนุนพยายามหาวิธีการแก้ไขทุกวิถีทาง เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับหน่วยรับการสนับสนุน ซึ่งเป็นปัญหาของกองทัพภาคที่ ๑

อย่างไรก็ตามหากหน่วยรับการสนับสนุนยึดถือแนวทางการปฏิบัติ ตามคำสั่งของกองทัพบก ดังกล่าวเหมือนกับ บชร. ๒, ๓, และ ๔ แล้วปัญหาต่างๆ จะไม่เกิดขึ้น แต่ทั้งนี้จำเป็นอย่างยิ่งว่าต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่ระบุไว้

๕. ท่านคิดว่า การส่งกำลังบำรุงควรจะปฏิบัติเหมือนกันทั้งในยามปกติและยามสงครามหรือไม่

ตอบ การส่งกำลังบำรุงในยามปกติและยามสงคราม ควรจะแยกออกจากกัน เนื่องจากการจัดหน่วยของกองทัพบกไทยตามแนวชายแดนในภูมิภาคต่างๆ มีการกระจายความรับผิดชอบของหน่วยสนับสนุนและหน่วยรับการสนับสนุนไว้ชัดเจน ตามขั้นและประเภทของการส่งกำลัง รวมถึงความจำกัดในด้านงบประมาณที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการ ทั้งในยามปกติและยามสงคราม ในยามปกติ มีคำสั่งการปฏิบัติที่ชัดเจน แต่ในยามสงครามหรือกรณีที่มีการพิพาทตามแนวชายแดนตามขั้นของแผนเผชิญเหตุ ที่ผ่านมาจะใช้การปฏิบัติแบบ up side down คือ สั่งการจากบนลงล่าง หรือการรวมการในการส่งกำลังบำรุง เพื่อให้อุปกรณ์ต่างๆ ที่มีจัด สามารถนำไปสนับสนุนให้ในแต่ ละส่วนของหน่วยที่ปฏิบัติใช้งาน ได้อย่างเต็มขีดความสามารถ กอปรกับการจัดเฉพาะกิจของหน่วย ที่ทำการรบมีรูปแบบและยุทธโศปกรณ์ที่หลากหลาย จึงใช้ระบบยามปกติมาดำเนินค่อนข้างยาก จำเป็นต้องแยกออกจากกันอย่างชัดเจน

๖. ท่านคิดว่ามีความจำเป็นที่จะต้องมียกบัญชาการช่วยรบในระบบส่งกำลังบำรุงของหน่วยระดับ กองทัพภาคหรือไม่

ตอบ ความจำเป็นที่ต้องมียกบัญชาการช่วยรบในระบบส่งกำลังบำรุงของหน่วยระดับทัพภาคนั้น ยังจำเป็นต้องมีอยู่ เพียงแต่ว่าหน่วยรับสนับสนุนและหน่วยสนับสนุนทุกระดับ ต้องปฏิบัติตามคำสั่ง ระเบียบ กฎเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ตามที่ได้อธิบายมาแล้วข้างต้น

๗. ท่านคิดว่า มณฑลทหารบกและจังหวัดทหารบก ควรมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านการส่งกำลังบำรุงหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ มณฑลทหารบก และจังหวัดทหารบก ปัจจุบันยังไม่มีความพร้อมในงานด้านการส่งกำลังบำรุงเต็มรูปแบบ เนื่องจากอัตรากำลังที่มีอยู่ไม่เอื้ออำนวย รวมถึงกำลังพลยังไม่มีขีดความสามารถเพียงพอ ถ้าจะทำให้ได้ต้องใช้เวลาในการปรับ โดยทำคู่ขนานกับหน่วยที่มีความจำเป็นลดลง เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในระบบส่งกำลังบำรุง

๘. ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่ กองทัพอากาศที่ ๑

ตอบ ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะในการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่กองทัพอากาศที่ ๑ เห็นควร ให้นำหน่วยสนับสนุนกำหนดแนวทางแก้ปัญหาให้กับหน่วยรับการสนับสนุน โดยใช้วิธีการที่ง่าย และเอื้ออำนวยต่อหน่วยรับการสนับสนุน ทั้งนี้ หน่วยรับการสนับสนุนต้องปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่กำหนดไว้ เหมือนกับหน่วยรับการสนับสนุนใน กองทัพอากาศที่ ๒, ๓, และ ๔ ด้วย เช่นเดียวกัน

๒. ชื่อ-สกุล : พันเอกอภิชาติ มีธัญญากร

ตำแหน่ง : หัวหน้ากองส่งกำลัง ผู้บังคับศูนย์ควบคุมการส่งกำลังบำรุง กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

หน้าที่รับผิดชอบ : วางแผนอำนวยความสะดวกและการดำเนินการด้านการส่งกำลังบำรุง ทั้งหมดของกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

ประวัติโดยสังเขป: โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ ๒๐

: โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ ๓๑

๒. ท่านทราบระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก หรือไม่ อย่างไร

ตอบ ระบบส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก แบ่งตามระดับดังนี้

หน่วยใช้ – หน่วยสนับสนุนโดยตรง – หน่วยสนับสนุนทั่วไป – หน่วยสนับสนุน ระดับคลัง ทั้งนี้ให้ยึดถือคำสั่งของกองทัพบก. ที่ ๔๘๗/๒๕๔๓ เรื่อง กำหนดภารกิจนโยบาย แนวความคิดและความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

๓. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อระบบการส่งกำลังบำรุงที่ใช้ในพื้นที่กองทัพอากาศที่ ๑ ในปัจจุบัน

ตอบ ข้าพเจ้ามีความคิดว่าระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพมีความเหมาะสมแล้ว

๔. ท่านคิดว่าการส่งกำลังที่ใช้ในพื้นที่กองทัพอากาศที่ ๑ มีปัญหาหรือไม่อย่างไร

ตอบ ปัญหาในระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพอากาศที่ ๑ นั้น มีดังนี้

๔.๑ ในระดับเจ้าหน้าที่ ขาดความรู้ ความเข้าใจหรือการเอาใจใส่ต่อคำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งกำลังบำรุงทั้งปวง เช่น การสำเนาเอกสารต่าง ๆ ให้หน่วยที่เกี่ยวข้องทราบก็ มักจะละเลย ทำให้เกิดปัญหาในการควบคุมทางบัญชี

๔.๒ การจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงที่ไม่สมบูรณ์ของกองทัพภาคที่ ๑ ทำให้ยากต่อการปฏิบัติงานด้านการส่งกำลัง โดยหลักการ หน่วยส่งกำลังควรเป็นแบบพันธกิจหมดแล้ว แต่ก็ยังทำไม่ได้ กองทัพภาค ๑ มีหน่วยส่งกำลังที่เป็นแบบพันธกิจเต็มตัว (กรม สน.พล.ร.๕) แบบครึ่งๆ กลางๆ (กรม สน.พล.ร.๒ รอ.) และแบบภารกิจเต็มตัว (พล.ร.๑ รอ.) แต่ทุกหน่วยปฏิบัติงานส่งกำลังภายใต้คำสั่งเดียวกัน

๕. ท่านคิดว่าการส่งกำลังบำรุงควรจะมีปฏิบัติเหมือนกันทั้งในยามปกติและยามสงครามหรือไม่

ตอบ โดยหลักการแล้วระบบส่งกำลังบำรุงทั้งยามปกติและยามสงครามควรจะเหมือนกัน

๖. ท่านคิดว่ามีความจำเป็นที่จะต้องมีกองบัญชาการช่วยรบในระบบส่งกำลังบำรุงของหน่วยระดับกองทัพภาคหรือไม่

ตอบ มีความจำเป็น

๗. ท่านคิดว่า มณฑลทหารบกและจังหวัดทหารบก ควรมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านการส่งกำลังบำรุงหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ ไม่ควรมอบความรับผิดชอบด้านการส่งกำลังบำรุงให้กับ มทบ./จทบ. ทั้งในยามปกติและยามสงคราม

๗.๑ โดยอัตราการจัดชุดโพรแกร์ของ มทบ./จทบ. ก็ไม่มีความเหมาะสมที่จะดำเนินการด้านส่งกำลังบำรุงอยู่แล้ว หากจัดหน่วย มทบ./จทบ. ให้เหมาะสมต่อการส่งกำลัง จะต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก

๗.๒ มทบ./จทบ. ดำเนินการส่งกำลังเป็นพื้นที่ให้กับหน่วยทหารที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ดังนั้นการสะสมสิ่งอุปกรณ์ก็มีเฉพาะที่หน่วยทหารนั้นๆ ตั้งอยู่ หากมีหน่วยทหารอื่นนอกพื้นที่เข้ามาปฏิบัติการในพื้นที่จะเกิดปัญหาในการให้การสนับสนุน

๗.๓ งานพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง เป็นงานขนาดใหญ่ มีความซับซ้อน เป็นงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของ มทบ./จทบ. อยู่แล้วไม่ควรเพิ่มงานอื่นๆ อีก

๘. ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๑

ตอบ ควรจัดตั้งหน่วยส่งกำลังบำรุงให้มีความสมบูรณ์ เช่น กรม สน. ทั้งนี้จะได้ปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามหลักการส่งกำลังบำรุง

๓. ชื่อ-สกุล : พันเอกอภิรักษ์ พรหมมาฤทธิ

ตำแหน่ง : ผู้บังคับกองพัน สรรพอาวุธ กระสุนที่ ๒๑ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

หน้าที่รับผิดชอบ : ปฏิบัติการสนับสนุนถนนทางการส่งกำลัง สป.๕ ในพื้นที่ กองทัพภาคที่ ๑ การบริการทำลายล้างกระสุน, วัตถุระเบิด

ประวัติโดยสังเขป : โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ ๒๔

: โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ ๓๕

๒. ท่านทราบระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก หรือไม่ อย่างไร

ตอบ ระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกโดยหลักการ แบ่งความรับผิดชอบตามระดับ ดังนี้

หน่วยใช้ – หน่วยสนับสนุนทั่วไป – หน่วยสนับสนุนระดับคลัง

๓. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อระบบการส่งกำลังบำรุงที่ใช้ในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๑ ในปัจจุบัน

ตอบ มีทั้งเป็นไปตามหลักการและไม่ค่อยเป็นไปตามหลักการ อันเนื่องมาจากปัจจัยหลาย ๆ อย่าง เช่น ในเรื่องของที่ตั้งของ นขต.ทก. ๑ บางหน่วยอยู่ใกล้กับกรมฝ่ายยุทธบริการ ทำให้การรับการสนับสนุน สป.บางรายการรับตรงกับกรมฝ่ายยุทธบริการไม่ผ่าน บชร. เช่น สป.สาย ข. นขต.ทก. ๑ ที่มีที่ตั้งด้านตะวันตก รับตรงกับ กช. แล้วสำเนาให้ บชร. ทราบทุกครั้ง ข้อยกเว้นต่างๆ มีมาก อันเนื่องจากความไม่พร้อมด้านการจัดตั้งหน่วย ที่เห็นได้ชัด คือ ของพล.ร.๒ รอ. การซ่อมบำรุงสาย ส. ปัจจุบันยังไม่เป็นไปตามหลักการ

๔. ท่านคิดว่าการส่งกำลังที่ใช้ในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๑ มีปัญหาหรือไม่อย่างไร

ตอบ คำตอบอยู่ในข้อ ๓. ส่วนหนึ่ง กล่าวคือ หาก สป.รายการใดที่ นขต.ทก.๑ รับตรงแล้วสำเนาให้ บชร.๑ ทราบทุกครั้ง ปัญหาก็คงจะไม่มี แต่ถ้าไม่มีสำเนาให้ ปัญหาก็จะเกิดตามมาได้แก่ การควบคุมทางบัญชีจะเกิดปัญหาขาดไม่ตรงกันส่งผลไปถึงการขออนุมัติจำหน่ายในวันข้างหน้า ส่วนปัญหาใหญ่ๆ ความเหมือนกันทุก ทก. คือ การขาดแคลนงบประมาณในการจัดหา สป. ซึ่งก็เป็นปัญหาในภาพรวมของ ทบ.

๕. ท่านคิดว่าการส่งกำลังบำรุงควรจะมีปฏิบัติเหมือนกันทั้งในยามปกติและยามสงครามหรือไม่

ตอบ หากต้องการผลสัมฤทธิ์ที่ดี ก็ควรจะเหมือนกับคำกล่าวยุทธการที่ว่า “รบอย่างไรก็ให้ฝึกอย่างนั้น” เมื่อถึงเวลาปฏิบัติจริงจะได้ไม่เกิดความสับสนวุ่นวาย

๖. ท่านคิดว่ามีความจำเป็นที่จะต้องมีกองบัญชาการช่วยรบในระบบส่งกำลังบำรุงของหน่วยระดับ กองทัพภาคหรือไม่

ตอบ น่าจะจำเป็น หากจะหวังผลถึงยามสงคราม เพราะยามสงคราม บขร. จะจัดส่วน แยก บขร. ให้การสนับสนุนกองพลดำเนินกลยุทธ์ และสามารถเคลื่อนที่ติดตามกองพลไปได้ ซึ่งกรมฝ่ายยุทธบริการ หรือ มทบ./จทบ. ในพื้นที่ไม่ได้เคลื่อนที่ติดตามไป นั้น บขร. โดยส่วนแยก บขร. นี้แหละจะเป็นหน่วยที่เชื่อมต่อหรือต่อยอดระหว่างกองพลกับกรมฝ่ายยุทธบริการ ทำให้การ รบของกองพลฯ ไม่สะดุด อันหนึ่งมาจากการส่งกำลังบำรุงที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในยาม ปกติ บขร. เปรียบเสมือนฝ่ายกิจการพิเศษด้าน กบ. ของ ทภ. มทภ. ต้องการทราบข้อมูลในภาพรวม ในสายงาน กบ. ก็ถาม ผบ.บขร. เพียงท่านเดียวก็จะทราบข้อมูลได้ทุกสายงาน เพราะ บขร. ปฏิบัติงาน ส่งกำลัง สป.ได้ครบทุกประเภท (สป.๑-๕)

๗. ท่านคิดว่า มณฑลทหารบกและจังหวัดทหารบก ควรมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้าน การส่งกำลังบำรุงหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ ตามหลักการจริงๆ แล้วไม่ควรมี เพราะงานของ มทบ., จทบ. ควรเน้นไปทางด้าน การปกครองพื้นที่ การระดม-กำลังมากกว่า ส่วนงานด้านการส่งกำลังบำรุง ควรเป็นบทบาทของ บขร. มากกว่า แต่ด้วยความขาดแคลนด้านงบประมาณ การจัดหน่วยของ บขร. ที่ยังไม่สมบูรณ์ ทำให้ มทบ., จทบ. ก็ยังต้องรับงานด้าน กบ. อยู่บ้างในบางสายงาน

๘. ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่ กองทัพภาคที่ ๑

ตอบ แนวความคิดในการจัดตั้ง สน. พล.ร.๒ รอ. คิดว่าหากจะจัดตั้ง ก็ดำเนินการไป โดยไม่ต้องมามองว่าจะต้องแปรสภาพ บขร.๑ เพื่อไปจัดตั้งกรม.สน.ฯ เพราะได้ไม่คุ้มเสีย จะตั้งกรม สน. ก็ตั้งไป แต่ บขร.ต้องคงไว้ ปากแปรสภาพไปแล้ว ยามสงครามจะตั้งขึ้นมาใหม่ ความวุ่นวาย สับสนต่างๆ จะจามมาแน่นอนไหนจะเรื่องคน, ระบบ กบ. ต่าง ที่ต้องมาเริ่มกันใหม่ ความคุ้นเคย ระหว่างเจ้าหน้าที่ของหน่วยใช้กับหน่วยสนับสนุน หากลองเปรียบเทียบให้เห็นชัดๆ ดูที่ภาคใต้ รัฐบาลในอดีต สังขุบ สอ.บต. กับ พตท. ๔๓ ไป พอถึงวันที่จำเป็นจะใช้ขึ้นมาอีก การจัดตั้งขึ้นมา ใหม่ก็ประสบปัญหามากมาย ทุกอย่างต้องมาเริ่มต้นใหม่หมด สายข่าวที่เคยมีอยู่ ก็ล้มหายไปหมด ในส่วนของ บขร. นั้นหากเราคงไว้ เพื่อให้ปฏิบัติได้ตั้งแต่ยามปกติ ยามสงครามมันก็ย่อมจะไม่เกิด ความสับสนวุ่นวาย หากมีปัญหาด้านงบประมาณ ก็อาจพิจารณาบรรจุ กพ. เท่าที่จำเป็นไปก่อน การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ก็เป็นไปตามกรอบงบประมาณที่ได้รับ เพื่อคงสภาพของหน่วยไว้

๔. ชื่อ-สกุล : พันเอกปวีณ พึ่งพินิจ

ตำแหน่ง : ผู้บังคับกองพันส่งกำลังและบริการที่ ๒๑ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

หน้าที่รับผิดชอบ : ปกครองบังคับบัญชากำลังพล รับผิดชอบยุทธโศปกรณ์ของหน่วยให้สามารถปฏิบัติภารกิจตามอัตรากิจจัดยุทธโศปกรณ์ของหน่วยหมายเลข ๑๐-๒๕ (๑๐ ต.ค.๒๓)

ประวัติโดยสังเขป : โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ ๓๑

: โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ ๔๒

๒. ท่านทราบระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก หรือไม่ อย่างไร

ตอบ ข้าพเจ้าทราบถึงระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก โดยระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพจะยึดถือหลักการจัดตั้งระบบส่งกำลังบำรุงในยุทธบริเวณและการสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงในการรบ

๓. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อระบบการส่งกำลังบำรุงที่ใช้ในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๑ ในปัจจุบัน

ตอบ กองทัพภาคที่ ๑ เป็นหน่วยกำลังรบหลักของกองทัพบก มีการจัดหน่วยส่งกำลังบำรุง ในระดับหน่วยอย่างสมบูรณ์ กล่าวคือ

หน่วยส่งกำลังบำรุงระดับกองทัพภาค มีหน่วย กองบัญชาการช่วยรบ, มณฑลทหารบกและจังหวัดทหารบก

หน่วยส่งกำลังบำรุงระดับกองพล	มีหน่วย สนับสนุนระดับกองพล
กองพลที่ ๑ รักษาพระองค์	มีหน่วยสนับสนุน จัดแบบ ยุทธบริการ
กองพลทหารราบที่ ๒ รักษาพระองค์	มีหน่วยสนับสนุน จัดแบบ ยุทธบริการ
	ปัจจุบันกำลังปรับเป็นแบบพันชกิจ
กองพลทหารราบที่ ๕	มีหน่วยสนับสนุน จัดแบบ พันชกิจ

หน่วยส่งกำลังบำรุงต่ำกว่าระดับ กองพล มีการจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงในตนเอง

๔. ท่านคิดว่าการส่งกำลังที่ใช้ในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๑ มีปัญหาหรือไม่อย่างไร

ตอบ ข้าพเจ้ามีความคิดว่า ไม่เป็นปัญหา ขอเรียนว่ากองทัพภาคที่ ๑ เป็นพื้นที่พิเศษ มีความทับซ้อนกันระหว่าง หน่วยส่วนกลางและหน่วยภูมิภาค แต่กองทัพภาคที่ ๑ เป็นหน่วยภูมิภาค แต่มีที่ตั้งและพื้นที่บางส่วนอยู่ในส่วนกลาง มีการจัดการในพื้นที่ทับซ้อน ในการส่งกำลังให้ประหยัดและเหมาะสมไว้แล้ว ตามคำสั่ง กองทัพบก ที่ ๔๘๗/๒๕๔๓ ลง ๓ ต.ค.๔๓ ข้อ ๔.๒.๒.

อีกทั้ง มีการบริการจัดการในการวางหน่วยส่งกำลังไว้เหมาะสมสำหรับราชการสนาม ดังนี้

พื้นที่ที่ ๑ หน่วยทหารภาคกลาง มีการจัดศูนย์ควบคุมการส่งกำลัง กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ เป็นศูนย์กลางการควบคุม และมีหน่วยส่วนแยกที่ ๑ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ ไว้เป็นที่ตั้งทางการส่งกำลัง และเป็นหน่วยปฏิบัติงานสนับสนุนหน่วยในพื้นที่ รวมถึงมีมณฑลทหารบกที่ ๑๑, มณฑลทหารบกที่ ๑๓ และ จังหวัดทหารบกสระบุรี เป็นตำบลส่งกำลัง ตามภูมิภาค เมื่อต้องการใช้ในราชการสนาม กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ จะเข้าควบคุมที่ตั้งทางการส่งกำลังได้อย่างเหมาะสมตามภารกิจและพื้นที่

พื้นที่ที่ ๒ หน่วยทหารภาคตะวันตก มีการจัดวางหน่วย มณฑลทหารบกที่ ๑๕, จังหวัดทหารบกราชบุรีและจังหวัดทหารบกกาญจนบุรี เป็นตำบลส่งกำลัง ตามภูมิภาค เมื่อต้องการใช้ในราชการสนาม กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ จะเข้าควบคุมที่ตั้งทางการส่งกำลังได้อย่างเหมาะสมตามภารกิจและพื้นที่

พื้นที่ที่ ๓ หน่วยทหารภาคตะวันตก มีการจัดวางหน่วย มณฑลทหารบกที่ ๑๒, มณฑลทหารบกที่ ๑๔ จังหวัดทหารบกสระแก้ว เป็น ตำบลส่งกำลัง ตามภูมิภาค เมื่อต้องการใช้ในราชการสนาม กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ จะเข้าควบคุมที่ตั้งทางการส่งกำลังได้อย่างเหมาะสมตามภารกิจและพื้นที่

สืบเนื่องจากข้อ ๓ มีการจัดหน่วยส่งกำลังบำรุงไว้ทุกระดับอย่างสมบูรณ์ แต่การบรรจุหน่วยขึ้นตรงไม่สมบูรณ์ จึงทำให้หลายท่านที่มีชินักส่งกำลังเข้าใจว่า มีปัญหา แต่เป็นการแก้ปัญหาของหน่วยที่ปฏิบัติงานเพื่อให้สามารถบรรลุภารกิจภายใต้ความขาดแคลนของกองทัพและประเทศต่างหาก

อีกทั้ง กองบัญชาการช่วยรบมีภารกิจหน้าที่สนับสนุนทั่วไป หน่วยในพื้นที่ระดับกองพล ไม่ใช่หน่วยสนับสนุนโดยตรง

๕. ท่านคิดว่าการส่งกำลังบำรุงควรจะมีปฏิบัติเหมือนกันทั้งในยามปกติและยามสงครามหรือไม่

ตอบ ๑. การส่งกำลังบำรุงควรจะมีปฏิบัติเหมือนกันทั้งในยามปกติ และยามสงคราม

๒. เพื่อเป็นหลักประกันและความเชื่อถือได้ว่าจะไม่สับสนเมื่อเกิดสงคราม

๓. แต่ต้องพัฒนาระบบการส่งกำลังให้เหมาะสมทันสมัยอยู่เสมอเหมาะสมกับ

สภาวะปัจจุบัน

๖. ท่านคิดว่ามีความจำเป็นที่จะต้องมีกองบัญชาการช่วยรบในระบบส่งกำลังบำรุงของหน่วยระดับกองทัพภาคหรือไม่

ตอบ ๑. มีความจำเป็นที่จะต้องมีกองบัญชาการช่วยรบในระบบส่งกำลังบำรุงของหน่วยระดับกองทัพภาค

๒. เพื่อปลดเปลื้องภาระงานด้านการส่งกำลังบำรุงให้หน่วยในพื้นที่โดยเฉพาะภาวะสงคราม ทำให้หน่วยกำลังรบไม่ยุ่งอ้าย มีความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่ ทำให้ผู้บัญชาการหน่วยรบมุ่งมั่นทางด้านยุทธการได้อย่างเต็มที่

๓. เพื่อแม่ทัพภาคจะได้ให้น้ำหนักในการรบในพื้นที่ได้ตามความเร่งด่วน

๔. กองทัพออกแบ่งลักษณะงานให้สอดคล้องกับเหล่าทหารไว้ ดังนี้

๔.๑ งานการรบ เหล่า ร., ม.

๔.๒ งานสนับสนุนการรบ เหล่า ป., ข., ส., ขว.

๔.๓ งานช่วยรบ เหล่า สพ., พธ., พ., ขส.

๔.๔ งานสนับสนุนการช่วยรบ เหล่า สบ., กง., ธน., ผท., กส., ดย., สห.

๔.๕ ถ้าไม่มีกองบัญชาการช่วยรบ หน่วยกำลังรบจะต้องยุ่งยากซับซ้อนในการปฏิบัติและการควบคุมเพิ่มภาระที่ไม่ใช้หน้าที่ในการรบ

๗. ท่านคิดว่า มณฑลทหารบกและจังหวัดทหารบก ควรมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านการส่งกำลังบำรุงหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ ๑. มณฑลทหารบกและจังหวัดทหารบก ควรมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านการส่งกำลังบำรุง

๒. งานส่งกำลังบำรุงควรมีในทุกระดับหน่วยงานเพื่อรู้และเข้าใจและสนับสนุนหน่วยเอง

๓. มณฑลทหารบกและจังหวัดทหารบก เป็นโครงสร้างที่ตั้งทางการส่งกำลัง (ตำบลส่งกำลัง สป.) ในส่วนภูมิภาคของกองทัพภาค ควรเกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการปฏิบัติงานส่งกำลังบำรุง ซึ่งในปัจจุบันมณฑลทหารบกมีขีดความสามารถในการส่งกำลังสายแพทย์ และการส่งกลับซึ่งเป็นกิจการส่งกำลังที่สำคัญ

๔. การจัดหาในท้องถิ่นการเวนคืนและการระดมสรรพกำลังในยามสงคราม มณฑลทหารบกและจังหวัดทหารบกก็มีส่วนสำคัญและมีขีดความสามารถและกำลังพลในการดำเนินการ

๘. ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่ กองทัพอากาศที่ ๑

ตอบ ๑. ระบบส่งกำลังบำรุงของกองทัพอากาศ, แนวความคิดในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพอากาศ, นโยบายในการส่งกำลังของกองทัพอากาศ ได้มีการวางแผนทางการส่งกำลังบำรุงไว้อย่างเหมาะสมแล้ว

๒. แต่สภาพการณ์มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นรูปแบบภัยคุกคามหรือความเจริญ ความทันสมัยของประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน แต่พื้นฐานของการมีกำลังทหารไม่ใช่การมีเพื่อทรงชีพ แต่เพื่อเป็นการเตรียมกำลัง หากมีการพัฒนาประเทศโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย การสื่อสารและการขนส่งที่พัฒนาขึ้น

๕. ชื่อ-สกุล : พันเอกมานะวุฒิ ศรีนคร

ตำแหน่ง : ผู้บังคับกองพันซ่อมบำรุงที่ ๒๑ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑

หน้าที่รับผิดชอบ : อำนวยการทางธุรการ การติดต่อสื่อสาร เทคนิคและยุทธวิธีของการฝึก การขนส่ง การซ่อมบำรุง การส่งกำลัง และการให้ความปลอดภัยแก่หน่วย

ประวัติโดยสังเขป : โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลัก ประจำปีชุดที่ ๑๗

: โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ ๓๗

: ผู้บังคับกองพันซ่อมบำรุง กรมสนับสนุน กองพลทหารราบที่ ๑ รักษาพระองค์

: ผู้บังคับกองพันส่งกำลังและบริการที่ ๒๑ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ (๑ ปี)

: ผู้บังคับกองพันสรรพาวุธกระสุนที่ ๒๑ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ (๑ ปี)

: ผู้บังคับส่วนแยก กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ (๑ ปี)

: ผู้บังคับกองพันซ่อมบำรุงที่ ๒๑ กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ (๑ ปี)

๒. ท่านทราบระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพอากาศ หรือไม่ อย่างไร

ตอบ ทราบครับ ระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพอากาศ เป็นการสนับสนุนของการส่งกำลังบำรุงให้แก่หน่วยต่างๆ ในกองทัพอากาศ โดยเริ่มตั้งแต่ระดับ ทบ. มีกรมฝ่ายเสนาธิการรับผิดชอบ คือ กรมส่งกำลังบำรุง ทบ. ควบคุมดูแลการดำเนินการของกรมฝ่ายยุทธการ อาทิเช่น กรมสรรพาวุธทหารบก, กรมพลธิการทหารบก, กรมการทหารช่าง, กรมการทหารสื่อสาร เป็นต้น โดยจะมีหน่วยส่งกำลังบำรุงย่อยในแต่ละระดับ ระดับกองทัพอากาศ จะมีกองบัญชาการช่วยรบ ระดับกองพลมีกรมสนับสนุน นอกจากนั้นยังมี มณฑลทหารบกและจังหวัดทหารบกจนกระทั่งถึงหน่วยใช้เป็นหน่วยรับประโยชน์

๓. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อระบบการส่งกำลังบำรุงที่ใช้ในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๑ ในปัจจุบัน

ตอบ การดำเนินการต่อระบบส่งกำลังบำรุงที่ใช้ในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๑ มีความเหมาะสมอยู่แล้ว เพียงแต่อาจจะมีปัญหาในเรื่องการจัดตั้งหน่วยให้มีความครบถ้วนกับการส่งกำลังบำรุงในแต่ละเรื่อง การส่งกำลังบำรุงจากคลังสายยุทธบริการส่งมายังคลังระดับกองทัพภาค (กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑) ส่งไปยังคลังระดับกองพล (กรมสนับสนุน) จ่ายต่อไปยังหน่วยใช้ สป. ๒ และ ๔ มีความเหมาะสม มีการควบคุมทางบัญชีที่ชัดเจน สป.๑ ในปัจจุบัน กองทัพภาคที่ ๑ มีมณฑลทหารบก ที่เป็นหน่วยรับผิดชอบ รับจากกรมพลธิการทหารบก จากนั้นแจกจ่ายไปถึงหน่วยใช้ทุกหน่วย ในความรับผิดชอบของตนเอง

สป.๕ ในปัจจุบัน กองทัพภาคที่ ๑ มีกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ เป็นหน่วยรับผิดชอบ โดยมีกองพันสรรพาวุธกระสุนที่ ๒๑ เป็นหน่วยดำเนินการ โดยรับ สป.๕ จากกรมสรรพาวุธทหารบก ซึ่งมีกองคลังแสง แผนกต่างๆ เป็นหน่วยแจกจ่าย สป.๕ ทุกประเภท และนำไปจ่ายต่อให้กับ มณฑลทหารบก เพื่อแจกจ่ายให้กับหน่วยใช้ สรุปได้ว่า ระบบการส่งกำลังบำรุง ที่วางไว้ดีอยู่แล้ว ขาดแต่เพียงหน่วยที่ดำเนินการรับที่ไม่ครบที่จะคอยรับทำให้เกิดปัญหาในบางพื้นที่

๔. ท่านคิดว่าการส่งกำลังที่ใช้ในพื้นที่กองทัพภาคที่ ๑ มีปัญหาหรือไม่อย่างไร

ตอบ คิดว่าไม่น่ามีปัญหา สป.๒ และ ๔, สป.๕ มีกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ รับผิดชอบในการดำเนินการเป็นส่วนรวมอยู่แล้ว สป.๓ มีมณฑลทหารบก, จังหวัดทหารบก ดำเนินการเป็นส่วนรวมอยู่แล้ว ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เป็นปัญหาของกรมฝ่ายยุทธบริการที่ไม่มี สป.สนับสนุนให้ตามที่ร้องขอเท่านั้น อันอาจเกิดจากเรื่องงบประมาณที่ได้รับ ส่งผลให้เกิดการจัดหาลำช้าไม่ครบถ้วนตามที่หน่วยเสนอความต้องการ

๕. ท่านคิดว่าการส่งกำลังบำรุงควรจะมีปฏิบัติเหมือนกันทั้งในยามปกติและยามสงครามหรือไม่

ตอบ ควรจะเหมือนกันทั้งในยามปกติและยามสงคราม หน่วยจะได้มีความคุ้นเคยประสานงานต่างๆ ทั้งในระดับเจ้าหน้าที่และระดับหน่วยได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในยามสงครามนั้น หน่วยส่งกำลังบำรุงแต่ละหน่วยที่จัดตั้งขึ้นในแต่ละระดับมีความสำคัญต่อผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ผู้บัญชาการกองพล ที่มีความต้องการที่จะให้หน่วยสนับสนุนๆ การต่อ โดยกองพลโดยใกล้ชิด เมื่อสามารถที่จะบังคับวิธีการรบได้ แม้ทัพภาคเองก็ต้องมีความมั่นใจในการรวมกองทัพภาค ที่จะต้องให้หน่วยส่งกำลังบำรุงอยู่ในมือสามารถใช้ได้ทันที

๖. ท่านคิดว่ามีความจำเป็นที่จะต้องมีกองบัญชาการช่วยรบในระบบส่งกำลังบำรุงของหน่วยระดับ กองทัพอากาศหรือไม่

ตอบ มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ข้าพเจ้าเคยจำได้ว่าในช่วง ๔-๕ ปีที่ผ่านมา กองทัพอากาศที่ ๒ ได้มีการรบกับประเทศเพื่อนบ้าน ปัญหาเกิดขึ้นคือการส่งกำลังบำรุง จากคลังฝ่ายยุทธบริการไปยัง หน่วยสนับสนุน ระดับกองพลมีปัญหา ในเรื่องของระยะทางและยุทธโศปกรณ์ที่ใช้ในการสนับสนุน เพราะการดำเนินการในจุดนี้ ถ้าไม่มีกองบัญชาการช่วยรบ หน่วยงานใดจะเป็นหน่วยดำเนินการ คลังฝ่ายยุทธบริการเป็นหน่วยประจำที่ไม่สามารถที่จะสนับสนุนภารกิจนี้ได้

๗. ท่านคิดว่า มณฑลทหารบกและจังหวัดทหารบก ควรมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านการส่งกำลังบำรุงหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ มณฑลทหารบกและจังหวัดทหารบก ไม่ควรมึ้งงานด้านส่งกำลังบำรุง งานด้านระดม สรรกำลังและพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลังซึ่งมีมากพออยู่แล้ว คลังต่างๆ ที่อยู่ในพื้นที่ ควรเป็นคลังส่วน หน้าของกองบัญชาการช่วยรบที่เข้าไปดำเนินการ แต่อยู่ในพื้นที่เดิม การที่จะเพิ่มยานพาหนะ ยุทธโศปกรณ์ และเครื่องมือต่างๆ และปรับระบบใหม่จะทำให้เสียผลในงานเดิมที่รับผิดชอบอยู่และ เกิดความยุ่งยากมากกว่า

๘. ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่ กองทัพอากาศที่ ๑

ตอบ การพัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่ กองทัพอากาศที่ ๑ ควรจะต้องจัดตั้ง กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ ให้สมบูรณ์ โดยต้องบรรจุกำลังพลให้เต็มทุกตำแหน่ง ยุทธโศปกรณ์ต่างๆ ให้มีความครบถ้วน และทันสมัย ให้สามารถจัดตั้งส่วนแยกได้ ๒ ส่วนแยก โดยเมื่อจัดตั้งแล้ว หน่วยกองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ เองก็สามารถบังคับบัญชาและสนับสนุน ทั้ง ๒ ส่วนแยกได้เต็ม รูปแบบ และต้องเป็นฐานการส่งกำลังบำรุงของกองทัพอากาศที่ ๑ ได้ทุกเรื่องของการส่งกำลังบำรุง

ประวัติย่อผู้วิจัย

- ชื่อ – สกุล : พลตรี ศิริวัฒน์ ทับทิมเทศ
- วัน เดือน ปีเกิด : ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๒
- ประวัติการศึกษา : โรงเรียนเตรียมทหาร (รุ่นที่ ๑๘)
: โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (รุ่นที่ ๒๕)
: โรงเรียนเสนาธิการทหารบก (รุ่นที่ ๖๕)
- ประวัติการทำงาน
- โดยย่อ : ผบ.ร้อย ร.๑๒ พัน ๓ รอ.
: นายทหารฝ่ายยุทธการ ร.๑๒ พัน ๓ รอ.
: นายทหารกำลังพล บชร. ๑
: หก.กกม. บชร. ๑
: หก.กยข. บชร. ๑
: ผบ.สย. บชร. ๑
: เสนาธิการ บชร. ๑
: รอง ผบ.บชร.๑
: ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก
- ตำแหน่งปัจจุบัน : ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การทหาร

เรื่อง การปรับโครงสร้างการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกไทย ศึกษากรณี

กองบัญชาการช่วยรบที่ ๑ กองทัพภาคที่ ๑

ผู้วิจัย พลตรี ศิริวัฒน์ ทับทิมเทศ

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

ตำแหน่ง

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ที่สำคัญอย่างยิ่ง และเป็นไปตามที่บัญญัติ

"

เทคโนโลยีที่ทันสมัยจำเป็นและเพียงพอ เพื่อพิทักษ์

()
()

()
:

()
:

ประวัติศาสตร์ของกองทัพบกไทยที่ผ่านมา เมื่อเราท่านได้วิเคราะห์ให้ลงลึกไปในรายละเอียดแล้ว
ในครั้งนั้น ๆ ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรจะเป็น ระบบ หน่วย และหลักนิยม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

-
-
-
-
-

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้

พื้นที่การใช้หน่วย รูปแบบและหลักนิยามที่เหมาะสมกับการส่งกำลังบำรุงระดับกองทัพอากาศ และ

๒. ขอบเขตด้านประชากร

๓. ขอบเขตด้านพื้นที่

๔. ขอบเขตด้านเวลา

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. รูปแบบของการวิจัย

(Qualitative Research)

๑.๑ ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

๑.๑.๑ ข้อมูลทุติยภูมิ

จัดการส่งกำลังบำรุง และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

๑.๑.๒ ข้อมูลปฐมภูมิ

๑.๑.๓ นำข้อมูลต่าง ๆ . .

ผลการวิจัย

∴

∴

∴

∴

และออกมานานแล้ว บางคำสั่งไม่ชัดเจน สร้างความสับสนให้กับหน่วยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งขาด

แบ่งมอบภารกิจความรับผิดชอบ และพื้นที่ ที่เหมาะสมให้แก่หน่วยทางการส่ง
ระบบการส่งกำลังบำรุงในพื้นที่ของกองทัพภาคที่

∴

รับการสนับสนุนมีการจัดแตกต่างกัน รวมทั้งที่ตั้งของกองบัญชาการการช่วยรบที่
ที่ไม่เหมาะสม คือไม่อยู่ในย่านกลางของหน่วยที่จะทำการสนับสนุนให้ ในขณะที่บางคนมองว่า
พื้นที่ตั้งของกรมฝ่ายยุทธบริการของกองทัพบกที่เป็นหน่วยสนับสนุน

ราชบุรีเลย หรือกรมพลธิการทหารบก ที่มีที่ตั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานครจะสนับสนุนยุทธโศปกรณ์

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้จำกัดเฉพาะพื้นที่รับผิดชอบของ

กำลังบำรุงในพื้นที่อื่น ๆ ได้อีกด้วย เรื่องที่ทำการศึกษานี้เป็นเรื่องใหม่ มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องน้อย

าย ได้แก่ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาและรวบรวม

มาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป